

GEORGES SIMENON

comisarul maigret a fost prădat

Cuprins

CAPITOLUL 1

— Iertaţi-mă, domnule…

— Nu face nimic…

Era cel puţin a treia oară de când, de la colţul bulevardului Richard-Lenoir, îşi pierdea echilibrul, îl lovea cu umărul ei osos şi-i strivea de coapsă plasa cu provizii.

Cerea scuze din vârful buzelor, nici încurcată, nici cu regret, după care privea iar drept înainte cu un aer liniştit şi hotărât în acelaşi timp.

Maigret nu-i purta pică. S-ar fi putut crede chiar că-l amuză să fie înghiontit. În dimineaţa asta era dispus să ia totul cu uşurinţă.

Avusese norocul să vadă venind un autobuz cu platformă, fapt care era deja un motiv de satisfacţie. Maşinile astea deveneau din ce în ce mai rare, pentru că erau retrase treptat din circulaţie şi în curând avea să fie obligat să-şi stingă pipa înainte de-a se închide într-unul din acele uriaşe vehicule de astăzi în care te simţi prizonier.

Acum vreo patruzeci de ani, când venise el la Paris, erau aceleaşi autobuze cu platformă şi la început nu se mai sătura să parcurgă marile bulevarde pe linia Madeleine-Bastille. Fusese una dintre primele lui descoperiri. Şi terasele. Nici de terase nu se plictisea: terasele de unde poţi urmări, în faţa unui pahar cu bere, spectacolul, veşnic schimbător, al străzii.

Tot în primul an, o altă minunăţie: încă de la sfârşitul lui februarie se putea ieşi fără pardesiu. Uneori, nu chiar totdeauna. Şi mugurii începeau să se desfacă de-a lungul unora dintre bulevarde, mai cu seamă pe bulevardul Saint-Germain.

Amintirile îi veneau în rafale, pentru că şi anul acesta primăvara era timpurie şi pentru că în dimineaţa asta ieşise din casă fără pardesiu.

Se simţea uşor ca şi aerul plin de lumină. Culorile magazinelor, ale mărfurilor, rochiile femeilor erau vesele, pline de voie bună.

Nu se gândea la nimic anume. Gânduri răzleţe, care nu se conturau. La ora zece, soţia să se va duce la a treia lecţie de conducere auto.

Era nostim, neaşteptat. N-ar fi putut spune cum se hotărâseră. Când Maigret era tânăr funcţionar, nu se punea problema să cumpere o maşină. Pe vremea aceea nici nu le putea trece prin minte aşa ceva, iar mai târziu nu-i simţise niciodată necesitatea. Era prea târziu ca să mai înveţe să conducă. Mintea îi era prea frământată. N-ar fi văzut stopurile sau ar fi confundat frâna cu acceleraţia.

Ar fi fost totuşi plăcut să meargă, duminicile, la căsuţa lor de la Meung-sur-Loire…

S-au hotărât aşa, deodată. Soţia lui se apărase, râzând:

— Ce idee… La vârsta mea să învăţ să conduc…

— Sunt sigur că ai să conduci foarte bine…

Acum era la a treia lecţie, emoţionată că o elevă care îşi pregăteşte bacalaureatul

— Cum a mers?

— Profesorul are multă răbdare…

Vecina sa de autobuz sigur că nu şofa. De ce se dusese să-şi facă târguielile pe lângă bulevardul Voltaire, dacă locuia în alt cartier? Unul din acele mistere mărunte de care te

agăţi. Purta pălărie, lucru rar, mai ales dimineaţa. Avea în sacoşă un pui, unt, ouă, praz, ţelină…

Dar ceea ce era mai tare acolo, dedesubt, şi care-i intra în coapsă la fiecare zdruncinătură, trebuie să fi fost nişte cartofi…

De ce să iei autobuzul ca să te duci să cumperi, departe de casa ta, nişte lucruri atât de obişnuite, care se găsesc în orice cartier? Poate că locuise pe bulevardul Voltaire şi le rămăsese credincioasă foştilor ei furnizori cu care se obişnuise?

Tânărul mărunt din dreapta fuma o pipă prea scurtă, cu coşul prea mare, prost confecţionată, care-l obliga să-şi strângă fălcile. Tinerii folosesc aproape întotdeauna pipe prea scurte şi prea groase.

Pe platformă era mare înghesuială. Femeia ar fi trebuit să se ducă să-şi caute un loc în autobuz. Ia te uită! Merlani la o pescărie de pe strada Temple. Nu mai mâncase de multă vreme. De ce oare, în mintea sa, şi merlanii sugerau primăvara?

Totul era primăvăratic, vesel, ca şi bună sa dispoziţie, şi cu atât mai rău dacă femeia cu puiul privea fix în faţa ei, covârşită de probleme care scăpau muritorilor de rând.

— Iertaţi-mă…

— Nu face nimic…

Nu avea curajul să-i spună:

— În loc să sâcâi pe toată lumea, du-te mai bine şi aşază-te înăuntru, cu toate cumpărăturile dumitale…

Citea acelaşi gând şi în ochii albaştri ai unui bărbat voinic, înghesuit între el şi taxator. Se înţelegeau. Şi cu taxatorul care ridica imperceptibil din umeri. Un fel de francmasonerie între bărbaţi. Era amuzant.

Tejghelele, mai ales cele ale zarzavageriilor, invadaseră trotuarele. Autobuzul vopsit în alb şi verde îşi făcea cu greu loc printr-o mulţime de gospodine, dactilografe şi funcţionari, care se îndreptau în grabă spre birouri. Viaţa era frumoasă.

Încă o zdruncinătură. Iar sacoşa asta cu lucrurile tari pe care le conţinea la fund, cartofi sau altceva. Se dădu înapoi şi izbi la rândul său pe cineva din spate.

— Iertaţi-mă…

Murmură, la rândul său, aceste cuvinte şi, încercând să se întoarcă, zări un chip de bărbat, destul de tânăr, pe care se citea o emoţie inexplicabilă.

Trebuie să fi avut mai puţin de douăzeci şi cinci de ani, era cu capul gol, cu părul castaniu ciufulit, neras. Avea aerul unui om nedormit şi care a trăit clipe grele sau apăsătoare.

Strecurându-se spre scara autobuzului, sări din mers. În acel moment, maşina se afla la colţul străzii Rambuteau, nu departe de Hale, de unde venea un miros puternic. Bărbatul mergea repede; se întorcea din când în când, de parcă s-ar fi temut de ceva. Se pierdu în strada Blanes-Manteaux.

Deodată, fără să vrea, Maigret duse mâna la buzunarul din spate al pantalonilor, unde obişnuia să-şi ţină portofelul.

Era gata să se repeadă şi el, să sară din autobuz, pentru că-i dispăruse portofelul.

Roşi, dar reuşi să-şi ţină firea. Numai bărbatul acela voinic cu ochi albaştri păru să-şi dea seama că se petrece ceva.

Maigret surâse ironic, nu atât pentru că fusese victima unui hoţ de buzunare, ci

pentru că era în imposibilitate să-l urmărească.

Din cauza primăverii, da, tocmai din cauza acestui aer înmiresmat, pe care începuse să-l simtă din ajun.

O tradiţie, o mânie, pe care-o avea încă din copilărie: pantofii. În fiecare an, în primele zile cu soare, îşi cumpăra pantofi, cei mai uşori pe care-i găsea. Îşi cumpărase o pereche în ajun.

Şi, în dimineaţa asta, îi purta pentru prima oară. Îl jenau. Cei câţiva paşi făcuţi pe bulevardul Richard-Lenoir fuseseră un chin, aşa că răsuflase uşurat ajungând la staţia de autobuz de pe bulevardul Voltaire.

N-ar fi fost în stare să alerge după hoţ. Acesta avusese de altfel tot timpul să se piardă în străduţele strâmte din cartierul Marais.

— Iertaţi-mă, domnule…

Iar! Mereu femeia asta şi sacoşa ei cu alimente! De data asta era gata să-i azvârle:

— Ce-ar fi să ne mai slăbeşti niţel cu cartofii dumitale?

Se mulţumi doar să dea din cap surâzând.

*

În biroul său regăsi lumina primelor zile frumoase, cu o pâclă deasupra Senei, care nu avea desimea ceţii, şi miliarde de petice luminoase, pline de viaţă, specifice Parisului.

— E-n regulă, şefule? Nimic nou?

Janvier purta un costum deschis cu care Maigret nu-l mai văzuse niciodată. Şi el sărbătorea primăvara, cam devreme, deoarece nu era decât 15 martie.

— Nimic. Sau, mai bine zis, da. Am fost prădat.

— Ceasul?

— Portofelul.

— Pe stradă?

— Pe platforma autobuzului.

— Aveaţi mulţi bani?

— Vreo cincizeci de franci. Rareori umblu cu mai mult la mine.

— Actele?

— Nu numai actele, ci şi insigna.

Acea vestită insignă a Poliţiei judiciare, coşmarul comisarilor. În principiu, trebuie s-o aibă întotdeauna asupra lor, ca să-şi dovedească funcţia de ofiţeri ai Poliţiei judiciare.

O insignă frumoasă, de argint, mai precis de bronz argintat, căci stratul subţire de argint lasă curând să se vadă un metal roşietic.

Pe o parte, Mariana[1] cu boneta frigiană cu literele R.F.[2] şi cuvântul „Poliţie”, încadrat cu email roşu.

Pe dos, emblema Parisului, un număr, şi, gravat cu litere mici, numele titularului.

---

1 Femeie simbolizând Republica Franceză.

2 Republica Franceză.

Insigna lui Maigret purta numărul 0004, numărul 1 fiind rezervat prefectului, 2 directorului Poliţiei judiciare, şi 3, nu se ştie din ce motive, şefului Informaţiilor generale.

Şi unii şi alţii se fereau să-şi ţină insignele în buzunar, în ciuda regulamentului, căci acelaşi regulament prevedea suspendarea salariului pe timp de-o lună în caz de pierdere.

— L-aţi văzut pe hoţ?

— Foarte bine. Un tip tânăr, slab, obosit, cu ochii şi chipul unuia care n-a dormit.

— Nu l-aţi recunoscut?

Pe vremea când lucra la „Străzi”, Maigret îi cunoştea pe toţi hoţii de buzunare, nu numai pe cei din Paris, dar şi pe cei care veneau din Spania sau de la Londra cu ocazia târgurilor sau a marilor serbări populare.

E o specialitate destul de restrânsă, care are o ierarhie a ei. Aşii nu se deranjează decât atunci când merită s-o facă, nu stau la gânduri să traverseze Atlanticul pentru o expoziţie universală sau, de exemplu, pentru Jocurile Olimpice.

Maigret îi cam pierduse din vedere. Căuta să-şi amintească. Nu lua lucrurile în tragic. Prospeţimea acestei dimineţi continua să-i întreţină bună dispoziţie şi, culmea, îi purta pică femeii cu sacoşa.

— Dacă nu m-ar fi înghiontit într-una… Ar trebui interzis femeilor să stea pe platformele autobuzelor… Mai ales că nici n-avea scuza că fumează…

Era mai mult jignit decât supărat.

— Nu vreţi să vă aruncaţi o privire în arhivă?

— Tocmai asta am de gând să fac.

Pierdu aproape o oră examinând fotografiile din faţă şi din profil ale majorităţii hoţilor de buzunare. Erau unii pe care-i arestase acum mai bine de douăzeci şi cinci de ani şi care apoi trecuseră de zece sau cincisprezece ori prin biroul lui, devenindu-i aproape prieteni.

— Iar tu?

— Trebuie să trăim. Şi dumneata… dumneata tot aici, şefule. Sunt câţiva anişori de când ne cunoaştem, aşa-i?

Unii erau bine îmbrăcaţi. Cei jerpeliţi se mulţumeau să „lucreze” la târgurile de fiare vechi, prin pieţele din Saint-Ouen sau pe culoarele metroului. Nici unul nu semăna cu tânărul din autobuz, şi Maigret ştia dinainte că cercetările sale vor fi zadarnice.

Un profesionist nu are aerul ăsta obosit, neliniştit. Nu lucrează decât atunci când e sigur că mâinile n-o să înceapă să-i tremure. În sfârşit, toţi cunoşteau chipul şi silueta lui Maigret, fie numai din cercetarea ziarelor.

Coborî din nou în biroul său şi, când dădu iar de Janvier, se mulţumi să ridice din umeri.

— Nu l-aţi găsit?

— Aş jura că-i un amator. Mă întreb chiar dacă, cu o clipă mai înainte, ştia ce-o să facă. Probabil că mi-a văzut portofelul ieşit puţin din buzunar. Nevastă-mea îmi spune mereu că n-ar trebui să-l ţin în buzunarul acela. La o smucitură, pe când blestemaţii ăia de cartofi erau să mă facă să-mi pierd echilibrul, i-a venit ideea să…

Schimbă tonul.

— Ce-i nou azi-dimineaţă?

— Lucas are gripă. Senegalezul a fost omorât într-un bistro de la Poarta Italiană…

— Cuţit?

— Bineînţeles. Nimeni nu-i în stare să-l descrie pe agresor. A intrat pe la ora unu noaptea, când patronul se pregătea să închidă. A făcut câţiva paşi spre senegalez, care bea un ultim pahar, şi a lovit atât de repede încât…

Banal. Până la urmă se va găsi careva să-l „cânte”, poate într-o lună, poate în doi ani. Maigret se îndreptă spre biroul directorului pentru şedinţa zilnică şi avu grijă să nu vorbească despre aventura sa.

Ziua se anunţa liniştită. Hârţoage. Hârtii administrative de semnat. Rutina.

Veni acasă la prânz şi se uită atent la soţia lui, care nu-i vorbi despre lecţia de conducere. La vârsta asta, pentru ea era, într-un fel, ca şi cum s-ar fi întors la şcoală. Îi făcea plăcere, simţea chiar o anumită mândrie, dar era şi puţin stânjenită.

— Nu te-ai urcat pe trotuar?

— De ce mă-ntrebi asta? O să-mi dai complexe…

— De loc. Ai să fii o excelentă automobilistă şi aştept cu nerăbdare să mă duci pe malurile Loarei…

— În nici un caz mai devreme de-o lună.

— Ţi-a spus-o profesorul?

— Examinatorii devin din ce în ce mai pretenţioşi şi-i mai bine să nu cazi de prima dată. Azi am fost pe bulevardele din afara oraşului. N-aş fi crezut niciodată că-i atâta circulaţie sau că oamenii gonesc aşa cu maşinile. Ai impresia că…

Ia te uită! Mâncau pui, fără îndoială ca şi la femeia din autobuz.

— La ce te gândeşti?

— La hoţul meu.

— Ai arestat un hoţ?

— Nu l-am arestat, dar m-a uşurat de portofel.

— Cu insignă cu tot?

Şi ea se gândise imediat la insignă. O gaură serioasă în buget. E drept că va primi o insignă nouă, la care n-o să se mai vadă arama.

— L-ai văzut?

— Cum te văd.

— Bătrân?

— Un tânăr. Un amator. Aşa avea aerul…

Maigret, fără să vrea, se gândea din ce în ce mai mult la el. Chipul omului, în loc să se estompeze în mintea sa, devenea mai precis. Regăsea amănunte pe care nici nu ştia că le înregistrase: faptul, de pildă, că necunoscutul avea sprâncene dese ca o adevărată bară deasupra ochilor.

— L-ai recunoaşte?

Se gândi la asta de zeci de ori în cursul după-amiezii, ridicând capul şi privind pe fereastră, de parcă l-ar fi frământat ceva. În povestea asta, în chipul tânărului, în fuga lui, era ceva nefiresc, nu-şi dădea bine seama ce anume.

De fiecare dată i se părea că o să-şi reamintească un nou amănunt, că o să înţeleagă, apoi se apucă din nou de lucru.

— Bună seara, băieţi…

Pleca la şase fără cinci şi în biroul vecin mai rămăseseră vreo şase inspectori.
— Bună seara, şefule…
Se duse la cinematograf cu soţia. Găsi într-un sertar vechiul lui portofel maro, prea mare pentru buzunarul de la spate, aşa că trebui să-l pună în haină.
— Dacă l-ai fi ţinut în buzunarul ăsta…
Se întoarseră braţ la braţ, ca de obicei; aerul era tot călduţ. Nici măcar mirosul de benzină nu-i era neplăcut în seara aceea. Făcea parte din primăvara care se vestea, aşa cum mirosul de asfalt pe jumătate topit face parte din vară.
Dimineaţa regăsi soarele şi luă micul dejun în faţa ferestrei deschise.
— E nostim, remarcă el. Există femei care străbat jumătate din Paris cu autobuzul, ca să-şi facă piaţa…
— Poate că din cauza Telex-consumatorilor…
Se uită la soţia sa, încruntându-se.
— În fiecare seară televiziunea arată unde se pot procura diferite alimente la preţuri avantajoase…
La asta nu se gândise. Era foarte simplu. Îşi pierduse timpul cu o chestiune neînsemnată, pe care soţia sa o rezolvase într-o clipă.
— Îţi mulţumesc.
— Te poate ajuta la ceva?
— Mă scuteşte să mă mai gândesc în continuare la asta.
Adăugă apoi cu un aer înţelept, luându-şi pălăria:
— Nu ne gândim la ceea ce vrem.

Corespondenţa îl aştepta pe birou şi, în grămada de scrisori, un plic mare maro, pe care numele său, funcţia şi adresa de la Quai d'Orfevres erau scrise cu litere mari.
Înţelese înainte să-l deschidă. I se restituia portofelul. Şi, câteva clipe mai târziu, constată că nu-i lipsea nimic, nici insigna, nici actele, nici cei cincizeci de franci.
Altceva nimic. Nici un mesaj. Nici o explicaţie.
Se simţi jignit.

Trecuse puţin de ora unsprezece când sună telefonul.
— Domnule comisar, cineva insistă să vă vorbească personal, dar refuză să-şi spună numele. Se pare că aşteptaţi telefonul ăsta şi că o să vă supăraţi dacă nu vă dau legătura. Ce să fac?
— Dă-mi-o…
Şi în timp ce cu mâna liberă freca băţul de chibrit ca să-şi aprindă pipa stinsă, zise:
— Alo! Da…
Urmă o tăcere destul de lungă şi Maigret ar fi putut crede că fusese întrerupt, dacă n-ar fi auzit o respiraţie la capătul firului.
— Da, repetă el…
Linişte şi apoi, în sfârşit…
— Eu sunt…
O voce de bărbat, chiar destul de groasă, dar timbrul părea să fie al unui copil care ezită să-şi mărturisească o greşeală.

— Portofelul meu?
— Da.
— N-aţi ştiut cine sunt?
— Sigur că nu. Altfel…
— De ce-mi telefonaţi?
— Pentru că trebuie să vă văd…
— Veniţi aici.
— Nu, nu vreau să vin la Quai d'Orfevres.
— Sunteţi cunoscut pe-aici?
— N-am călcat niciodată pe acolo.
— De ce vă temeţi?
Fiindcă se simţea teamă în vocea anonimă.
— E ceva personal.
— Ce-i aia, personal?
— Faptul că aş vrea să vă văd. Soluţia asta mi-a venit în minte când v-am citit numele pe insignă.
— De ce mi-aţi furat portofelul?
— Pentru că aveam urgentă nevoie de bani.
— Şi acum?
— Mi-am schimbat părerea. Nu sunt încă sigur de ea. Ar fi mai bine să veniţi cât mai repede, înainte să-mi vină altă idee…
Era ceva ireal în această conversaţie, în voce, şi totuşi Maigret luă lucrurile în serios.
— Unde sunteţi?
— O să veniţi?
— Da.
— Singur?
— Ţineţi să fiu singur?
— Trebuie ca întâlnirea noastră să rămână între noi. Promiteţi?
— Depinde.
— De ce anume?
— De ce-o să-mi spuneţi.
O nouă tăcere, mai grea decât cea de la început.
— Aş vrea să-mi lăsaţi o şansă. Ţineţi seama că eu vă chem. Nu mă cunoaşteţi. N-aveţi cum să daţi de mine. Dacă nu veniţi, n-o să ştiţi niciodată cine sunt. Face, pentru dumneavoastră…
Nu găsea cuvântul potrivit.
— O promisiune? sugeră Maigret.
— Aşteptaţi. După ce-o să vă vorbesc, acum imediat, o să-mi daţi cinci minute ca să dispar, dacă o să vă cer acest lucru…
— Nu pot să-mi iau angajamente fără să ştiu despre ce e vorba. Sunt ofiţer de poliţie judiciară…
— Dacă mă credeţi, totul o să meargă de la sine. Dacă nu mă credeţi, sau dacă aveţi îndoieli, o să vă faceţi că vă uitaţi în altă parte, exact cât îmi trebuie ca să ies, şi după aia puteţi da alarma…

— Unde sunteţi?
— Acceptaţi?
— Sunt dispus să ne întâlnim.
— Acceptând condiţiile mele?
— Voi fi singur.
— Dar nu făgăduiţi nimic?
— Nu.

Îi era imposibil să se comporte altfel şi aştepta cu o oarecare nelinişte reacţia interlocutorului său, care se afla probabil într-o cabină publică, sau într-o cafenea, pentru că se auzea un zgomot de fond.

— V-aţi hotărât? zise Maigret nerăbdător.
— În situaţia în care mă aflu… Ceea ce scriu ziarele despre dumneavoastră mi-ar da mai curând încredere. Sunt adevărate poveştile alea?
— Ce poveşti?
— Că sunteţi în stare să înţelegeţi lucruri pe care, în general, poliţia şi judecătorii nu le înţeleg, şi că, în anumite cazuri, chiar aţi…
— Ce anume?…
— Poate că greşesc vorbind atâta. Nu mai ştiu nici eu. Vi s-a întâmplat să închideţi ochii?

Maigret preferă să nu răspundă.

— Unde sunteţi?
— Departe de Poliţia judiciară. Dacă vă spun chiar acum, o să aveţi timp să trimiteţi inspectorii din circumscripţie să mă aresteze. Un telefon se poate da uşor, mă descrieţi…
— De unde ştiţi că v-am văzut?
— M-am întors. Privirile noastre s-au încrucişat, o ştiţi prea bine. Mi-era foarte frică.
— Din pricina portofelului?
— Nu numai de asta. Ascultaţi-mă. Veniţi la barul Le Metro, pe bulevardul Grenelle colţ cu şoseaua La-Motte Picquet. O să vă ia circa o jumătate de oră. O să vă chem. Nu voi fi departe, şi aşa ne putem întâlni imediat.

Maigret vru să mai spună ceva, dar interlocutorul închisese. Era intrigat şi în aceeaşi măsură plictisit, pentru că i se întâmpla pentru prima dată ca un necunoscut să dispună de el cu atâta dezinvoltură, ca să nu spunem cinism.

Totuşi, nu izbutea să-i poarte pică. În tot cursul acestei conversaţii dezlânate simţise neliniştea acelui necunoscut, dorinţa de-a ajunge la o soluţie satisfăcătoare, necesitatea de-a se afla faţă în faţă cu comisarul care, în ochii lui, apărea ca unicul salvator posibil.

Pentru că-i furase portofelul, fără să ştie cu cine are de-a face!

— Janvier, ai o maşină jos? Trebuie să mă duci în cartierul Grenelle.

Janvier păru mirat, deoarece nici o afacere în curs nu era legată de acest cartier.

— O întâlnire personală cu tipul care mi-a săltat portofelul.
— L-aţi găsit?
— Portofelul, da, în poşta de azi-dimineaţă.
— Insigna? M-ar mira, pentru că-i un lucru pe care i-ar plăcea oricui să-l păstreze ca amintire.
— În plic erau insigna, actele, banii…

— E vorba de-o farsă?

— Nu. Dimpotrivă, mi se pare că e ceva foarte serios. Hoţul meu a telefonat acum, anunţându-mă că mă aşteaptă.

— Vă însoţesc?

— Până la bulevardul Grenelle. După aia dispari, pentru că vrea să mă vadă singur.

Merseră pe chei până la podul Bir-Hakeim. Maigret era tăcut, se mulţumea să privească cum curge Sena. Se lucra pretutindeni: bariere, şantiere, ca în anul în care venise la Paris. De fapt, e-o treabă care reîncepe, la fiecare zece-cincisprezece ani, ori de câte ori Parisul simte că se sufocă.

— Unde să vă las?

— Aici.

Erau pe bulevardul Grenelle colţ cu strada Saint-Charles.

— Vă aştept?

— Aşteaptă-mă o jumătate de oră. Dacă nu mă întorc, du-te înapoi la birou, sau la masă.

Janvier era şi el intrigat şi urmări cu o privire ciudată silueta comisarului care se îndepărta.

Soarele bătea din plin pe trotuar, unde alternau valuri de vânt cald şi mai răcoros, de-ai fi zis că aerul n-avusese încă timp să se stabilească la temperatura lui de primăvară.

O fetiţă vindea violete în faţa unui restaurant. Maigret zări de la distanţă barul din colţ, deasupra căruia cuvintele Le Metro se aprindeau, probabil, seara. Era un colţ oarecare, fără nimic special, unul din acele „cafe-tabac” pe unde treci să-ţi cumperi ţigări, să bei un pahar la tejghea sau să te-aşezi o clipă în aşteptarea unei întâlniri.

Roti privirea prin încăperea care nu avea, pe cele două părţi ale barului, decât vreo douăzeci de măsuţe rotunde, majoritatea libere.

Bineînţeles că hoţul din ajun nu se afla acolo. Comisarul se duse să se aşeze în fund de tot, lângă geam, şi comandă o halbă cu guler…

Fără să vrea, pândea uşa, oamenii care se apropiau, care-o împingeau, veneau la casă, în spatele căreia ţigările erau stivuite în rafturi.

Începuse să se întrebe dacă nu fusese naiv, când recunoscu pe trotuar silueta şi apoi chipul. Omul nu privea spre partea unde se afla Maigret, se îndreptă spre barul de aramă, se rezemă în coate şi comandă:

— Un rom…

Era agitat. Mâinile-i tremurau fără încetare. Nu îndrăznea să se întoarcă şi aştepta cu nerăbdare să fie servit, ca şi cum ar fi avut urgentă nevoie de alcool.

Apucând paharul, făcu semn chelnerului să nu pună sticla la loc.

— Încă unul…

De data asta se întoarse spre Maigret. Ştia, înainte de-a intra, unde se găsea comisarul. Probabil că-l spionase, de afară sau de la fereastra vreunei case vecine.

Avea aerul că se scuză, parcă voia să spună că nu putea face altfel, că va veni imediat. Cu mâinile care continuau să-i tremure, numără mărunţişul pe care-l puse pe tejghea.

În sfârşit, înaintă, luă un scaun şi se lăsă să cadă pe el.

— Aveţi ţigări?

— Nu. Fumez numai…

— Pipă, ştiu. Eu nu mai am nici ţigări, nici bani ca să-mi cumpăr.

— Chelner! Un pachet de… Ce preferi?

— Gauloises.

— Un pachet de Gauloises şi un pahar cu rom.

— Nu mai vreau rom. Mă face să vomit…

— O halbă?

— Nu ştiu. N-am mâncat nimic azi-dimineaţă, nici…

— Un sandviş?

Pe tejghea erau mai multe tăvi cu sandvişuri.

— Nu acum. Parcă mă apasă ceva pe piept. Nu puteţi înţelege…

Era destul de bine îmbrăcat, cu pantaloni de flanelă gri şi cu o vestă de sport ecosez. Ca mulţi tineri, nu purta cravată, ci un pulover cu gulerul răsucit.

— Nu ştiu dacă semănaţi cu imaginea care şi-o fac oamenii despre dumneavoastră…

Nu-l privea pe Maigret în faţă, îi zvârlise câte-o privire scurtă înainte de a-şi aţinti din nou ochii în podea. Era obositor să urmăreşti mişcarea neîncetată a degetelor sale lungi şi subţiri.

— N-aţi fost surprins primind portofelul?

— După treizeci de ani de poliţie judiciară, foarte greu te mai miri de ceva.

— Găsind şi banii în el?

— Aveai mare nevoie de ei, nu-i aşa?

— Da.

— Cu câţi franci mai rămăseseşi?

— Vreo zece franci…

— Unde ai dormit noaptea trecută?

— N-am dormit de loc. Nici n-am mâncat. Am băut din cei zece franci. M-aţi văzut cheltuindu-i pe ultimii. N-aveam destui ca să mă îmbăt…

— Totuşi, locuieşti la Paris, observă Maigret.

— De unde ştiţi?

— Şi chiar în cartierul acesta.

Deşi nu era nimeni pe scaunele alăturate, vorbeau încet. Uşa de la intrare se auzea deschizându-se şi închizându-se. Aproape întotdeauna, pentru tutun sau chibrituri.

— Cu toate astea, n-ai trecut pe-acasă…

Omul tăcu o clipă, ca la telefon. Era palid, epuizat. Se simţea că face un efort disperat ca să reacţioneze şi că, neîncrezător, încearcă să prevadă cursele care i se puteau întinde.

— E tocmai cum gândeam… mormăi el în sfârşit.

— Cum gândeai?

— Că o să ghiciţi, că o să nimeriţi mai mult sau mai puţin precis şi că, odată intrat în angrenaj…

— Continuă…

Deodată se mânie, ridică glasul, uitând că se află într-un local public.

— Şi că, odată intrat în angrenaj, eu voi fi ras, asta-i!

Privea uşa care se deschisese şi, o clipă, comisarul se gândi că avea să fugă din nou. Probabil că era tentat s-o facă. O sclipire fugară îi trecu prin ochii căprui. Apoi întinse

mâna spre paharul cu bere, pe care-l goli dintr-o dată, fixându-şi interlocutorul peste pahar, ca pentru a-l cântări.

— Ţi-e mai bine?

— Nu ştiu încă.

— Să revenim la portofel.

— De ce?

— Pentru că din cauza lui te-ai hotărât să-mi telefonezi.

— În orice caz, nu erau destui.

— Nu erau destui bani? Pentru ce anume?

— Ca s-o şterg… Ca să plec indiferent unde, în Belgia, în Spania…

Şi devenind din nou încrezător:

— Aţi venit singur?

— Nu conduc eu. Unul dintre inspectorii mei m-a adus cu maşina şi mă aşteaptă la colţul străzii Saint-Charles.

Omul ridică iute capul.

— M-aţi identificat?

— Nu. Fotografia dumitale nu figurează în dosarele noastre.

— Mărturisiţi deci că aţi căutat?

— Bineînţeles.

— De ce?

— Din cauza portofelului şi mai ales a insignei.

— De ce v-aţi oprit în colţul străzii Saint-Charles?

— Pentru că e la doi paşi şi oricum treceam pe acolo.

— N-aţi primit vreun raport?

— Cu privire la ce?

— Nu s-a întâmplat nimic în strada Saint-Charles?

Pe Maigret îl obosea să tot urmărească expresiile succesive de pe chipul tânărului. Rareori văzuse pe cineva atât de neliniştit, atât de frământat, agăţându-se cu încăpăţânare Dumnezeu ştie de ce speranţă.

Îi era frică, era evident. Frică de ce?

— Comisarul nu v-a anunţat?

— Nu.

— Juraţi?

— N-o fac decât la tribunal.

Şi privirea celuilalt părea că vrea să-l străpungă.

— De ce credeţi că v-am cerut să veniţi?

— Pentru că aveai nevoie de mine.

— Pentru care motiv să am nevoie de dumneavoastră?

— Pentru că ai intrat într-o încurcătură şi nu ştii cum să ieşi.

— Nu-i adevărat.

Vocea era categorică. Necunoscutul înălţă capul, ca uşurat.

— Nu eu m-am băgat în încurcătură, şi asta nu ezit s-o jur, la tribunal sau nu. Sunt nevinovat, înţelegeţi?

— Mai încet…

Aruncă o privire în jurul lui. O tânără se rujă privindu-se în oglindă, apoi se întoarse spre trotuar, în speranţa de a-l vedea apărând pe cel pe care-l aştepta. Doi bărbaţi, de vârstă mijlocie, aplecaţi peste măsuţă, vorbeau aproape pe şoptite şi, din câteva cuvinte pe care le ghici mai mult decât le auzi, Maigret înţelese că era vorba de curse.

— Mai bine spune-mi cine eşti şi de ce anume te consideri nevinovat…

— Nu aici. Imediat…

— Unde?

— La mine. Pot să mai cer o bere? Voi putea să vă dau înapoi, curând, numai dacă…

— Numai dacă, ce?

— Dacă poşeta ei… În sfârşit… O bere?

— Chelner, două halbe… şi spune-mi ce am de plată.

Tânărul se ştergea cu o batistă, destul de curată încă.

— Douăzeci şi patru de ani? întrebă comisarul.

— Douăzeci şi cinci.

— Eşti de mult la Paris?

— De cinci ani.

— Căsătorit?…

Ocolea problemele prea personale, prea arzătoare.

— Am fost. De ce mă-ntrebaţi?

— Nu porţi verighetă.

— Pentru că, atunci când m-am căsătorit, nu aveam destui bani.

Aprinse o nouă ţigară. Pe prima o fumase trăgând lung şi abia acum părea că savurează tutunul.

— În fond, toate precauţiile pe care le-am luat nu servesc la nimic.

— Ce precauţii?

— În ceea ce vă priveşte. Sunt în mâna dumneavoastră în întregime, orice-aş face. Chiar dacă aş încerca s-o şterg, acum, că m-aţi văzut bine şi ştiţi că sunt din cartier…

Avea un surâs amar, ironic, de-o ironie pe care şi-o adresa lui însuşi.

— Vreau întotdeauna să fac lucrurile prea bine. Inspectorul dumneavoastră, cu maşina, e tot la colţul străzii Saint-Charles?

Maigret privi ceasul electric. Arăta douăsprezece fără trei minute.

— Sau a plecat, sau pleacă dintr-o clipă în alta, pentru că i-am cerut să mă aştepte o jumătate de oră, după care, dacă nu mă întorc, să plece la masă.

— Nu mai are importanţă, nu-i aşa?

Maigret nu răspunse, şi când tovarăşul său se sculă, îl urmă. Se îndreptară amândoi spre strada Saint-Charles, în colţul căreia se înălţa un imobil destul de nou şi de modern. Traversară pe locul marcat pentru pietoni, intrară pe stradă şi merseră doar vreo treizeci de metri.

Omul se oprise în mijlocul trotuarului. O poartă deschisă dădea în curtea unui mare imobil din bulevardul Grenelle şi, sub o boltă, se vedeau biciclete cu motor şi cărucioare de copii.

— Aici locuieşti?

— Ascultaţi-mă, domnule comisar…

Era mai palid, mai nervos ca niciodată.

— Aţi avut vreodată încredere în cineva chiar dacă toate probele erau împotriva lui?
— Mi s-a întâmplat.
— Ce gândiţi despre mine?
— Că eşti destul de complicat şi că-mi lipsesc prea multe elemente ca să te judec.
— Pentru că mă veţi judeca?
— Nu asta am vrut să spun. Să zicem, aşa, ca să-mi fac o părere.
— Am aerul unui ticălos?
— Categoric, nu.
— Al unui om în stare să… Nu… Veniţi… E mai bine să terminăm imediat.
Băgându-l în curte, îl conduse spre aripa stângă a clădirilor, unde, la parter, se vedeau aliniate câteva uşi.
— Astea le numesc ei garsoniere… mormăi necunoscutul.
Scoase o cheie din buzunar.
— O să fiu nevoit să intru primul… O voi face, oricât m-ar costa… Dacă leşin…
Împinse uşa de stejar lăcuit. Dădea într-un antreu foarte mic. O uşă deschisă, spre dreapta, lăsa să se întrezărească o baie cu aşa-numita semicadă zidită. Baia era în dezordine. Pe jos erau azvârlite prosoape.
— Vreţi să deschideţi dumneavoastră?
Tânărul îi arătă lui Maigret uşa închisă din faţa lor şi comisarul făcu ceea ce i se cerea.
Tovarăşul său nu fugi. Totuşi mirosul era îngrozitor, cu toată fereastra deschisă.
Lângă un divan transformat noaptea în pat era întinsă o femeie pe covorul marocan cu desene multicolore şi muşte albastre se roteau bâzâind în jurul ei.

CAPITOLUL 2

— Aveţi telefon?

Era o întrebare ridicolă, pe care Maigret o pusese în mod mecanic, căci văzuse aparatul pe jos, în mijlocul camerei, la aproape un metru de cadavru.

— Vă implor… murmură omul sprijinindu-se de uşă.

Se vedea că ajunsese la capătul puterilor. Nici comisarului nu-i părea rău că pleacă din această cameră în care mirosul de mort era de nesuportat.

Îl împinse pe tânăr afară, închise uşa în urma lui şi stătu o clipă, înainte de-a relua legătura cu lumea reală.

Copiii se întorceau de la şcoală, legănându-şi ghiozdanele, şi se îndreptau spre diferitele apartamente. Cea mai mare parte a ferestrelor marii clădiri erau deschise. Se auzeau mai multe radiouri deodată, voci, muzică, femei care-şi chemau soţii sau copiii. La etajul întâi un canar ţopăia în colivie şi ici şi colo vedeai rufe puse la uscat.

— Îţi vine să vomiţi?

Celălalt clătina capul negativ, dar nu îndrăznea încă să deschidă gura. Se ţinea de piept cu amândouă mâinile, livid, gata să facă o criză de nervi, judecând după mişcarea aproape convulsivă a degetelor şi fremătarea necontrolată a buzelor.

— Nu te grăbi… Nu încerca să vorbeşti… Vrei să mergem să bem ceva la cafeneaua din colţ?

Acelaşi semn de negaţie.

— E soţia dumitale, nu-i aşa?

Ochii lui spuneau „da”. Deschise în sfârşit gura să ia un gât de aer, dar nu izbuti s-o facă decât destul de greu, de parcă toţi nervii i s-ar fi închircit.

— Erai acolo când s-a întâmplat?

— Nu…

Reuşise totuşi să murmure această silabă.

— Când ai văzut-o ultima oară?

— Alaltăieri… miercuri.

— Dimineaţa?… Seara?…

— Seara, târziu…

Mergeau mecanic prin curtea mare, însorită, în jurul căreia, în toate încăperile clădirilor, oamenii îşi duceau viaţa lor de fiecare zi. Majoritatea se aşezau la masă sau erau pe cale s-o facă.

Se auzeau frânturi de fraze:

— Te-ai spălat pe mâini?

— Ai grijă… E foarte fierbinte.

Uneori, prin aerul primăvăratec simţeai mirosuri de bucătărie, de praz mai cu seamă.

— Ştii cum a murit?

Tânărul făcu semn că „da”, căci din nou îşi pierduse respiraţia.

— Când m-am întors acasă…

— O clipă… Ai plecat din apartament miercuri seara, târziu… Hai… Nu-ţi face bine

să stai nemişcat… Pe la ce oră?

— Unsprezece…

— Soţia dumitale trăia?… Ai lăsat-o în capot?…

— Nu se dezbrăcase încă…

— Lucrezi noaptea?

— Nu… Mă duceam să caut bani… Ne trebuiau neapărat…

Mergeau amândoi privind, cu mintea în altă parte, ferestrele deschise, şi de la unele dintre ele îi priveau şi pe ei oameni, întrebându-se, fără îndoială, de ce se plimbau în felul ăsta.

— Unde te-ai dus să cauţi bani?

— La prieteni… Cam peste tot…

— Şi n-ai găsit?

— Nu…

— Unii dintre prietenii ăştia te-au văzut?

— La *Vieux Pressoir*, da… Mai aveam vreo treizeci de franci în buzunar… Am umblat prin diferite locuri în care aveam şansa să întâlnesc prieteni…

— Pe jos?

— Cu maşina mea… N-am abandonat-o decât când am rămas în pană de benzină, pe strada François I colţ cu strada Marbeuf…

— Ce-ai făcut după aceea?

— Am mers pe jos…

Maigret avea în faţa lui un băiat sleit de puteri, hipersensibil, un fel de om jupuit de viu.

— De când n-ai mâncat?

— Ieri, am mâncat două ouă tari într-un bistro…

— Hai!…

— Nu mi-e foame… Dacă aveţi de gând să mă luaţi la masă, vă previn de la început că…

Maigret nu-l ascultă; se îndreptă spre bulevardul Grenelle şi intră într-un mic restaurant, unde erau libere mai multe mese.

— Două fripturi cu cartofi prăjiţi, ceru el.

Nici lui nu-i era foame, dar însoţitorul lui avea nevoie de hrană.

— Cum te cheamă?

— Ricain… François Ricain… Unii îmi spun Francis. Soţia mea…

— Ascultă, Ricain… Sunt nevoit să dau două-trei telefoane…

— Ca să vă chemaţi colegii?

— Mai întâi trebuie să-l anunţ pe comisarul de poliţie din cartier, apoi să pun la curent Parchetul… Îmi promiţi că nu te mişti de-aici?

— Ca să mă duc unde? răspunse Ricain cu amărăciune. Oricum o să mă arestaţi şi o să mă băgaţi la închisoare… Nu voi suporta… Aş prefera mai curând…

Nu termină fraza, dar i se puteau ghici gândurile.

— Chelner, o jumătate de Bordeaux roşu…

Maigret trecu pe la casă. Luă fise. După cum se aştepta, comisarul din cartier era la masă.

— Vreţi să-l anunţ imediat?
— La ce oră trebuie să se întoarcă la birou?
— Către ora două…
— Spune-i că-l aştept la ora două şi un sfert pe strada Saint-Charles, în faţa intrării imobilului care face colţ ou bulevardul Grenelle…
La Parchet nu dădu decât de-un funcţionar mărunt.
— Se pare că s-a comis o crimă pe strada Saint-Charleş… Notează adresa… Când se întoarce vreunul dintre substituţi, spune-i că la două şi un sfert voi fi în faţa intrării…
Şi, în sfârşit, la Poliţia judiciară, unde răspunse inspectorul Lapointe:
— Vrei să vii peste o oră pe strada Saint-Charles?… Anunţă biroul de Identificare judiciară… Să fie la aceeaşi adresă către ora două… Să aducă dezinfectant pentru o cameră în care nu poţi să intri din cauza mirosului de putrefacţie… Anunţă-l şi pe medicul legist… Nu ştiu cine-i azi de serviciu… La revedere…
Se duse să se aşeze din nou în faţa lui Ricain, care nu se clintise şi care privea în jurul lui de parcă nu-i venea să creadă în realitatea spectacolului cotidian.
Restaurantul era modest. Majoritatea clienţilor lucrau în cartier şi mâncau, singuri, citind ziarul. Li se aduseseră fripturile; cartofii erau destul de bine prăjiţi.
— Ce-o să se întâmple? întrebă tânărul, punând mecanic mâna pe furculiţă. Aţi anunţat pe toată lumea? Va începe bâlciul cel mare?
— Nu înainte de ora două… Până atunci avem timp să stăm de vorbă…
— Eu nu ştiu nimic…
— Totdeauna credem că nu ştim nimic.
Lucrurile nu trebuiau forţate. După câteva clipe, când Maigret îmbuca prima bucăţică de carne, François Ricain începea, cu gândul aiurea, să-şi taie friptura.
Spusese că nu va fi în stare să mănânce. Nu numai că mâncă, dar şi bău, şi câteva minute mai târziu comisarul trebui să mai ceară o jumătate de vin.
— Totuşi, nu veţi putea înţelege…
— Din toate frazele pe care oamenii le spun, asta-i cea pe care am auzit-o cel mai des în cariera mea… Dar, în nouă cazuri din zece, am înţeles…
— Ştiu… O să mă trageţi de limbă…
— E vorba deci de ceva?
— Nu glumiţi. Aţi văzut ca şi mine…
— Atât doar că dumneata ai mai văzut o dată acest spectacol. Nu-i aşa?
— Desigur.
— Când?
— Ieri, pe la patru dimineaţa.
— Stai puţin să-mi adun gândurile. Alaltăieri, adică miercuri, ai plecat de acasă pe la ora unsprezece noaptea şi ai lăsat-o acolo pe soţia dumitale…
— Sophie insista să vină cu mine. Am obligat-o să stea acasă, pentru că nu-mi place să cerşesc bani de faţă cu ea. Aş fi dat impresia că mă folosesc de prezenţa ei…
— În regulă! Ai plecat cu maşina. Ce maşină ai?
— Un Triumph decapotabil,
— Dacă aveai atât de urgentă nevoie de bani, de ce n-ai vândut-o?
— Pentru că nu mi s-ar fi dat pe ea nici o sută de franci. E o rablă pe care am luat-o

de ocazie şi care a trecut prin foarte multe mâini. Abia se mai ţinea pe cele patru roţi.
— Ai căutat prieteni pe care-i credeai dispuşi să-ţi împrumute bani şi nu i-ai găsit?
— Cei pe care i-am găsit erau la fel de lefteri ca şi mine…
— Te-ai întors, pe jos, la ora patru dimineaţa. Ai bătut la uşă?
— Nu. Am descuiat cu cheia mea…
— Băuseşi?
— Câteva pahare, da. Noaptea, majoritatea oamenilor pe care-i frecventez sunt prin baruri sau cabarete…
— Erai beat?
— Nu aşa încât…
— Descurajat?
— Nu mai ştiam încotro s-o apuc…
— Soţia dumitale avea bani?
— Nu mai mulţi decât mine… Cred că mai avea în poşetă vreo douăzeci sau treizeci de franci…
— Continuă… Chelner! Te rog, mai adu-ne nişte cartofi…
— Am găsit-o pe jos… Când m-am apropiat, mi-am dat scama că jumătate din faţă era zdrobită… Cred că am văzut creieri…
Împinse farfuria şi bău cu lăcomie al patrulea pahar de vin.
— Iertaţi-mă… Aş prefera să nu vorbesc despre asta.
— Exista vreo armă în odaie?
Ricain rămase nemişcat, fixându-l pe Maigret, de parcă sosise momentul crucial.
— Un revolver? Automat?
— Da.
— Un automat?
— Al meu… Un browning 6,35 fabricat la Herstal…
— Cum ai ajuns în posesia acestei arme?
— Aşteptam întrebarea asta… Şi, fără îndoială, n-o să mă credeţi…
— N-ai cumpărat-o de la un armurier?
— Nu… N-aveam nici un motiv să cumpăr un pistol… Într-o noapte… eram câţiva prieteni într-un mic restaurant de pe stradă La Villette… Băuserăm mult… Ne dădeam aere de derbedei…
Roşise.
— Eu mai ales… O să vă spună ceilalţi… E o manie de-a mea… După ce beau, mi se pare că sunt un tip formidabil… Câţiva oameni pe care nu-i cunoşteam s-au alăturat grupului nostru… Ştiţi cum se întâmpla către dimineaţă… Era iarnă, acum doi ani… Purtam o canadiană căptuşită cu blană de miel… Sophie era cu mine. Băuse şi ea, dar nu-şi pierdea niciodată busola… A doua zi, pe la prânz, când am vrut să-mi îmbrac canadiana, am găsit în buzunar un revolver… Soţia mi-a spus că-l cumpărasem noaptea, cu toate protestele ei… Pretindeam, după cât se pare, că trebuia neapărat să omor pe cineva care avea pică pe mine. Repetam: „Ori el, ori eu, pricepi, bătrâne…”
Maigret îşi aprinsese pipa şi-l privea pe Ricain fără să se poată ghici ce gândea.
— Înţelegeţi?
— Continuă… Ajunsesem la ziua de joi. Ora patru dimineaţa. Presupun că nimeni nu

te-a văzut când te-ai întors acasă?

— Bineînţeles.

— Şi că nimeni nu te-a văzut plecând?

— Nimeni…

— Ce-ai făcut cu arma?

— De unde ştiţi că m-am descotorosit de ea?

Comisarul dădu din umeri.

— Nu ştiu de ce-am făcut-o… Mi-am dat seama că voi fi acuzat…

— De ce?

Ricain îşi privi uluit interlocutorul.

— Nu-i normal?… Numai eu aveam cheia… Cineva se folosise de-o armă ce-mi aparţinea şi pe care-o ţineam într-un sertar al comodei… Uneori ne certam, Sophie şi cu mine… Ar fi vrut să-mi iau o slujbă stabilă…

— Ce meserie ai?

— În măsura în care asta s-ar putea numi o meserie… Sunt gazetar, fără să fiu angajat la un ziar anume… Cu alte cuvinte îmi plasez marfa unde pot, cronică cinematografică mai ales… Mai sunt şi asistent de regie şi, la nevoie, scenarist…

— Ai aruncat browningul în Sena?

— Puţin mai jos de podul Bir-Hakeim… Apoi am plecat…

— Ai continuat să-ţi cauţi prietenii?

— Nu mai îndrăzneam… Poate că cineva auzise zgomotul armei şi telefonase la poliţie… Nu ştiam… În asemenea momente nu prea gândeşti logic… Aveam să fiu urmărit… Să fiu învinuit şi totul avea să fie împotriva mea, chiar faptul că am vagabondat o parte din noapte… Băusem… Continuam să caut un bar deschis… Când am găsit unul, pe lângă Vaugirard, am golit trei pahare de rom pe nerăsuflate… Dacă mă interogau, nu eram în stare să răspund… Eram sigur că mă încurc… O să mă închidă într-o celulă… Sufăr de claustrofobie în aşa măsură încât nu pot să merg cu metroul. Ideea închisorii, cu zăvoare mari la uşă…

— Deci claustrofobia ţi-a dat ideea să fugi în străinătate?

— Vedeţi că nu mă credeţi de loc?

— Poate că da.

— Trebuie să fi fost în situaţia mea, ca să vă daţi seama ce-ţi poate trece prin cap… Nu judeci logic… N-aş fi în stare să vă spun prin ce cartiere am umblat… Simţeam nevoia să merg, să mă îndepărtez de Grenelle, unde-mi închipuiam că mă şi caută… Îmi amintesc că am zărit gara Montparnasse, că am băut vin alb pe bulevardul Saint-Michel… Poate gara Montparnasse… Gândul meu nu era atâta să fug… ci să câştig timp, ca să nu fiu interogat în starea în care mă aflam… în Belgia, sau oriunde altundeva, puteam să aştept… Aş fi citit în ziare despre mersul anchetei… Aş fi aflat amănunte pe care nu le cunosc şi care mi-ar fi permis să mă apăr…

Maigret nu-şi putu reţine un surâs în faţa unei atari combinaţii de şiretenie şi naivitate.

— Ce făceai în Place de la Republique?

— Nimic… Ajunsesem acolo aşa cum aş fi putut ajunge şi în alt loc din oraş… îmi mai rămăsese o hârtie de zece franci în buzunar… Am lăsat să treacă trei autobuze…

— Pentru că erau vehicule complet închise?

— Nu ştiu… Vă jur, domnule comisar, că nu ştiu… Aveam nevoie de bani ca să iau trenul… M-am urcat pe platformă… Era lume multă şi înghesuială… V-am văzut din spate… La un moment dat, v-aţi dat brusc înapoi şi eraţi gata să vă pierdeţi echilibrul… Am văzut portofelul care era mai lung decât buzunarul… L-am luat fără să mă gândesc şi, când am ridicat capul, am văzut privirea unei femei fixată asupra mea… Mă întreb de ce n-a dat imediat alarma… Am sărit din mers… Ne aflam, din fericire, pe-o arteră foarte circulată, din care dădeau străzi strâmte şi întortocheate de jur împrejur… Am alergat… Am mers…

— Chelner, două foietaje…

Era ora unu şi jumătate. Peste patruzeci şi cinci de minute justiţia îşi va lua chipul său oficial obişnuit şi garsoniera din strada Saint-Charles va fi invadată de persoane oficiale, în timp ce poliţiştii îi vor ţine la distanţă pe curioşi.

— Ce veţi face cu mine?

Maigret nu răspunse imediat, pentru bunul motiv că nu se hotărâse încă.

— Mă arestaţi?… Îmi dau seama că nu puteţi face altceva şi totuşi vă jur încă o dată că…

— Mănâncă… Vrei o cafea?

— De ce faceţi asta?

— Ce ţi se pare extraordinar?

— Mă siliţi să mănânc şi să beau… Nu mă brutalizaţi ci, din contră, mă ascultaţi cu răbdare… Nu asta numiţi dumneavoastră un interogatoriu „la marea artă”?

Maigret surâse.

— Nu, nu chiar aşa… Încerc doar să pun puţină ordine în fapte…

— Şi să mă faceţi să vorbesc…

— N-am prea insistat…

— Pentru moment, mă simt puţin mai bine…

Mâncase prăjitura aproape fără să-şi dea seama şi-şi aprindea o ţigară. Se colorase puţin în obraji.

— Numai că nu sunt în stare să mă întorc acolo, să revăd… să simt…

— Dar eu?

— Dumneavoastră, asta vă e meseria… Nu e vorba de soţia dumneavoastră…

Trecea direct de la aiureală la cumpătare, de la panica oarbă la judecata cea mai lucidă.

— Eşti un animal ciudat…

— Pentru că sunt sincer?

— Nici eu nu ţin de loc să-mi stai în coastă în timpul descinderii Parchetului şi doresc şi mai puţin să te hărţuiască ziariştii cu întrebări… Când inspectorii mei vor sosi în strada Saint-Charles – de fapt, trebuie că ne şi aşteaptă – am să le spun să te ducă la Quai d’Orfevres…

— Într-o celulă?

— În biroul meu, unde ai să mă aştepţi cuminte…

— Şi pe urmă? Ce-o să mai fie?

— Depinde…

— Ce speraţi să descoperiţi?

— Habar n-am… Ştiu mai puţin decât dumneata, pentru că n-am privit corpul de aproape şi n-am văzut arma…

Toată convorbirea fusese însoţită de zgomot de pahare, de furculiţe, de murmur de glasuri, de du-te-vino-ul chelnerilor şi de ţăcănitul slab al maşinii de la casă.

Soarele bătea pe celălalt trotuar, şi umbrele trecătorilor erau scurte şi lăţite. Treceau maşini, taxiuri, autobuze, se trânteau portiere.

Cei doi oameni, la ieşirea din restaurant, avură parcă o ezitare. În colţul acela de bistro fuseseră o vreme separaţi de ceilalţi, de viaţa care-şi urma cursul, de zgomote, de glasuri, de chipuri obişnuite.

— Mă credeţi?

Ricain pusese întrebarea fără să îndrăznească să se uite la Maigret.

— N-a sosit momentul să credem sau să nu credem. Uite! Oamenii mei sunt acolo…

Văzu, pe strada Saint-Charles, una dintre maşinile negre ale P.J. Şi camioneta serviciului de Identificări judiciare, îl recunoscu pe Lapointe în micul grup care discuta pe trotuar. Torrence cel voinic era şi el acolo: Maigret i-l încredinţă pe Ricain.

— Du-l la Quai. Instalează-l în biroul meu, rămâi acolo cu el şi nu te mira dacă adoarme. De două nopţi n-a mai închis ochii.

Puţin după ora două sosi o camionetă a serviciilor sanitare ale oraşului Paris, pentru că Moers şi oamenii săi nu dispuneau de materialul necesar.

Se aflau atunci în curte, în faţa uşilor garsonierelor, grupuri de oameni care aşteptau şi pe care curioşii, ţinuţi la distanţă de poliţia în uniformă, îi priveau cu multă atenţie.

Într-o parte, substitutul Dreville şi judecătorul de instrucţie Camus discutau cu comisarul Piget, din arondismentul al XV-lea. De abia se ridicaseră de la masă cu toţii, după un dejun mai mult sau mai puţin copios şi, cum operaţiile de dezinfectare se prelungeau, li se mai întâmplă să se uite la ceasurile de la mână.

Medicul legist era doctorul Delaplanque, oarecum nou în meserie, dar la care Maigret ţinea mult şi căruia îi punea diverse întrebări. Delaplanque nu ezitase, cu tot mirosul şi muştele, să intre şi să facă o primă constatare.

— Voi putea să vă spun ceva mai mult foarte curând. Mi-aţi vorbit despre un pistol 6,35 şi asta mă miră, pentru că aş fi pariat că rana a fost făcută cu o armă de calibru mare..

— La ce distanţă?

— La prima vedere, pe corp nu se zăreşte nici o urmă de fum sau de praf de puşcă. Moartea a fost instantanee, sau aproape instantanee, pentru că femeia a pierdut foarte puţin sânge. De fapt, cine este?

— Soţia unui tânăr ziarist…

Pentru toată lumea, ca şi pentru Moers şi pentru specialiştii de la Identificări judiciare, era o treabă obişnuită, pe care-o făceau fără pic de emoţie. Nu auziseră oare doar ceva mai devreme pe-un funcţionar municipal strigând, pe când intra în garsonieră: „Da' ştiu că duhneşte puştoaica!”?

Unele femei îşi ţineau copiii în braţe, altele, aşezate bine ca să vadă totul fără să se deranjeze, stăteau rezemate în coate pe la ferestre şi astfel, de la o locuinţă la alta, se

făceau schimburi de păreri.

— Eşti sigură că nu-i ăla mare?

— Nu, pe ăla mare nu-l cunosc…

Era vorba de Lourtie, dar pe Maigret îl căutau din ochi cele două femei.

— Uite!.. Ăla cu pipa…

— Sunt doi cu pipă…

— Nu ăl mai tânăr, desigur… Celălalt… S-apropie de cei de la tribunal…

Substitutul Dreville îl întrebă pe comisar:

— Ştiţi cumva despre ce-i vorba?

— Moartă e o tânără de douăzeci şi doi de ani, Sophie Ricain, născută Le Gal, de fel din Concarneau, unde tatăl său e ceasornicar…

— A fost anunţat?

— Nu încă… O s-o fac imediat…

— Căsătorită?

— De trei ani, cu François Ricain, un tânăr ziarist, oarecum cineast, care-şi încearcă norocul la Paris…

— Unde-i?

— În biroul meu.

— Îl bănuiţi?

— Nu, până în prezent. În starea în care e, nu poate să asiste la descinderea Parchetului şi n-ar face decât să ne încurce.

— Unde se afla în momentul crimei?

— Nimeni nu ştie la ce oră s-a comis crima.

— Dumneavoastră, doctore, n-o puteţi stabili cu aproximaţie?

— Nu în clipa asta. Poate după autopsie, dacă mi se spune la ce oră a luat ultima masă victima şi ce anume a mâncat.

— Vecinii?

— Îi vedeţi pe unii dintre ei care ne privesc. Nu i-am întrebat încă, dar nu cred că au să ne spună lucruri interesante. Observaţi că se poate intra în garsoniere fără a trece prin faţa gheretei portarului, care se afla la intrarea din bulevardul Grenelle.

Era o corvoadă. Aşteptau. Se rosteau fraze fără noimă şi Lapointe îşi urma şeful pas cu pas, fără să spună nimic, cu privirea şi comportarea unui câine credincios.

Oamenii de la dezinfectare scoteau din garsonieră un tub mare suplu, cenuşiu, pe care-l băgaseră acolo cu un sfert de oră mai înainte. Şeful echipei, în halat alb, făcea semn că se pot apropia.

— Nu trebuie să staţi prea mult timp în cameră, îi recomandă el lui Maigret, pentru că aerul e încă încărcat de formol.

Doctorul Delaplanque îngenunche lângă corp şi-l examină cu ceva mai multă atenţie decât o făcuse prima dată.

— În ce mă priveşte, poate fi transportată.

— Dumneavoastră ce ziceţi, domnule Maigret?

Maigret văzuse tot ce era de văzut, un corp chircit, îmbrăcat într-un capot de mătase înflorată. Un papuc roşu îi rămăsese în picior. Era imposibil, din cauza poziţiei în care se afla în odaie, să se spună ce anume făcea femeia sau chiar unde se afla exact în clipa în

care fusese atinsă de glonte.

După câte se putea judeca, chipul era destul de obişnuit, mai degrabă frumos. Degetele de la picior erau date cu lac roşu, dar nu mai fuseseră îngrijite în ultimul timp, pentru că lacul era crăpat, iar unghiile nu erau prea curate.

Lângă şeful său, grefierul scria, aşa cum făcea şi secretarul comisarului de poliţie.

— Aduceţi targa…

Se călca pe muşte moarte. Una după alta, persoanele care se înghesuiau în odaie îşi scoteau batistă şi o duceau la ochi din cauza formolului.

Transportară corpul, în timp ce o linişte plină de respect domni pentru câteva clipe în curte. Domnii de la Parchet se retraseră primii, apoi Delaplanque, în timp ce Moers şi specialiştii aşteptau să-şi facă meseria.

— Căutăm peste tot, şefule?

— E cel mai bun lucru. Nu se ştie niciodată.

Se găseau, poate, în faţa unui mister sau, poate, dimpotrivă, totul avea să se clarifice foarte bine. Aşa e la începutul oricărei anchete, sau aproape la fel.

Maigret, clipind des din cauza formolului, trase sertarul unei comode, care conţinea obiectele cele mai diferite: un-binoclu vechi, butoni de manşetă, un stilou stricat, creioane, fotografii luate în timpul turnării unui film, ochelari de soare, facturi…

Avea să revină după ce mirosul o să se risipească, dar remarcă totuşi, pe moment, curioasa ornamentaţie a garsonierei. Podeaua era dată cu lac negru, iar pereţii vopsiţi în roşu-aprins, ca şi tavanul. Mobilele, din contră, erau de-un alb lăptos, fapt care dădea ansamblului un anumit aer de irealitate. Ai fi zis că-i un decor. Nimic nu părea trainic.

— Ce zici, Lapointe? Ţi-ar plăcea să locuieşti într-o astfel de cameră?

— Cred că aş avea coşmaruri!

Ieşiră. Mai erau încă nişte gură-cască prin curte şi agenţii îi lăsaseră să se apropie puţin.

— Ţi-am spus eu că ăla e… Mă-ntreb dacă o să se întoarcă… Se pare că face totul el însuşi şi că sunt şanse să ne interogheze pe fiecare.

O blondă ştearsă, care ţinea un copil în braţe, îl privea pe Maigret surâzând de parcă ar fi văzut o vedetă de cinema.

— Am să ţi-l las pe Lourtie… Uite cheia garsonierei… După ce-au să termine oamenii lui Moers, închide uşa şi apucă-te să-i întrebi pe vecini. Crimă, dacă e vorba de-o crimă, n-a fost comisă noaptea trecută, ci în noaptea de miercuri spre joi… Încearcă să afli dacă vecinii au auzit vreo mişcare… Împărţiţi-vă locatarii, tu şi cu Lourtie… Pe urmă, duceţi-vă şi întrebaţi negustorii… Sertarul e plin de facturi… Ai să găseşti acolo adresa magazinelor de unde se aprovizionau… Era să uit… Vrei să te duci să te convingi dacă telefonul mai funcţionează?… Mi se pare că atunci când l-am văzut la prânz era scos…

Telefonul funcţiona.

— Să nu vă întoarceţi nici unul la Quai fără să-mi telefonaţi înainte… Curaj, băieţi…

Maigret o luă spre bulevardul Grenelle şi coborî în staţia de metro. O jumătate de oră mai târziu, regăsi aerul curat şi soarele, apoi biroul său, unde François Ricain îl aştepta cuminte, în timp ce Torrence citea un ziar.

— Nu ţi-e sete? îl întrebă pe Ricain, scoţându-şi pălăria şi ducându-se să deschidă

mai mult fereastra. Nimic nou, Torrence?

— A telefonat un ziarist…

— M-am mirat că nu i-am văzut venind acolo… Probabil că în arondismentul al XV-lea serviciul lor de informaţii e prost organizat… O să tabere pe Lapointe…

Privirea sa se întoarse spre Ricain, spre mâinile acestuia, şi-i spuse inspectorului:

— Du-l oricum la laborator… Să i se facă proba cu parafina… Nu mai dovedeşte nimic în cazul ăsta, pentru că au trecut aproape două zile de la comiterea crimei, dar asta va evita întrebări stânjenitoare… Se va şti, peste un sfert de oră, dacă Ricain avea urme de praf de puşcă pe degete. Absenţa acestora nu va stabili într-un mod categoric că n-a tras, dar va fi un punct bun pentru el.

— Alo! Tu eşti?… Te rog să mă ierţi… Bineînţeles. Dacă n-ar fi fost o chestiune de serviciu, aş fi venit la masă… Ba da, am mâncat o friptură cu cartofi prăjiţi, cu un tânăr surescitat. Îmi promisesem, când am intrat în local, să-ţi telefonez, dar discuţia a continuat neîntreruptă şi mărturisesc că am uitat… Nu eşti supărată?… Nu, habar n-am… O să vedem…

Nu putea să prevadă dacă seara se va duce sau nu acasă la cină. Mai ales cu un băiat ca François Ricain, care-şi schimba atitudinea de la o secundă la alta.

Lui Maigret i-ar îi fost destul de greu să-şi facă o părere despre el. Era inteligent, desigur, şi chiar de-o inteligenţă pătrunzătoare, pe care-o simţeai în anumite replici. Pe lângă asta, avea o latură destul de naivă, de puerilă chiar.

Cum să-l judece în clipa asta? Se afla într-o stare fizică şi morală de plâns, cu nervii epuizaţi, sfâşiat de sentimente contradictorii.

Dacă nu-şi omorâse soţia şi dacă avusese într-adevăr intenţia să fugă în Belgia sau în altă parte, era o dovadă a unei rătăciri totale, care nu izbutea totuşi să explice claustrofobia de care vorbise.

După toate probabilităţile, el concepuse şi realizase decorarea garsonierei, parchetul negru, pereţii şi tavanul roşu, mobilele livide, care ieşeau în relief de parcă ar fi plutit în spaţiu.

Aveai impresia că pământul pe care calci nu e solid, că pereţii o să avanseze sau să dea înapoi ca într-un studio de cinema, că divanul, comoda, masa, scaunele sunt artificiale, nişte imitaţii din carton presat.

Nu părea oare el însuşi o fiinţă artificială? Maigret îşi închipui ce mutre ar fi făcut substitutul sau judecătorul Camus dacă ar fi citit, de la un cap la altul, frazele pe care tânărul le rostise mai întâi în cafeneaua La-Motte-Piquet, şi apoi în micul restaurant.

Ar fi fost curios să cunoască părerea doctorului Pardon despre Ricain.

Ricain se întoarse, urmat de Torrence.

— Ei?

— Experienţă negativă…

— N-am tras în viaţa mea cu arma decât la bâlci… Mi-ar fi fost greu să găsesc piedica…

— Stai jos…

— L-aţi văzut pe judecător?

— Pe judecătorul de instrucţie şi pe substitut…

— Ce-au hotărât?… O să mă aresteze?…

— E cel puţin a zecea oară că te aud spunând acest cuvânt… Până acum n-aş avea decât un singur motiv să te arestez: furtul portofelului meu, dar n-am depus plângere…

— Vi l-am restituit…

— E adevărat. Acum o să încercăm să punem în ordine anumite lucruri pe care mi le-ai spus şi altele pe care nu le cunosc încă. Poţi să pleci, Torrence. Spune-i lui Janvier să vină…

Ceva mai târziu, Janvier se instală la capătul biroului şi scoase un creion din buzunar.

— Te numeşti François Ricain. Ai douăzeci şi cinci de ani. Unde te-ai născut?

— La Paris, pe strada Caulaincourt.

O stradă burgheză, aproape provincială, în spatele bisericii Sacre-Coeur.

— Părinţii mai trăiesc?

— Tata… E mecanic la Căile Ferate Franceze.

— De cât timp eşti căsătorit?

— Mai bine de trei ani şi jumătate. O să se împlinească patru ani în iunie… La 17…

— Atunci aveai deci douăzeci şi unu de ani, şi soţia dumitale avea…

— Optsprezece…

— Tatăl dumitale era deja văduv?

— Mama a murit când aveam paisprezece ani…

— Ai continuat să locuieşti cu tatăl dumitale?

— Câţiva ani… La şaptesprezece ani ne-am despărţit…

— De ce?

— Pentru că nu ne înţelegeam…

— Exista vreun motiv special?

— Nu… Mă plictiseam… Voia să intru, ca şi el, la calea ferată şi am refuzat… Găsea că-mi pierd timpul citind şi studiind…

— Ai bacalaureatul?

— Am plecat din şcoală cu doi ani mai înainte…

— De ce?… Unde trăiai?… Din ce?…

— Mă cam bruscaţi, se plânse Ricain.

— Nu te bruschez de loc. Îţi pun nişte întrebări elementare.

— Au fost diferite epoci… Am vândut ziare pe stradă… Apoi am fost curier la o tipografie de pe strada Montmartre… Câtva timp am locuit cu un prieten…

— Numele şi adresa lui…

— Bernard Flechier… Avea o cameră pe strada Coquilliére… Nu mai ştiu ce-i cu el…

— Cu ce se ocupa?

— Avea un triciclu şi livra mărfuri…

— După aia?

— Am lucrat şase luni într-o papetărie… Scriam poveşti pe care le dădeam la ziare… Mi-au primit una şi am încasat o sută de franci… Tipul care m-a primit a fost uimit văzându-mă atât de tânăr…

— Nu ţi-a mai acceptat poveştile?

— Nu… Următoarele au fost refuzate…

— Ce făceai când ai întâlnit-o pe soţia dumitale? Vreau să spun pe aceea care urma

să-ţi devină soţie, Sophie Le Gal, aşa, nu?

— Eram al treilea asistent la un film care a fost interzis de cenzură, un film de război, făcut de tineri…

— Sophie lucra?

— Nu ca angajată… Era figurantă… Uneori i se întâmpla să pozeze ca model…

— Trăia singură?

— Într-o cameră de hotel, la Saint-Germain-des-Pres…

— Dragoste fulgerătoare?

— Nu. Ne-am culcat pentru că, după un chef, ne-am trezit singuri în stradă, la ora trei dimineaţa… Mi-a dat voie s-o însoţesc… Am stat împreună mai multe luni, apoi, într-o bună zi, ne-a venit ideea să ne căsătorim…

— Părinţii ei au fost de acord?

— N-aveau mare lucru de spus… S-a dus la Concarneau şi s-a întors cu o scrisoare prin care tatăl său încuviinţa căsătoria…

— Şi dumneata?

— Am fost şi eu la tata.

— Ce-a spus?

— A dat din umeri…

— N-a luat parte la căsătorie?

— Nu... Doar nişte prieteni, trei-patru… Seară am luat masa cu toţii într-un restaurant din Hale…

— Înainte de-a vă întâlni, Sophie nu avusese vreo altă legătură?

— N-am fost eu primul, dacă asta vreţi să spuneţi…

— N-a trăit oare, mai mult sau mai puţin timp, cu vreun bărbat care să fi fost destul de îndrăgostit ca să încerce s-o revadă?

Ricain păru să-şi cerceteze memoria.

— Nu… Am mai întâlnit nişte foşti prieteni de-ai ei, dar nu o mare dragoste… Ştiţi, în patru ani, am avut timp să frecventăm diferite grupuri… Unii ne-au fost prieteni vreo şase luni, apoi au dispărut… Alţii, pe care-i vedeam când şi când, le-au luat locul. Puneţi întrebările ca şi cum totul ar fi foarte simplu… Răspunsurile mele se consemnează. E destul să greşesc, să mă încurc, să uit un amănunt, ca să se tragă cine ştie ce concluzii… Recunoaşteţi că nu-i drept…

— Preferi să te interoghez în prezenţa unui avocat?

— Am dreptul?

— Dacă singur te socoteşti suspect…

— Dar dumneavoastră?… Dumneavoastră cum mă socotiţi?…

— Soţul unei femei care a murit de-o moarte violentă… Un băiat care şi-a pierdut capul, care mi-a furat portofelul, pentru ca apoi să mi-l restituie cu tot ce conţinea… Un tip foarte inteligent, dar care se clatină…

— Dacă aţi fi petrecut cele două nopţi pe care le-am petrecut eu…

— Ajungem şi la asta… Deci, ai avut diferite slujbe, fiecare pe-un timp scurt…

— N-o făceam decât ca să-mi câştig existenţa, aşteptând…

— Aşteptând, ce?…

— Să-mi încep cariera…

— Ce carieră?

Încruntă sprâncenele, uitându-se la Maigret, de parcă ar fi vrut să se asigure că în glasul acestuia nu-i nici o ironie.

— Şovăi încă… Poate le voi face pe amândouă… În orice caz, vreau să scriu, dar nu ştiu dacă o voi face sub formă de scenarii sau de romane… Regia mă tentează, cu condiţia să fiu numai eu autorul filmului…

— Frecventezi cercurile cineaştilor?

— Da, la *Vieux Pressoir*… Întâlneşti acolo debutanţi ca mine, dar un producător cum e domnul Carus nu se simte înjosit să ia masa cu noi…

— Cine-i domnul Carus?

— V-am spus, un producător. Locuieşte la hotel *Raphäel* şi îşi are birourile pe strada Bassano la nr. 18 bis, aproape de Champs-Elysees…

— A finanţat filme?

— Trei sau patru… Nişte coproducţii cu nemţii şi cu italienii… Călătoreşte mult…

— Ce vârstă are domnul ăsta?

— Vreo patruzeci de ani.

— Căsătorit?

— Trăieşte cu o tânără, Nora, care a fost manechin.

— O cunoştea pe soţia dumitale?

— Bineînţeles… Este un cerc în care se trăieşte fără pretenţii…

— Domnul Carus are mulţi bani?

— Găseşte pentru filmele sale…

— Dar n-are avere personală?

— V-am spus că locuieşte la *Raphäel*, într-un apartament… Asta costă scump… Noaptea poate fi întâlnit în cele mai alese cluburi…

— Nu pe el îl căutai în noaptea de miercuri spre joi?

Ricain roşi.

— Ba da… Pe el sau pe altul… Mai ales pe el, pentru că are întotdeauna pachete de bani în buzunar…

— Îi datorezi bani?

— Da…

— Mulţi?

— Aproape două mii…

— Nu ţi-i cere?

— Nu…

O schimbare destul de uşoară, greu de precizat, se petrecuse în atitudinea tânărului şi Maigret îl observă cu mai multă atenţie.

Dar trebuia să fie prudent, pentru că interlocutorul său era mereu gata să se retragă în carapacea lui.

CAPITOLUL 3

Când Maigret se sculă, Ricain tresări şi-l privi cu nelinişte, căci părea că se aşteaptă mereu la o nenorocire sau la trădare. Comisarul se duse să se aşeze un moment în faţa ferestrei deschise, ca şi cum ar fi vrut să reia contactul cu realitatea privind trecătorii şi maşinile pe podul Saint-Michel şi un remorcher care avea o treflă mare albă pe coş.

— Mă întorc imediat…

Din biroul inspectorilor ceru Institutul medico-legal.

— Aici, Maigret… Vreţi să vedeţi dacă doctorul Delaplanque a terminat autopsia?

Aşteptă destul de mult până să audă glasul medicului legist la capătul firului.

— Aţi picat bine, domnule comisar. Eram tocmai pe punctul să vă chem. Aţi putut afla la ce oră a luat tânăra ultima masă şi ce anume a mâncat

— O să vă spun imediat. Ce-i cu rana?

— Atât cât pot să-mi dau seama, glontele a fost tras de la o distanţă de-un metru, un metru jumătate.

— Din faţă?

— Dintr-o parte. Victima era în picioare. Probabil că s-a dat înapoi un pas sau doi înainte de-a cădea pe covor. Laboratorul, care a descoperit urmele de sânge, o să vă confirme asta. Altă chestiune. Femeia a avut o sarcină care a fost întreruptă în luna a treia sau a patra, prin mijloace primitive. Fuma mult, dar avea o sănătate destul de bună…

— Vreţi să rămâneţi o clipă la telefon?

Se întoarse în biroul său.

— Ai cinat împreună cu soţia dumitale miercuri seară?

— Cam pe la opt şi jumătate seara, la *Vieux Pressoir*…

— Îţi aminteşti ce a mâncat?

— Staţi… Mie nu-mi era foame… M-am mulţumit cu nişte friptură rece… Sophie a comandat o ciorbă de peşte, pe care i-o recomandase Rose, apoi o friptură de vacă înăbuşită, cu garnitură…

— Nici un desert?

— Nu… Am băut o sticlă de Beaujolais… Eu am luat o cafea. Sophie n-a vrut…

Maigret se duse în camera alăturată, ca să-i repete lui Delaplanque meniul.

— Dacă a mâncat pe la ora opt şi jumătate, pot să spun că moartea a avut loc către ora unsprezece noaptea, pentru că alimentele erau aproape în întregime digerate… Vă voi spune mai mult după analiza chimică, dar asta va dura câteva zile…

— I-aţi făcut proba cu parafină?

— Am avut grijă… Nu există nici o urmă de praf de puşcă pe mâini… Mâine dimineaţă veţi primi primul meu raport…

Maigret îşi reluă locul la biroul său şi aranjă, după mărime, cele cinci sau şase pipe pe care le ţinea acolo în permanenţă.

— Mai am să-ţi pun nişte întrebări, Ricain, dar şovăi s-o fac astăzi. Eşti sleit şi doar nervii te mai ţin în picioare…

— Prefer să se termine imediat…

— Cum vrei. Într-un cuvânt, dacă te-am înţeles bine, n-ai avut niciodată, până în prezent, o slujbă anumită, sau un venit sigur?

— Presupun că suntem zeci de mii în această situaţie.

— Cui îi mai datorezi bani?

— Tuturor furnizorilor… Unii nu mai voiau să ne servească… îi mai datorez cinci sute de franci lui Maki…

— Cine-i Maki?

— Un sculptor care stă în acelaşi imobil cu mine… Un abstracţionist, dar, ca să mai câştige ceva bani, acceptă din când în când să facă un bust… cum s-a întâmplat acum două săptămâni… A încasat patru sau cinci mii de franci şi ne-a invitat la masă… La desert i-am cerut să-mi împrumute o mică sumă…

— Şi mai cui?

— Sunt mulţi!

— Contezi să restitui banii?

— Sunt sigur că într-o zi voi câştiga bani mulţi… Cea mai mare parte a regizorilor sau scriitorilor cunoscuţi astăzi au început ca mine…

— Să schimbăm subiectul. Erai gelos?

— Pe cine?

— Vorbesc de soţia dumitale. Presupun că s-a întâmplat ca vreunul dintre prietenii dumitale să-i fi făcut curte?

Ricain tăcu, încurcat: dădu din umeri.

— Nu cred că dumneavoastră puteţi înţelege… Sunteţi din altă generaţie… Noi, tinerii, nu dăm atâta importanţă acestor lucruri…

— Vrei să spui că-i îngăduiai să aibă legături intime cu altcineva decât cu dumneata?

— E greu de răspuns la o întrebare atât de crudă…

— Încearcă totuşi.

— A pozat goală pentru Maki…

— Şi nu s-a întâmplat nimic?

— Nu i-am întrebat.

— Dar domnul Carus?

— Carus are câte fete vrea, pe toate cele care vor să joace în film sau la televiziune…

— Profită de asta?

— Cred…

— Soţia dumitale n-a încercat să joace într-un film?

— A avut, acum trei luni, un rol de câteva fraze…

— Deci nu erai gelos?

— Nu cum înţelegeţi dumneavoastră.

— Carus, mi-ai spus că avea o amantă…

— Nora…

— E geloasă?

— Nu-i acelaşi lucru. Nora este o fată inteligentă, ambiţioasă… Puţin îi pasă de cinema… Pe ea o interesează să devină doamna Carus şi să aibă mulţi bani…

— Se-nţelegea bine cu soţia dumitale?

— La fel ca şi cu celelalte… Ne privea de sus pe toţi, bărbaţi sau femei… Unde vreţi să ajungeţi?

— Nicăieri.

— Vă gândiţi să-i interogaţi pe toţi cei pe care-i frecventam?

— E posibil. Cineva a ucis-o pe soţia dumitale. Dumneata afirmi că n-ai făcut-o şi, până la proba contrarie, înclin să te cred. O persoană necunoscută s-a introdus în casa dumitale, miercuri noaptea, după ce ai plecat de acolo. Această persoană nu avea cheie, ceea ce lasă să se presupună că soţia dumitale a introdus-o fără teamă în garsonieră.

Maigret îl privea ţintă pe tânărul din faţa lui, care nu-şi găsea locul, încercând să spună şi el o vorbă.

— Ia stai! Care dintre prietenii dumitale ştia de existenţa pistolului?

— Aproape toţi… Să zicem, toţi…

— Ţi se-ntâmplă să-l porţi asupra dumitale?

— Nu. Dar s-a întâmplat, când eram în bani, să invit prieteni la mine… Cumpăram mezeluri, somon, mâncăruri reci şi fiecare aducea câte-o sticlă de vin sau de whisky…

— La ce oră se terminau aceste mici petreceri?

— Noaptea târziu… Se bea mult… Câte unul sau altul adormea între timp şi rămânea la noi până dimineaţa… Uneori am umblat cu pistolul, în glumă…

— Era încărcat?

Ricain nu răspunse imediat şi în acele clipe era greu să nu-l bănuieşti.

— Nu ştiu…

— Ascultă. Îmi vorbeşti de nopţi în care toată lumea era mai mult sau mai puţin beată. Luai în mână un pistol automat, în joacă, şi acum pretinzi că nu ştii dacă era încărcat. Mai adineauri mi-ai afirmat că nu ştii unde e piedica, Ai fi putut omorî, fără să vrei, pe oricare dintre prietenii dumitale.

— E posibil… Când eşti beat…

— Ai fost deseori beat, Ricain?

— Destul de des… Nu atât de beat încât să nu mai ştiu ce fac, dar beau sec, ca majoritatea prietenilor mei… Cum ne întâlnim mai ales în cafenele şi în cluburi…

— Unde închideai pistolul?

— Nu era închis. Se afla în sertarul de sus al comodei, lângă sfori vechi, cuie, piuneze, facturi, tot soiul de lucruri pe care nu ştiam unde să le vârâm…

— Astfel că oricare dintre cei care şi-au petrecut nopţile pe la voi putea să ia arma şi să se servească de ea.

— Da…

— Ai vreo bănuială?

Încă o ezitare, o privire piezişă.

— Nu…

— Nimeni nu era îndrăgostit de-a binelea de soţia dumitale?

— Eu…

De ce pronunţa cuvântul acesta pe-un ton sarcastic?

— Îndrăgostit, dar nu gelos?

— V-am mai explicat…

— Şi Carus?

— V-am spus şi asta…
— Maki?
— În aparenţă e-o brută, dar e blând ca un miel şi femeile îl sperie…
— Vorbeşte-mi despre ceilalţi, despre oamenii pe care-i frecventezi, de cei pe care-i reîntâlneai la *Vieux Pressoir* şi care rămâneau noaptea la voi când erai în fonduri.
— Gérard Dramin… E prim-asistent… Cu el am lucrat la un scenariu şi am fost al treilea asistent la filmul respectiv.
— Căsătorit?
— Momentan trăieşte despărţit de soţia sa… Nu-i prima dată… După câteva luni sfârşesc întotdeauna prin a se împăca…
— Unde locuieşte?
— Când ici, când colo, mereu la hotel… Îi face plăcere să se laude că n-are nimic altceva decât o valiză şi conţinutul ei…
— Notezi, Janvier?
— Da, şefule…
— Cine altcineva, Ricain?
— Un fotograf, Jacques Huguet, care locuieşte în acelaşi imobil cu mine, în corpul central…
— Câţi ani are?
— Treizeci.
— Căsătorit?
— De două ori. De două ori divorţat. Are un copil de la prima soţie, doi de la a doua. Aceasta din urmă stă la acelaşi etaj cu el.
— Stă singur?
— Cu Monique, o fată bună, gravidă în luna a şaptea sau a opta…
— Asta-nseamnă trei femei. Pe cele două dintâi le revede?
— Se-nţeleg foarte bine între ele.
— Continuă.
— Ce să continui?
— Lista prietenilor dumitale de la *Vieux Pressoir.*
— Se schimbă, v-am mai spus-o… Mai e Pierre Louchard…
— Cu ce se ocupă?
— E trecut de patruzeci de ani, e pederast şi are o prăvălie de antichităţi în strada Sèvres…
— Ce motiv avea să se amestece în grupul vostru?
— Nu ştiu… E un client al localului *Vieux Pressoir*… Ne însoţeşte… Vorbeşte puţin şi pare fericit să fie alături de noi…
— Îi datorezi bani?
— Nu prea mulţi… Trei sute cincizeci de franci…
Sună telefonul. Maigret ridică receptorul.
— Alo, şefule. Lapointe ar vrea să vă vorbească. Să vă dau legătura în birou?
— Nu, vin acolo…
Se întoarse în biroul inspectorilor.
— Mi-aţi spus să vă chem când am terminat, şefule. Lourtie şi cu mine am interogat

toţi vecinii care ar fi putut auzi ceva, mai ales vecinele, pentru că majoritatea bărbaţilor sunt încă la lucru. Nimeni nu-şi aminteşte să fi auzit vreun foc de armă. S-au obişnuit să audă noaptea zgomote la soţii Ricain. Mai mulţi locatari s-au plâns portarului şi aveau de gând să-i scrie proprietarului. O dată, pe la două dimineaţa, o bătrână pe care-o dureau dinţii şi care stătea la fereastră a văzut o femeie complet goală ieşind brusc din garsonieră şi alergând prin curte urmărită de-un bărbat. Nu e singura care pretinde că în garsoniera soţilor Ricain aveau loc orgii.

— Sophie primea musafiri în lipsa soţului său?

— Ştiţi, şefule, femeile pe care le-am interogat n-au dat răspunsuri prea precise. Cuvintele care s-au repetat cel mai des au fost: nişte sălbatici, nişte oameni fără educaţie, fără morală. Cât priveşte portăreasa, aştepta sfârşitul trimestrului ca să le spună să plece, pentru că nu plătiseră chiria de şase luni şi proprietarul hotărâse să termine cu povestea asta, dacă nu plătesc. Ce să fac?

— Rămâi în garsonieră până vin şi eu acolo. Ţine-l şi pe Lourtie cu tine, poate că o să am nevoie de el.

Se întoarse în birou: Janvier şi Ricain tăceau.

— Ascultă-mă bine, Ricain. Aşa cum stau lucrurile, nu vreau să cer judecătorului de instrucţie un mandat de arestare împotriva dumitale. Pe de altă parte, presupun că nu ţi-ar plăcea să dormi noaptea asta în strada Saint-Charles.

— N-aş putea…

— N-ai bani. Prefer să nu te văd iar liber prin Paris în căutarea unui prieten pe care să-l tapezi.

— Ce-o să faceţi cu mine?

— Inspectorul Janvier te va duce la un hotel modest, nu departe de aici, în insula Saint-Louis… Poţi să ceri să ţi se aducă masa în cameră… Când vei trece pe lângă o drogherie sau o farmacie, cumpără-ţi un săpun, o maşină de bărbierit şi o periuţă de dinţi…

Comisarul îi făcu cu ochiul lui Janvier.

— Prefer să nu ieşi. Te previn de altfel că, dacă o faci…

— O să fiu urmărit… Am înţeles… Sunt nevinovat…

— Ai mai spus-o…

— N-aveţi încredere în mine?

— Nu asta-i meseria mea. Mă mulţumesc să aştept. Noapte bună.

Rămas singur, Maigret umblă prin birou câteva minute, oprindu-se uneori în faţa ferestrei. Apoi ridică receptorul şi o chemă pe soţia sa ca s-o anunţe că vine la cină.

Un sfert de oră mai târziu era din nou în metroul care duce spre Bir-Hakeim. Bătu la uşa garsonierei şi Lapointe îi deschise.

Mai persistau încă urme de formol. Lourtie stătea pe unicul fotoliu din cameră şi fuma o havană mică foarte tare.

— Vreţi să staţi, şefule?

— Mulţumesc. Bănuiesc că n-aţi mai descoperit nimic nou?

— Fotografii… Uite una în care soţii Ricain sunt împreună pe o plajă… Alta în faţa maşinii lor…

Sophie nu era urâtă. Avea chipul puţin îmbufnat, care-i la modă la fetele tinere, şi

purta părul foarte tapat. Pe stradă putea fi confundată cu alte câteva mii care adoptau aceleaşi atitudini, se îmbrăcau în acelaşi fel.

— Nici vin, nici alcool?

— O sticlă cu puţin *whisky* în dulapul ăsta…

Un dulap vechi fără stil, ca şi bufetul şi scaunele, dar pe care vopseaua albă şi mată, care contrasta cu duşumeaua neagră şi pereţii roşii, îl făceau original.

Maigret, cu pălăria pe cap, cu pipa în gură, deschidea uşile şi trăgea sertarele. Haine puţine. Trei rochii cu totul, ieftine, ţipătoare. Pantaloni „corsar”, pulovere cu guler rulat…

Alături de baie, bucătărioara cu un reşou cu gaz şi un frigider mic era ceva mai mare decât un dulap. În frigider găsi o sticlă cu apă minerală începută, cam o sută de grame de unt, trei ouă şi un cotlet sleit în sos.

Nimic nu era foarte curat, nici hainele, nici bucătărioara, nici baia, în care zăceau azvârlite tot soiul de rufe.

— N-a telefonat nimeni?

— Nu, de când suntem aici.

Crima fusese probabil anunţată în ziarele de seară, sau va fi anunţată dintr-un moment într-altul.

— Lourtie o să se ducă să mănânce în grabă, apoi o să vină aici şi-o să se instaleze cât mai comod posibil, înţeles, bătrâne Lourtie?

— Înţeles, şefule. Am voie să aţipesc?

Maigret şi Lapointe plecară pe jos în căutarea restaurantului *Vieux Pressoir*.

— L-aţi arestat?

— Nu. Torrence l-a dus la hotel *Cigognes*, din insula Saint-Louis.

Nu era prima dată când era dus acolo un client pe care voiau să-l aibă sub ochi.

— Credeţi că el a omorât-o?

— E destul de deştept şi destul de prost în acelaşi timp ca s-o fi făcut. Pe de altă parte…

Maigret îşi căuta cuvintele fără să le găsească. Rareori îl intrigase cineva în aşa măsură ca François Ricain. La prima vedere nu era decât un tânăr ambiţios ca atâţia alţii care sosesc în fiecare zi la Paris şi în toate capitalele.

Un viitor ratat? N-avea decât douăzeci şi cinci de ani. Oameni astăzi celebri trăgeau încă mâţa de coadă la vârsta lui. În anumite momente comisarul era tentat să aibă încredere în el. Apoi, imediat după aceea, oftă descurajat.

— Dac-aş fi eu taică-su…

Ce-ar fi făcut cu un fiu ca Francis? Să încerce să-l îmblânzească, să-l facă să meargă pe-un drum serios?

Ar trebui să meargă să-l vadă pe tatăl lui Ricain, în Montmartre. În cazul că nu va veni acesta la P.J., după ce va citi ziarele.

Lapointe, care mergea tăcut alături de el, abia împlinise douăzeci şi cinci de ani. Maigret îi compară în gând pe cei doi oameni.

— Cred că acolo e, şefule, pe partea cealaltă a bulevardului, lângă metroul aerian…

Într-adevăr, se zărea o uşă care la dreapta şi la stânga avea câte-o spirală de teasc din lemn mâncat de carii, nişte ferestre împodobite cu perdele ce filtrau lumina roz a

lămpilor deja aprinse din local.

Nu era încă ora aperitivelor, cu atât mai puţin a cinei, şi nu erau decât două persoane înăuntru, lângă bar, o femeie, în partea clienţilor, cocoţată pe-un taburet de bar, bând cu un pai o băutură gălbuie, patronul în partea cealaltă, aplecat peste un ziar.

Luminile erau roz, barul aşezat pe spirale de teasc, mesele masive, acoperite cu feţe de mese în carouri, pereţii împodobiţi două treimi cu lemnărie de culoare închisă.

Maigret, care mergea înaintea lui Lapointe, se încruntă zărindu-l pe omul cu ziarul, ca unul care se străduieşte să-şi amintească ceva.

Patronul, la rândul lui, săltă capul, dar nu-i trebui decât o clipă ca să-l recunoască pe comisar.

— Nostimă coincidenţă… remarcă el bătând uşor cu degetele pe ziarul încă proaspăt. Tocmai citeam că aţi fost însărcinat cu ancheta…

Şi întorcându-se către tânără:

— Fernande, îţi prezint pe comisarul Maigret în persoană… Luaţi loc, domnule comisar… Ce vă pot oferi?…

— Nu ştiam c-ai devenit patron de restaurant.

— Aşa-i când începi să îmbătrâneşti…

E adevărat că Bob Mandille trebuie să fi avut aproape vârsta lui Maigret. Se vorbise mult despre el, pe vremuri, când aproape în fiecare lună mai născocea câte-o ispravă, fie că se plimba pe aripile unui avion în zbor, fie că sărea cu paraşuta deasupra Pieţii Concorde, ca să cadă la câţiva metri de obelisc, fie că trecea de pe un cal în galop într-un automobil de curse.

Cinematograful făcuse din el unul dintre cei mai vestiţi cascadori, după ce încercase zadarnic să facă din el un june-prim. Nici nu se mai ţinea socoteala accidentelor pe care le avusese, şi corpul său era probabil plin de cicatrice.

Îşi păstrase silueta zveltă, eleganţa. Abia dacă simţeai în mişcările sale o oarecare rigiditate, care te făcea să te gândeşti la un automat. Cât priveşte obrazul, era puţin cam prea neted, cu trăsături prea regulate, fără îndoială pentru că trecuse pe la chirurgia estetică.

— Scotch?

— Bere.

— Dumneata tinere, la fel?

Lui Lapointe nu-i plăcea de loc să fie numit astfel.

— Vedeţi, domnule Maigret… am devenit şi eu un om aşezat… Companiile de asigurare mă găsesc prea bătrân că să-şi mai asume riscuri cu mine. Şi nu mai mă vor nici în filme… Aşa că m-am însurat cu Rose şi am devenit negustor… Vă uitaţi la părul meu?… Vă amintiţi de fotografia mea când am fost scalpat de palele elicei unui elicopter şi aveam capul ca un ou?… Perucă, pur şi simplu…

O scoase elegant şi salută ca şi cu o pălărie.

— O cunoaşteţi pe Rose, nu?… A cântat mult timp la *Trianon-Lyrique*… Rose Delval, cum se numea atunci… adevăratul ei nume e Rose Vatan, care nu prea mergea pe-un afiş… Ei, cam ce-aţi vrea să vă povestesc?…

Maigret privi către tânăra denumită Fernande.

— Nu vă jenaţi de ea… E ca şi o mobilă… Peste două ore o să fie atât de beată că n-o să se mai poată mişca şi am s-o urc într-un taxi…

— Îl cunoşti pe Ricain, desigur.

— Desigur… În sănătatea dumneavoastră… Eu nu beau decât apă, iertaţi-mă… Ricain vine să mănânce aici o dată sau de două ori pe săptămână…

— Cu soţia?

— Cu Sophie, desigur… Rareori se întâmpla să-l vezi pe Francis fără Sophie…

— Când i-ai văzut ultima dată?

— Staţi… În ce zi suntem?… Vineri… Au trecut miercuri seara…

— Cu prietenii?

— Nu era nimeni în bandă în seara aia… În afară de Maki, dacă nu mă-nşel… Mi se pare că Maki lua masa în colţul lui…

— S-au aşezat la masa lui?

— Nu… Francis a întredeschis uşa, m-a-ntrebat dacă nu l-am văzut pe Carus şi i-am răspuns că nu, că nu-l văzusem de două sau de trei zile…

— La ce oră au plecat?

— Nici n-au intrat… Au mâncat probabil în altă parte… Unde e acum Francis?… Sper că nu l-aţi închis?…

— De ce mă-ntrebi?

— Am citit în ziar că soţia lui a fost omorâtă cu un glonte de revolver şi că el a dispărut…

Maigret surâse. Poliţiştii din cel de-al cincisprezecelea arondisment, care nu erau la curent cu faptele, îi informaseră greşit pe reporteri.

— Cine v-a vorbit de restaurantul meu?

— Ricain.

— Deci n-a fugit?

— Nu.

— Arestat?

— Nici asta. Crezi că ar fi fost în stare s-o omoare pe Sophie?

— Nu e în stare să omoare nici o muscă… dac-o fi să omoare într-o zi pe cineva, apăi o să se omoare pe el însuşi…

— De ce?

— Pentru că în anumite momente îşi pierde încrederea şi începe să se dispreţuiască… În momentele astea bea… După câteva păhărele e complet disperat, are certitudinea că-i un ratat şi că o nenoroceşte şi pe nevastă-sa…

— Îţi plăteşte regulat?

— Nota lui e destul de lungă… Dac-o ascultam pe Rose, de multă vreme nu i-aş mai fi dat pe credit… Pentru Rose afacerile sunt afaceri… E-adevărat că munca ei e mai grea decât a mea, stă toată ziua la crătiţi… Acum e acolo şi tot acolo va fi şi diseară la zece…

— Ricain a revenit în seara aceea?

— Staţi… Eram ocupat la o masă, mai târziu… Am simţit un curent de aer şi m-am întors spre uşă… Era întredeschisă şi mi se pare că l-am văzut căutând din ochi pe cineva…

— L-a găsit?

— Nu…

— Cât era ceasul?

— Vreo unsprezece?… Bine aţi făcut că aţi insistat… În seara aia a revenit a treia oară mult mai târziu… Uneori, după ce se serveşte masa, mai stăm de vorbă cu obişnuiţii casei… Era trecut de miezul nopţii, miercuri, când a intrat… A rămas lângă uşă şi mi-a făcut semn să mă apropii…

— Cunoştea clienţii cu care erai?

— Nu… Erau nişte vechi prieteni de-ai lui Rose, oameni de teatru, şi Rose venise şi ea, cu şorţul ei de bucătărie. Francis moare de frica neveste-mii… M-a întrebat dacă a venit Carus… I-am spus că nu… Da' Gerard?… Gerard e Dramin, un tip despre care o să se vorbească în cinema… Nici el… Atunci a bâlbâit că are nevoie de două mii de franci… I-am făcut semn că nu se poate. Aşa, câteva mese, mai treacă-meargă… O hârtie de cincizeci sau la nevoie de-o sută, fără să ştie Rose, mai pot să-mi permit… Dar două mii de franci…

— Nu ţi-a spus de ce avea aşa de urgentă nevoie de ei?

— Pentru că urma să-l dea afară din casă şi să-i scoată toate boarfele la mezat.

— Era pentru prima dată?

— Nu tocmai… Rose nu greşeşte prea mult: cere tot timpul bani cu împrumut… Dar nu e un tapeur cinic, dacă înţelegeţi ce vreau să spun… E de bună credinţă, mereu convins că a doua zi sau săptămâna viitoare o să semneze un mare contract… e atât de jenat încât ţi-e ruşine să-l refuzi…

— Era nervos?

— L-aţi văzut?

— Bineînţeles.

— Nervos sau calm?

— Un pachet de nervi…

— Aflaţi că nu l-am văzut niciodată altfel… Uneori, e obositor să te uiţi la el… Mâinile i se crispează, îşi schimonoseşte faţa, pentru un da sau un nu îşi pierde firea, sau devine trist, sau se înfurie… Totuşi, credeţi-mă, domnule comisar, e un băiat bun şi nu m-ar mira să iasă ceva din el…

— Ce părere ai de Sophie?

— Se pare că nu trebuie să vorbeşti de rău despre morţi… De-alde Sophie găseşti câte vrei, dacă mă-nţelegeţi…

Şi cu coada ochiului arătă spre tânără de la tejghea, pierdută în contemplarea sticlelor.

— Mă întreb ce l-o fi atras… Ca ea sunt câteva mii care se îmbracă la fel, se machiază la fel, umblă cu picioarele murdare şi cu tocurile scâlciate, vagabondează toată dimineaţa în pantaloni prea colanţi şi se hrănesc cu salată… Ca să devină modele, sau vedete de cinema… Aiurea!…

— A jucat un rolişor…

— Datorită lui Walter, bineînţeles…

— Cine-i Walter?

— Carus… Dacă ar fi să numeri fetele care-i datorează câte-un rolişor…

— Ce fel de om e?

— Luaţi masa aici şi probabil că o să-l vedeţi… Ocupă aceeaşi masă cam la două seri şi se găseşte întotdeauna câte cineva care să profite de ospitalitatea lui… Un producător… Cunoaşteţi cântecul… Un domn care găseşte bani ca să înceapă un film, apoi alţi bani ca să-l continue şi, în sfârşit, după luni sau ani, alţi bani ca să-l termine… E pe jumătate englez, pe jumătate turc, adică un amestec foarte ciudat… Un băiat bun, deschis, cu un glas puternic, mereu gata să facă cinste şi care te tutuieşte după cinci minute…

— Pe Sophie o tutuia?

— Tutuieşte toate femeile şi le zice „bebeluşule”, „draga mea” sau „frumoaso”, după cum are chef…

— Crezi că s-a culcat cu ea?

— M-aş mira să n-o fi făcut…

— Ricain nu era gelos?

— Bănuiam că o să vă gândiţi la asta… Dar ştiţi, nu era numai Carus… Cred că toţi ceilalţi… Eu însumi, dacă aş fi vrut, deşi aş fi putut să-i fiu bunic… S-o lăsăm baltă… Ne-am certat de mai multe ori pe chestia asta, Rose şi cu mine… Dacă o întrebaţi pe Rose, o să vă spună nişte grozăvii despre el, că-i un pierde-vară, un tip care face pe genialul, pe neînţelesul, dar că nu-i decât un peşte ordinar… Asta-i părerea nevestemii… E adevărat că, stând mai tot timpul în bucătărie, nu-l cunoaşte aşa bine ca mine… Am încercat s-o fac să priceapă că Francis nu-i la curent cu nimic…

— Crezi?

Fostul acrobat avea ochii de-un albastru foarte deschis, care te făcea să te gândeşti la ochii unui copil. În ciuda vârstei şi a experienţei pe care bănuiai că o are, păstrase o veselie şi un farmec copilăresc.

— Sunt poate naiv, dar am încredere în băiatul ăsta… Au fost zile în care m-am îndoit, în care eram gata să cred la fel că Rose… Dar de fiecare dată revin la părerea mea: o iubea într-adevăr pe fata asta… O iubea destul pentru ca ea să-l facă să creadă orice… Dovadă, felul în care-o lăsa să se poarte cu el… În unele seri, când bea câte-un pahar mai mult, ea îi spunea cu cinism, în faţa celorlalţi, că nu e decât un ratat, un zero, că nu-i bun de nimic, nici măcar ca bărbat, vă rog să mă iertaţi, şi că se întreabă ce-o face să-şi piardă timpul cu o aschimodie ca el…

— Şi el înghiţea?

— Se ghemuia tot şi i se vedeau broboane de sudoare ieşindu-i pe frunte… Se silea totuşi să surâdă: „Hai, Sophie… Hai să te culci… eşti obosită…”

O uşă se deschise în fundul localului. Se văzu apărând o femeie scundă, foarte grasă, care-şi ştergea mâinile pe un şorţ mare.

— Ia te uită!… Comisarul…

Şi cum Maigret căuta să-şi amintească unde putuse s-o vadă, pentru că nu frecventase niciodată *Trianon-Lyrique*, ea îi reaminti:

— Acum douăzeci de ani… În biroul dumneavoastră… L-aţi arestat pe tipul care-mi săltase bijuteriile din cabină… M-am mai îngrăşat un pic de-atunci… Mulţumită bijuteriilor ălora tocmai am putut să cumpăr restaurantul… Nu-i aşa, Bob?… Ce v-aduce pe-aici?

Soţul său îi spuse, arătând maşinal spre ziar;

— A murit Sophie…
— Sophie a noastră, micuţa Ricain?
— Da…
— Un accident? Pariez că el conducea şi…
— A fost asasinată…
— Ce tot îndrugă, domnule Maigret?
— Adevărul…
— Când s-a întâmplat asta?
— Miercuri seara…
— Au luat masa aici…
Chipul lui Rose îşi pierduse nu numai bună dispoziţie, care era pentru ea ca marca fabricii, dar şi amabilitatea.
— Ce i-ai povestit?
— Am răspuns la întrebările pe care mi le-a pus…
— Pariez că ai vorbit-o de rău… Ascultaţi, domnule comisar, Bob nu e un băiat rău şi facem împreună un menaj destul de potrivit… dar în ceea ce priveşte femeile, nu trebuie să-l ascultaţi.. După el, toate sunt nişte târâturi, iar bărbaţii sunt victimele lor… De exemplu, nenorocita asta de fată… Uite-te la mine, Bob… Cine avea dreptate? El sau ea, care din ei doi s-a curăţat?...
Tăcu privindu-i cu dispreţ, cu mâinile în şold.
— Totuna e, Bob, murmură Fernande cu o voce obosită.
Şi Mandille, ca să scape mai repede de ea, îi puse o porţie dublă.
— O iubeaţi mult, doamnă?
— Ce vreţi să vă spun… A fost crescută în provincie… Şi pe deasupra la Concarneau, unde taică-su e ceasornicar… Sunt sigură că maică-sa se duce la biserică în fiecare dimineaţă… Vine la Paris şi pică pe banda asta de indivizi, care se cred geniali pentru că lucrează la film sau la televiziune… Eu una am jucat teatru, care-i ceva mai greu… Am cântat tot repertoriul, dar nu mi-am dat aere pentru asta… În timp ce cretinii ăştia mici…
— La cine vă referiţi, de fapt?
— La Ricain, în primul rând, fiindcă se crede cel mai isteţ dintre toţi… Când izbutea să-şi publice un articol în vreo revistă, citită şi aia de două sute de imbecili, îşi închipuia că o să zguduie cinematograful din temelii… Şi-a luat obligaţia să se ocupe de ea… Se pare că erau într-adevăr căsătoriţi… A putut s-o întreţină? nu!… Nu ştiu ce-ar fi mâncat dacă nu-i invitau prietenii şi dacă imbecilul meu de bărbat nu le-ar fi dat pe credit… Cât îţi datorează, Bob?
— Ce contează…
— Vedeţi!… în timp ce mie îmi iese sufletul în bucătărie…
Bombănea ca să bombănească, lucru care n-o împiedica însă să-şi privească cu dragoste bărbatul.
— Crezi că a fost amanta lui Carus?
— Că mai avea nevoie şi de ea!… îi ajungea Nora…
— E soţia lui?
— Nu… Ar vrea s-o ia de nevastă, dar mai e însurat o dată la Londra şi nevastă-sa

nici nu vrea s-audă de divorţ… Nora…

— Ce fel de femeie e asta?

— N-o cunoaşteţi?… Pe asta, ştiţi, n-o s-o apăr… Vedeţi că nu sunt părtinitoare… Mă-ntreb ce pot găsi bărbaţii le ea… Are pe puţin treizeci de ani şi, dacă i-ai şterge tot fardul, i-ai da probabil patruzeci… E subţire, e adevărat, atât de subţire că poţi să-i numeri coastele… îşi dă cu negru şi cu verde în jurul ochilor, ca să-i facă misterioşi, pare-se, dar asta nu face decât să-i dea un aer de vrăjitoare… N-are gură, pentru că-şi ascunde buzele cu un strat de cremă albă… şi pe obraji îşi dă cu o pudră albă, care bate în verde… Asta e Nora… Cât despre felul cum se îmbracă… Alaltăieri a venit într-un fel de pijama de lame argintiu atât de colantă încât a trebuit să vină la bucătărie să mă roage să-i cos din nou şliţul de la pantaloni…

— Face cinema?

— Drept cine-o luaţi?… Lasă asta pe seama puştoaicelor neînsemnate… Visul ei e să devină soţia unui mare producător internaţional, să fie într-o zi doamna producătoare…

— Exagerezi… suspină Mandille.

— Mai puţin decât tine, adineauri.

— Nora e inteligentă, cultă, mult mai cultă decât Carus, şi fără ea probabil că n-ar fi reuşit atât de bine…

Din când în când, Maigret se întorcea spre Lapointe, care asculta în tăcere, neclintindu-se din faţa barului, uimit fără îndoială de ceea ce auzea şi de atmosfera de la *Vieux Pressoir.*

— Rămâneţi să cinaţi, domnule Maigret?… Dacă nu mă hărţuiesc prea mult clienţii, poate că o să am timp să vin din când în când să vă mai spun câte ceva… Nu uit că m-am născut în La Rochelle şi că maică-mea era vânzătoare de peşte, aşa că ştiu tot soiul de reţete bune… Aţi mâncat vreodată o *chaudrée fourrasienne*?

Maigret repetă pe de rost:

— O supă de ţipari, de sole mici şi de sepii…

— Aţi fost de multe ori pe-acolo?

— Da, la La Rochelle şi la Fourras…

— Pun supă la încălzit?

— Da, desigur…

Când se depărtă, Maigret mormăi:

— Soţia dumitale nu are despre oameni aceeaşi părere că dumneata… Dacă aş asculta-o, m-aş grăbi să-l arestez pe François Ricain…

— Cred că aţi greşi…

— Vezi pe altcineva?

— Vinovat?… Nu… Unde era Francis atunci?…

— Aici… În altă parte… Pretinde că a alergat în tot Parisul în căutarea lui Carus sau a altuia care să-i poată împrumuta bani… Stai… Mi-a vorbit de un club…

— *Clubul Zéro*, pariez…

— Exact… pe lângă strada Jacob…

— Carus se duce des pe-acolo… Ca şi alţi clienţi de-ai mei… E unul dintre ultimele cluburi la modă… Astea se schimbă la fiecare doi-trei ani… Uneori ţin şi mai puţin, câteva luni doar… Nu era prima dată când François avea nevoie de bani, sau când alerga

după una sau mai multe bilete de-o mie…

— Pe Carus nu l-a găsit nicăieri.

— Presupun…

— Presupun…

— Atunci o fi fost la *Enghien*… Nora e mare jucătoare… Anul trecut, la Cannes, a lăsat-o singură în cazinou, şi când a venit s-o ia, îşi vânduse bijuteriile şi pierduse tot… Încă o bere?… N-aţi prefera un porto vechi?…

— Prefer o bere. Şi tu… Lapointe?

— Un porto, murmură acesta, roşindu-se.

— Îmi dai voie să telefonez?

— În fund, pe stânga… Staţi… Să vă dau fise…

Luă o mână de fise din casă şi i le dădu lui Maigret fără să le numere.

— Alo!… Biroul inspectorilor?… Cine-i la aparat?… Torrence?… Nimic nou?… N-am fost căutat?… Moers? O să-l chem după ce termin cu tine… Ai primit vreun telefon de la Janvier?… E tot la hotel *Cigognes*?… Tipul doarme?… Bine… Da… Bine… Te duci tu să-l schimbi? De acord, bătrâne… Noapte bună… Fii totuşi cu ochii în patru… Dacă se trezeşte, cine ştie ce idee-i mai trece prin cap… O clipă… Vrei să telefonezi la brigada fluvială? Mâine dimineaţă ar trebui să trimită scafandrii la podul Bir-Hakeim… Ceva mai sus, la cel mult patruzeci de metri, ar trebui să găsească un pistol care a fost aruncat de pe mal… Da… Spune că-i rog eu…

Închise şi făcu apoi numărul laboratorului.

— Moers?… Mi se pare că m-ai căutat?… Ai găsit glontele în perete?… Cum?… Probabil un 6,35?… Trimite-l la Gastinne-Renette… Poate că mâine o să-i arătăm şi o armă… Şi amprentele?… Bănuiam… Peste tot… Ale celor doi… Şi ale altor diferite persoane… Bărbaţi şi femei?… Nu mă surprinde, pentru că nu se făcea probabil prea des curăţenie… Mulţumesc, Moers… Pe mâine…

François Ricain dormea, epuizat, într-o cămăruţă de pe insula Saint-Louis, în timp ce Maigret se pregătea să mănânce o delicioasă *chaudrée* în restaurantul în care tânăra pereche se întâlnea deseori cu grupul din care făcea parte.

Ieşind din cabină, nu-şi putu opri un surâs văzând-o pe tânăra Fernande cum se trezise aşa, deodată, vorbind cu multă însufleţire cu Lapointe, care nu ştia ce atitudine să ia.

CAPITOLUL 4

A fost o seară ciudată, plină de priviri piezişe, de şuşoteli, un du-te-vino în spaţiul restrâns al localului, prin lumina roz şi prin mirosurile îmbietoare ale bucătăriei restaurantului *Vieux Pressoir.*

Lângă uşa de la intrare, Maigret se instalase împreună cu Lapointe, într-un fel de nişă, unde era o măsuţă de două persoane.

— E masa la care şedeau Ricain şi Sophie când erau singuri, spusese Mandille.

Lapointe stătea cu spatele spre local şi uneori, când comisarul îi semnala ceva interesant, întorcea capul cu toată discreţia.

Supa de peşte era gustoasă şi mergea cu un vinişor alb de Charentes, pe care-l găseşti rar în comerţ, un vin sec şi tare, din care se face coniac.

Fostul cascador se purta ca o adevărată gazdă, primindu-şi clienţii ca pe nişte invitaţi, salutându-i de la intrare. Glumea cu ei, săruta mâna doamnelor, îi conducea până la mese şi le dădea lista de mâncare înainte să apară chelnerul.

Apoi venea, aproape de fiecare dată, la masa lui Maigret.

— Un arhitect cu soţia… Vin în fiecare vineri, uneori cu băiatul lor, care studiază dreptul…

După arhitect, doi doctori cu soţiile, la o masă de patru, şi ei obişnuiţi ai localului. Unul dintre medici fu curând chemat la telefon şi, câteva minute mai târziu, îşi luă trusa de la vestiar şi se scuză faţă de tovarăşii săi.

Maki, sculptorul, mânca singur în colţul lui, cu multă poftă, folosindu-se de degete mai des decât o cere buna cuviinţă.

Era opt şi jumătate, când un tânăr brunet, cu figura bolnăvicioasă, intră şi-i întinse mâna. Nu se aşeză la aceeaşi masă, ci se duse să se instaleze pe-o banchetă laterală şi îşi puse în faţă un text tras la roneotip.

— Dramin… anunţă Bol). Obişnuieşte să lucreze mîncând. E ultimul lui scenariu, pe care l-a mai refăcut de trei sau patru ori…

Cea mai mare parte a clienţilor se cunoşteau, cel puţin din vedere,. Şi se salutau discret de la distanţă.

După descrierile făcute, Maigret, îi recunoscu imediat pe Carus şir „ai ales pe Nora, care cu greu putea să treacă neobservată.

În seara asta nu purta pantaloni de lame, ci o rochie atât de colantă, dintr-o ţesătură aproape tot atât de transparentă ca şi celofanul, încât părea goală.

Din faţa albită ca cea a unui Pierrot nu se vedeau, ca, să spunem aşa, decât ochii de tăciune, subliniaţi nu numai de negru şi de verde, ci şi de paiete care scânteiau în lumină.

Silueta, privirea, gesturile ei aveau ceva fantomatic, contrastând şi mai violent cu vitalitatea lui Carus, un bărbat voinic, bine făcut, cu o figură sănătoasă şi surâzătoare.

În timp ce-l urma pe Bob către masa lor, dădu mâna cu Maki, apoi cu Dramin şi, în sfârşit, cu doctorul, care rămăsese cu cele două femei.

După ce se aşeză şi el la masă, Bob se aplecă să-i spună câteva cuvinte şi privirea

producătorului îl căută pe Maigret, oprindu-se asupra lui cu multă curiozitate. S-ar fi putut crede că o să se scoale ca să se ducă să dea mâna şi cu comisarul, dar începu să cerceteze lista de mâncare, care-i fusese strecurată în mână, şi să discute meniul cu Nora.

Când Mandille reveni în colţul în care se afla Maigret, acesta din urmă spuse mirat:

— Credeam că grupul se adună în jurul aceleiaşi mese?

— Se întâmplă… în unele seri, fiecare la locul lui… în altele, se adună toţi la o cafea… Clienţii se simt aici ca la ei acasă… Aproape că nici n-avem clienţi ocazionali şi nici nu ţinem la aşa ceva…

— Au aflat toţi?

— Au citit ziarele, sau au aflat ştirea de la radio, bineînţeles…

— Şi cam ce spun?

— Nimic… A fost o lovitură… Şi prezenţa dumneavoastră trebuie că-i stinghereşte… Ce mai luaţi după *chaudrée*? Nevastă-mea vă recomandă o friptură de berbec, un *pré-salé* autentic…

— Ce zici, Lapointe?… Atunci, berbec pentru amândoi…

— Puţin *Bordeaux* roşu la carafă?

Prin perdele se vedeau luminile bulevardului, trecătorii care mergeau mai mult sau mai puţin repede, uneori câte-o pereche înlănţuită, care se oprea din loc în loc să se îmbrăţişeze sau să-şi arunce priviri drăgăstoase.

Dramin, aşa cum spusese Bob, mânca parcurgând manuscrisul, scoţând uneori un creion din buzunar pentru vreo corectură. Dintre toţi prietenii lui Ricain, era singurul care nu părea să fie preocupat de poliţişti.

Purta nişte haine de culoare închisă, de gata, o cravată oarecare. Îl puteai lua drept contabil sau casier de bancă.

— Carus se întreabă dacă să vină sau nu să-mi vorbească, zise Maigret, care observă perechea. Nu ştiu ce-l sfătuieşte Nora, din vârful buzelor, dar el nu e de acord cu ea.

Maigret îşi închipuia cum, în alte seri, François Ricain şi Sophie intrau şi-şi căutau din ochi prietenii, întrebându-se dacă vor fi invitaţi la o masă sau dacă aveau să mănânce singuri în colţul lor. Nu păreau oare ca nişte rude sărace?

— Vă gândiţi să vă duceţi să-i interogaţi, şefule?

— Nu chiar acum. După friptură.

Era foarte cald. Doctorul care fusese chemat la căpătâiul unui bolnav se întorsese şi puteai ghici după gesturi că se plângea că a fost deranjat pe degeaba.

Unde dispăruse Fernande, tânăra voinică, beată, care se cramponase de bar? Probabil că Bob se descotorosise de ea. Bob stătea acum de vorbă cu trei-patru clienţi care luaseră locul fetei la bar. Toţi se tutuiau şi păreau foarte veseli.

— Femeia-fantomă îi dă sfaturi soţului ei…

Într-adevăr, vorbind din vârful buzelor, fără să-l piardă din ochi pe Maigret, îi tot dădea sfaturi lui Carus. Ce-l sfătuia?

— Carus şovăie încă. Arde de nerăbdare să vină la noi, dar ea-l împiedică. Cred că mă voi duce eu la ei.

Şi Maigret, într-adevăr, se sculă greoi, după ce-şi şterse buzele cu şervetul, şi se strecură printre mese. Perechea îl privea cum înaintează: Nora cu nepăsare, Carus cu o

vizibilă satisfacţie.

— Nu vă deranjez?

Producătorul se sculă, îşi şterse şi el buzele, întinse mâna.

— Walter Carus… Soţia mea…

— Comisarul Maigret.

— Ştiu… Vă rog să luaţi loc… Pot să vă ofer o cupă de şampanie?… Soţia mea nu bea decât şampanie şi nu spun că greşeşte… Joseph!… O cupă pentru domnul comisar…

— Continuaţi-vă masa, vă rog…

— Inutil să vă spun că ştiu motivul pentru care vă aflaţi aici… Am aflat ştirea de curând, de la radio, când am trecut pe la hotel să fac un duş şi să mă schimb…

— Îi cunoşteaţi bine pe soţii Ricain?

— Destul de bine… Aici ne cunoaştem toţi… Ricain a lucrat, ca să zic aşa, pentru mine, în sensul că băgasem nişte bani în filmul la care a colaborat…

— Soţia lui n-a jucat un rolişor în vreun film de-al dumneavoastră?

— A, uitasem… Era vorba mai curând de figuraţie…

— Se consacrase filmului?

— Nu în mod serios… Nu cred… Majoritatea fetelor doresc la o anumită vârstă să se vadă pe ecran…

— Avea talent?

Maigret avu impresia că Nora îi face un semn lui Carus, cu piciorul, ca avertisment.

— O să vă mărturisesc că habar n-am… Cred chiar că nici nu i s-a făcut vreo probă de filmare.

— Dar Ricain?

— Mă întrebaţi dacă are talent?

— Ce fel de om e, din punct de vedere profesional?

— Ce-ai răspunde tu, Nora?

Aceasta, trânti, rece:

— Nimic.

Răspunsul păru o necuviinţă, astfel încât Carus se grăbi să explice:

— Nu vă miraţi… Nora e puţin medium… Are un fel de fluid care-o pune imediat în contact cu anumiţi oameni şi care, cu alţii, acţionează în chip contrar… Credeţi-mă, dacă vreţi, dar acest fluid – alt cuvânt nu găsesc – mi-a adus deseori servicii în afaceri, ca de exemplu la Bursă…

Pe sub masă, piciorul lucra din nou.

— Cu Francis contactul nu s-a stabilit niciodată… Eu personal îl consider inteligent, dotat, şi aş paria fără rezerve că va face o carieră frumoasă… Luaţi-l de exemplu pe Dramin, cufundat acolo într-un scenariu… E un băiat serios, care-şi face treabă cât se poate de curăţel… Am citit câteva dialoguri excelente scrise de el… Totuşi, doar dacă nu mă înşel întru totul, nu va deveni niciodată un mare regizor… Are nevoie de cineva, nu numai să-l conducă, dar să-i dea acea scânteie care nu poate să lipsească…

Era încântat de cuvântul pe care-l găsise.

— Scânteia!… Iată ce lipseşte mai totdeauna şi care e esenţialul atât în cinema, cât şi la televiziune… Sute de specialişti îţi furnizează lucruri corecte, o poveste bine

construită, un dialog impecabil… Numai că aproape întotdeauna, lipsindu-le acel ceva, rezultatul e plat şi cenuşiu… Scânteia, mă înţelegeţi? Ei bine, nu poţi conta pe Francis să-ţi dea ceva trainic… Ideile lui sunt deseori stranii… Mi-a prezentat nu ştiu câte proiecte care ar fi ajuns să mă ruineze… În schimb, din când în când, are câte-o scânteie…

— În ce domeniu?

Carus îşi frecă nasul într-un mod comic.

— Asta-i chestia… Vorbiţi ca şi Nora… într-o seară, după cină, vorbeşte în aşa fel, cu atâta convingere şi căldură, încât ajungi să crezi că ai de-a face cu un geniu… Chit că a doua zi dimineaţa îţi dai seama că ceea ce a spus nu stă în picioare… E tânăr. Cu timpul, asta se aranjează…

— Acum, lucrează pentru dumneavoastră?

— În afară de articolele de critică, care sunt remarcabile, deşi puţin cam necruţătoare, nu lucrează pentru nimeni… Clocoteşte de proiecte, pregăteşte mai multe filme deodată, fără să termine vreunul…

— Şi vă cere avansuri?

Pe sub masă, picioarele îşi continuau dialogul în tăcere.

— Vedeţi, domnule comisar, meseria noastră nu e o meserie ca celelalte… Suntem mereu în căutare de talente, atât în ceea ce priveşte artiştii, cât şi scenariştii şi realizatorii. De asta nu face să iei un regizor cunoscut, care o să-ţi repete la nesfârşit acelaşi film; cât despre vedete, important e să găseşti chipuri noi… Aşa că suntem obligaţi să mizăm pe-un anumit număr de tineri care promit… Să nu mizăm exagerat, ne-am ruina foarte repede… câte o mie de franci pe ici, pe colo, o probă, o încurajare…

— Într-un cuvânt, dacă-i împrumutaţi destul de uşor bani lui Ricain, înseamnă că speraţi să scoateţi ceva din ei într-o zi…

— Fără să fiu prea convins…

— Şi Sophie?

— Nu mă ocupam de cariera ei…

— Spera să ajungă vedetă?

— Nu mă faceţi să vă spun mai mult decât v-am spus… Era întotdeauna însoţită de bărbatul ei şi nu vorbea prea mult… Cred că era timidă…

Un surâs ironic apăru pe buzele palide ale Norei.

— Soţia mea e de altă părere decât mine, şi cum eu am mai multă încredere în judecata ei decât în a mea, nu daţi prea multă importanţă celor ce vă spun…

— Care erau relaţiile dintre Francis şi Sophie?

— Ce vreţi să spuneţi?

Se prefăcea a fi uimit.

— Păreau foarte uniţi?

— Rar erau văzuţi unul fără altul şi nu-mi amintesc să se fi certat în faţa mea…

Pe buzele Norei surâsul redeveni enigmatic.

— Poate că era puţin cam nerăbdătoare…

— În ce sens?

— El credea în steaua lui, în viitor, într-un viitor pe care-l vedea strălucit şi foarte apropiat… Presupun că, atunci când l-a luat, şi-a închipuit că va fi curând soţia unui

bărbat celebru… Celebru şi bogat… Ori, după mai mult de trei ani, trăgeau încă mâţa de coadă. N-avea nici ce să pună pe ea…

— Îi reproşa acest lucru?

— După câte ştiu, nu în faţa altora…

— Avea amanţi?

Nora se întoarse spre Carus, având aerul că aşteaptă cu multă curiozitate răspunsul.

— Îmi puneţi o întrebare care…

— De ce nu spui adevărul?

Pentru prima dată Nora nu se mai mulţumi să facă semne pe sub masă şi începu să vorbească.

— Soţia mea face aluzie la un incident lipsit de importanţă…

Şi Nora, tăioasă:

— Depinde pentru cine…

— Într-o seară, când băusem mai mult…

— Unde se petrecea asta?

— La *Raphäel*… Plecasem de-aici… Maki era cu noi… Şi Dramin… Mai era şi un fotograf, Huguet, care lucrează pentru o agenţie de publicitate… Cred că Bob ne-a însoţit… La hotel am comandat să ne-aducă sus şampanie şi *whisky*… Mai târziu, m-am dus în baie şi a trebuit să trec prin dormitorul nostru, unde nu erau aprinse decât lămpile de pe noptiere… Am găsit-o pe Sophie întinsă pe pat… Crezând că se simte rău, m-am aplecat…

Surâsul Norei era din ce în ce mai sarcastic.

— Plângea… Cu foarte mare greutate i-am putut smulge câteva cuvinte… Mi-a mărturisit cât e de descurajată şi că doreşte să-şi pună capăt zilelor…

— Şi cum v-am găsit pe amândoi?

— Am luat-o mecanic în braţe, e adevărat, ca atunci când vrei să consolezi o puştancă…

— V-am întrebat dacă avea amanţi. Nu m-am gândit în mod special la dumneavoastră.

— A pozat goală pentru Maki, dar sunt convins că Maki nu s-ar atinge de soţia unui prieten…

— Ricain era gelos?

— Îmi cereţi prea mult, domnule Maigret… În sănătatea dumneavoastră!… Depinde de ce înţelegeţi prin gelozie… N-ar fi vrut să-şi piardă influenţa asupra ei, sau să vadă că un alt bărbat capătă în ochii ei mai multă importanţă decât el… În sensul ăsta, era gelos şi pe prietenii lui… Dacă, de exemplu, îl invităm pe Dramin să ia cafeaua la masa noastră fără să-l invit şi pe el, era supărat pe mine o săptămână…

— Cred că înţeleg…

— N-aţi luat desertul?

— Nu iau aproape niciodată…

— Nici Nora… Bob!… Ce-mi recomanzi ca desert?

— Clătite cu lichior de cireşe amare?

Carus îşi privi comic stomacul şi pântecul rotunjit.

— Ceva în plus sau ceva în minus… De acord cu clătitele!… Două-trei clătite… Mai

curând cu *armagnac* decât cu lichior de cireşe amare.

În acest timp, bietul Lapointe se frământa la masa lui, cu spatele spre local. Maki se scobea în dinţi cu un chibrit, întrebându-se fără îndoială dacă-i va veni rândul să-l vadă pe comisar aşezându-se în faţa lui.

Masa doctorilor era cea mai veselă, şi una dintre femei chicotea strident din când în când, fapt care-o făcea pe Nora să tresară.

Rose îşi părăsi pentru un timp cratiţele ca să dea o raită pe la mese, ştergându-şi mâna de şorţ înainte de-a o întinde. Şi ea, ca şi medicii, era într-o bună dispoziţie pe care moartea Sophiei n-o întunecase.

— Ei, Walter, puşlama bătrână… Cum se face că nu te-am mai văzut de miercuri?…

— A trebuit să iau avionul de Frankfurt ca să mă văd cu un asociat, şi de acolo am zburat la Londra…

— L-ai însoţit, micuţo?

— Nu, de data asta… Aveam o probă…

— Nu ţi-e frică să-l laşi să călătorească singur?…

Se depărtă râzând ca să se oprească la altă masă, apoi la alta. Bob, aplecat peste o măsuţă, dădea foc la clătite.

— Am înţeles de ce v-a căutat Ricain în zadar o parte din noapte…

— De ce mă căuta?

— Domnul comisar mi-a spus-o mai adineauri… Avea urgentă nevoie de două mii de franci… Miercuri a venit aici şi a întrebat de dumneavoastră…

— Am plecat cu avionul de cinci…

— A revenit de două ori… Ar fi vrut să-i împrumut eu banii, dar pentru mine suma era prea mare… S-a dus înapoi la club…

— De ce avea nevoie de două mii de franci?

— Îl ameninţase proprietarul că-l dă afară…

Carus se întoarse către comisar.

— E-adevărat?

— Asta-i ce mi-a spus el…

— L-aţi arestat?

— Nu. De ce?

— Nu ştiu. Într-adevăr, întrebarea mea e idioată…

— Credeţi că ar fi putut s-o ucidă pe Sophie?

Picioarele, din nou picioarele! Puteai să le urmăreşti literalmente conversaţia pe sub masă, în timp ce chipul Norei rămânea impasibil.

— Nu-l văd în stare să ucidă ceva… De ce armă s-a folosit?… Ziarele nu spun nimic… Radioul, nici atât…

— De un pistol automat…

— Probabil că Francis n-a avut niciodată vreo armă de foc…

— Ba da! interveni vocea înăbuşită şi precisă a Norei. Ai văzut-o. În noaptea aia, la el acasă, ţi-a fost chiar frică. Băuse mult. Ne-a povestit o scenă de hold-up[3]… A pus o

3 Atac înarmat (lb. engl.).

mână a Sophiei pe capul lui şi a început să ne ameninţe cu pistolul, poruncindu-ne să ne lipim de perete, cu mâinile în sus… Toată lumea l-a ascultat, în glumă. Tu ai fost singurul căruia i-a fost frică şi care a întrebat dacă arma e încărcată…

— Ai dreptate… îmi reamintesc… N-am dat importanţă faptului… Băusem şi eu, binişor…

— Până la urmă a pus arma în sertarul scrinului…

— Cine era de faţă? întrebă Maigret.

— Tot grupul… Maki, Dramin, Pochon… Dramin era, cu una pe care n-o mai văzusem şi de care nici nu-mi mai amintesc… Se simţea rău şi a stat aproape o oră la toaletă…

— Era şi Jacques…

— Da, cu noua sa prietenă, care e deja însărcinată…

— Ştie cineva că, anul trecut, probabil, şi Sophie a fost însărcinată?

De ce s-a întors Nora brusc spre Carus? Acesta o privi surprins.

— Tu ai ştiut?

— Nu. Dacă a făcut un copil…

— Nu l-a făcut, preciză comisarul. L-a eliminat în luna a treia sau a patra…

— Nu s-a observat…

Maki tuşea, în colţul lui, ca pentru a-l chema la ordine pe Maigret. Trecuse câtva timp de când terminase de mâncat şi-şi pierduse răbdarea.

— Domnule comisar, noi v-am spus tot ce ştim… Dacă aveţi nevoie de mine, treceţi pe la biroul meu…

Îi făcu oare comisarului cu ochiul, întinzându-i o carte de vizită pe care-o scosese din portofel?

Maigret avu impresia că producătorul ar mai avea multe de spus, dar că prezenţa Norei îl stinghereşte.

Reinstalat la locul lui, Maigret îşi umplu în sfârşit o pipă, în timp ce Lapointe îl anunţa cu un uşor surâs:

— Şovăie încă; dar nu va întârzia să se scoale…

Vorbea de Maki. Neputând privi restul localului, deoarece stătea cu spatele, inspectorul îşi petrecuse timpul observându-l pe sculptor, singurul care se afla în raza lui vizuală.

— La început, când v-aţi aşezat la masa lui Carus, şi-a încreţit sprâncenele alea groase, apoi a dat din umeri… avea în faţă o carafă cu vin roşu… A golit-o în mai puţin de cinci minute şi a făcut semn chelnerului să-i mai aducă una… Nu scăpa din vedere nici un gest de-al dumneavoastră, nici o atitudine… S-ar fi zis că vrea să citească cuvintele de pe buzele fiecăruia… Curând a început să-şi piardă răbdarea. La un moment dat, l-a chemat pe patron şi i-a şoptit ceva… Amândoi se uitau spre dumneavoastră… Apoi s-a sculat pe jumătate, după ce s-a uitat la ceas… Am crezut că o să plece, dar a comandat un *armagnac*, pe care i l-au adus într-un păhăruţ pentru degustare… Vine!…

Lapointe nu se înşela. Maki, jignit fără îndoială că nu-l văzuse pe Maigret deranjându-se, se hotărâse să vină el. O clipă rămase în picioare, o siluetă uriaşă, în faţa

celor doi bărbaţi.

— Iertaţi-mă, murmură Maki, ducând mâna spre tâmplă, ca pentru un vag salut. Voiam să vă anunţ că plec…

Maigret îşi aprinse pipa pufăind încet.

— Luaţi loc, domnule Maki… E adevăratul dumneavoastră nume?

Aşezându-se greoi, omul mormăi:

— Bineînţeles că nu… Mă numesc Lecoeur… Nu-i un nume de sculptor… Nimeni nu m-ar fi luat în serios.

— Ştiaţi că doream să vă vorbesc?

— Desigur, de vreme ce şi eu sunt unul din prietenii lui Francis…

— De unde aţi aflat ştirea?

— Când am sosit aici… Nu citisem ziarele de seară şi nu ascult niciodată radioul…

— A fost o lovitură?

— Îl plâng pe Francis…

— Nu pe Sophie?

Nu era beat, dar avea obrajii îmbujoraţi, ochii îi străluceau, gesturile îi erau prea apăsate.

— Sophie era o curvă…

Îi privi pe rând, cu un aer provocator, ca şi cum nu admitea să fie contrazis.

— Ce v-a povestit môssieu Carus?

Pronunţa pe-un ton ironic cuvântul môssieu, în genul clovnilor.

— Nu ştie nimic, bineînţeles. Dar dumneavoastră?

— Cam ce-aţi vrea să ştiu?

— Când i-aţi văzut pe soţii Ricain ultima oară?

— Pe el, miercuri…

— Singur?

— Da.

— La ce oră?

— Pe la zece şi jumătate… A vorbit cu mine înainte de-a se duce să-l caute pe Bob… Terminasem cina şi-mi degustam *armagnac*ul…

— Ce v-a spus?

— M-a întrebat dacă ştiu unde-l poate găsi pe Carus… Trebuie să vă spun că şi eu lucrez pentru acest domn… Mă rog, mai mult sau mai puţin… Avea nevoie de-o machetă pentru un film de duzină, un film de groază, şi i-am dat ceva clasa întâi…

— V-a plătit?

— Jumătate din preţul stabilit… Aştept jumătatea cealaltă…

— Francis v-a spus că vrea să-l vadă pe Carus?

— Ştiţi prea bine… Avea nevoie de două mii de franci… Eu nu-i aveam… I-am oferit un păhăruţ şi a plecat…

— Nu l-aţi mai văzut de-atunci?

— Nici pe el, nici pe ea… Nora ce v-a spus?…

— Nu mare lucru… Pare că n-o prea înghiţea pe Sophie…

— N-a înghiţit niciodată pe nimeni… Nu-i de mirare că arată ca o scândură… Iertaţi-mă… Am făcut o glumă cam proastă… Nu prea o-nghit… Nici pe el, cu tot surâsul şi

strângerile lui de mână… La prima vedere nu se potrivesc de loc, el numai miere, ea numai aguridă, dar de fapt sunt o apă… Când dau de cineva care le poate fi de folos, îl storc ca pe-o lămâie până la ultima picătură, apoi azvârlă coaja…

— Aşa s-a-ntâmplat cu dumneavoastră?

— Ce v-a îndrugat despre Francis?

— Carus dă impresia că l-ar preţui foarte mult…

— Şi ea?

— Să n-audă de el…

— V-au vorbit despre Sophie?

— Mi-au spus o poveste dintr-un dormitor, într-o noapte, când, la *Raphäel*, băuse toată lumea…

— Eram şi eu acolo…

— Se pare că nu s-a-ntâmplat nimic între Carus şi Sophie…

— Nu, zău?!

— I-aţi văzut?

— Am trecut de două ori prin cameră, să merg la toaletă, fără ca ei să-şi dea seama… A-ncercat şi cu mine…

Voia să-mi servească de model pentru o sculptură, mie, care sunt un abstracţionist… Până la urmă am acceptat, ca să scap de ea…

— Aţi fost amantul ei?

— A trebuit să mă culc cu ea, din politeţe. Mi-ar fi purtat pică dacă n-aş fi făcut-o… Nu-s prea mândru de asta, din cauza lui Francis… Nu merita să se însoare cu o târâtură…

— Şi dumneavoastră v-a vorbit despre gândurile ei de sinucidere?

— Ea, să se sinucidă? Mai întâi că, atunci când o femeie vorbeşte despre aşa ceva, eşti sigur că n-o s-o facă niciodată… Juca teatru… Cu toată lumea… Cu fiecare, alt rol…

— Francis ştia?

Maigret spusese şi el Francis, de parcă ar fi devenit încetul cu încetul mai intim cu Ricain.

— Dacă vreţi părerea mea, bănuia… închidea ochii, dar turba… O iubea oare cu adevărat?… Sunt momente în care mă întreb… Se prefăcea… Îşi luase răspunderea ei şi nu vrea s-o lase să se ducă de râpă… îl convinsese, cred, că se sinucide dacă o părăseşte…

— Credeţi că are talent?

— Mai mult decât talent… Dintre noi toţi, el e singurul care o să facă ceva mai deosebit… Eu nu sunt prost în meseria mea, dar îmi cunosc puterile… El, în ziua în care…

— Vă mulţumesc, domnule Maki…

— Se spune, pur şi simplu, Maki. E un nume care nu merge cu „domnule”…

— Bună seara, Maki…

— Bună seara, domnule comisar… Dânsul cred că-i unul dintre inspectorii dumneavoastră?… Bună seara şi dumitale…

Se îndepărtă, cu mers greoi, după ce-l salută în treacăt pe Bob.

Maigret se şterse de sudoare.

— A mai rămas unul, Dramin, care stă cu nasul vârât în scenariu, dar pentru astă-seară mi-ajunge…

Îl căută din ochi pe chelner şi ceru plata. Mandille veni în grabă:

— Îngăduiţi-mi să vă socotesc pe amândoi invitaţii mei…

— Imposibil… suspină Maigret.

— O să acceptaţi măcar un *armagnac* vechi?

Fură nevoiţi să primească.

— Aţi căpătat informaţiile pe care le doreaţi?

— Încep să mă lămuresc în legătură cu grupul ăsta…

— Nu sunt toţi aici… Şi atmosfera se schimbă de la o zi la alta… În unele seri e foarte veselă, chiar dezlănţuită… Cu Gerard n-aţi vorbit?…

Arătă spre Dramin care, cu scenariul în mână, se îndrepta spre uşă.

— Ei, Gerard… Ţi-l prezint pe comisarul Maigret şi pe unul din inspectorii săi… Bei un pahar cu noi?

Foarte miop, purta ochelari groşi şi mergea cu capul plecat înainte.

— Încântat… Vă rog să mă scuzaţi… Nu, am ceva de terminat… Apropo, Francis a fost arestat?

— Nu… De ce?

— Nu ştiu… Scuzaţi-mă…

Îşi luă pălăria din cuier şi deschise uşa îndepărtându-se pe trotuar.

— Nu vă sinchisiţi… întotdeauna e aşa… Cred că pozează, e un fel de a-şi da importanţă… Face pe distratul, pe singuraticul… Poate că-i e necaz că n-aţi stat de vorbă cu el… Aş paria că n-a citit un rând toată seara…

— În sănătatea dumneavoastră… murmură Maigret. Cât mă priveşte, de-abia aştept să mă bag în pat…

Trecu totuşi, împreună cu Lapointe, prin strada Saint-Charles, bătu uşor la uşa garsonierei. Lourtie veni să le deschidă. Îşi scoase haina; părul îi era răvăşit; dormise în fotoliu. Camera nu era luminată decât de-o veieuză şi încă mai dăinuia mirosul de dezinfectant.

— N-a venit nimeni?

— Doi ziarişti… Nu le-am spus nimic, i-am sfătuit doar să se adreseze la Quai…

— Nici un telefon?

— A sunat de două ori.

— Cine?

— Nu ştiu… Am auzit soneria… Am ridicat receptorul, am strigat: „Alo…” Am auzit o respiraţie la celălalt capăt al firului, dar n-a vorbit nimeni şi s-a închis imediat…

— De fiecare dată?

— De fiecare dată.

— Cam pe la ce oră?

— Prima dată pe la opt şi zece, a doua oară acum câteva clipe…

Câteva minute mai târziu, Maigret moţăia în mica maşină neagră care-l ducea acasă.

— Sunt frânt de oboseală, îi mărturisi el soţiei începând să se dezbrace.

— Sper că ai cinat bine?

— Prea bine… Trebuie să te invit la restaurantul ăsta… E ţinut de-o fostă cântăreaţă de vodevil, care s-a apucat de bucătărie… Prepară o supă de peşte nemaipomenit de bună…

— Mâine, la ce oră?

— La şapte.

— Aşa devreme?

Într-adevăr foarte devreme, parcă deodată, pe nesimţite, se făcuse ora şapte. Maigret avea impresia că nici nu adormise bine că şi simţise mirosul cafelei şi pe soţia sa atingându-l pe umăr, înainte de-a trage perdelele.

Soarele era luminos şi călduţ. Era minunat să deschizi fereastra de când te scoli şi să auzi ciripind vrăbiile.

— Nu prea cred că vii azi la prânz?

— Probabil că n-o să am timp să mă întorc la dejun… E-o poveste ciudată… Cu oameni ciudaţi… Sunt în plin film şi, ca în filme, totul a început printr-un gag, prin furtul portofelului meu…

— Crezi că el a omorât-o?

Doamnei Maigret, care nu cunoştea afacerea decât din ziar şi de la radio, îi păru imediat rău că pusese o atare întrebare.

— Te rog să mă ierţi…

— În orice caz, mi-ar fi foarte greu să-ţi răspund…

— Nu-ţi iei pardesiul?

— Nu… Timpul e ca ieri, şi ieri nu mi-a fost frig… Nici chiar când m-am întors acasă, azi-noapte…

Nu aşteptă autobuzul, luă un taxi şi ceru să-l ducă în insula Saint-Louis. În faţa hotelului *Cigognes* era un bistro a cărui tejghea era înconjurată de grămezi de lemne şi de saci cu cărbuni. Torrence, cu faţa muiată de oboseală, tocmai bea o cafea când sosi comisarul.

— Cum a fost noaptea?

— Ca toate gărzile… Nu s-a întâmplat nimic, în afară de faptul că acum ştiu la ce oră stinge fiecare lumina… Trebuie să fie careva bolnav la etajul patru în dreapta, pentru că fereastra a rămas luminată până azi-dimineaţă la şase… Ricain al dumneavoastră n-a ieşit… S-au întors nişte locatari… Un taxi a adus o pereche de călători… Un câine s-a ţinut aproape toată noaptea după mine… Asta-i tot…

— Poţi să te duci la culcare…

— Şi raportul?

— Îl faci mâine.

Intră în hotel; îl cunoştea pe patron de aproape treizeci de ani. Era un hotel modest, care nu primea decât pe obişnuiţii casei, mai toţi din partea de est a ţării, căci patronul era alsacian.

— Locatarul meu s-a trezit?

— A sunat acum vreo zece minute ca să întrebe dacă i se poate duce o ceaşcă de cafea şi cornuri… I-au fost duse…

— Ce-a mâncat aseară?

— Nimic… Probabil că a adormit imediat, căci atunci când i s-a bătut în uşă, pe la

ora şapte, n-a răspuns… Cine e?… Un martor important?… Un suspect?…

Nu exista ascensor. Maigret urcă cele patru etaje pe jos, ajunse la palier suflând greu şi rămase un moment nemişcat, înainte de a bate la camera nr. 43.

— Cine-i?

— Maigret.

— Intraţi.

Împingând tava pe cuvertură, Francis se îndreptă în pat, cu pieptul gol şi slab, cu faţa năpădită de o barbă albăstruie, cu ochii sticloşi ca de febră. Mai ţinea încă în mână un corn.

— Vă rog să mă iertaţi că nu mă dau jos din pat, dar n-am pijama…

— Ai dormit bine?

— Ca mort… Am dormit aşa de adânc că mi-e capul încă greu… Cât e ceasul?

— Opt şi un sfert.

Camera mică şi prost mobilată dădea spre curte şi spre acoperişuri. Prin fereastra întredeschisă se auzeau voci de la casele vecine, strigăte de copii în curtea unei şcoli din apropiere.

— Aţi descoperit ceva?…

— Am luat masa la *Vieux Pressoir.*

Ricain îl privea cu o privire sfredelitoare, gata să se apere, şi se simţea că bănuie pe toată lumea că-i spune minciuni.

— Erau acolo?

— Erau soţii Carus…

— Ce v-au spus?

— El jură că eşti un fel de geniu.

— Presupun că Nora a avut grijă să afirme că nu sunt decât un imbecil?

— Cam aşa ceva. Fără îndoială că ea te iubeşte mai puţin decât el.

— Pe Sophie o iubea şi mai puţin!

— Era şi Maki acolo.

— Beat?

— Către sfârşit doar începuse să se clatine.

— E un băiat bun.

— Şi el e sigur că o să ajungi cineva.

— Înseamnă că acum nu sunt nimic…

Nu-şi terminase cornul. S-ar fi zis că sosirea lui Maigret îi tăiase pofta de mâncare.

— Ei ce cred despre cele întâmplate? Că eu am omorât-o pe Sophie?

— La drept vorbind, nimeni nu te crede vinovat. Unii îşi închipuie totuşi că poliţia are o altă părere şi fiecare m-a întrebat dacă te-am arestat.

— Ce le-aţi spus?

— Adevărul.

— Adică?

— Că eşti liber.

— Credeţi că asta-i într-adevăr realitatea? Ce fac eu aici? Vă rog să recunoaşteţi că aţi pus un om de pază, toată noaptea, în faţa hotelului…

— L-ai văzut?

— Nu. Dar ştiu cum se petrec lucrurile astea… Şi acum ce-o să faceţi cu mine?…

Maigret îşi punea şi el aceeaşi întrebare. Nu voia să-l lase pe Ricain să umble liber prin Paris, dar, pe de altă parte, n-avea suficiente motive să-l aresteze.

— Mai întâi, am să-ţi cer să mă urmezi la Quai d'Orfevres.

— Iar?

— O să am poate să-ţi pun câteva întrebări… Până atunci, scafandrii din brigada fluvială poate că au şi găsit pistolul dumitale…

— Că-l găsesc sau nu, ce se mai poate schimba?

— Ai o maşină de bărbierit şi săpun… E un duş în fundul coridorului… Te aştept jos, sau afară…

Începea o nouă zi, la fel de luminoasă, la fel de blândă ca cea de ieri şi de alaltăieri, dar era prea devreme ca să se ştie ce-o să mai aducă.

François Ricain îl intriga pe comisar, şi părerile pe care le auzise în ajun îl făceau destul de interesant.

Era, în orice caz, un băiat mai deosebit, şi Carus fusese impresionat de posibilităţile sale. Dar nu cumva Carus se entuziasma ori de câte ori i se prezentă un artist, chit că nu-i mai păsa de el câteva luni sau câteva săptămâni după aceea?

Ar trebui ca Maigret să se ducă să-l vadă la biroul său, unde producătorul îi dăduse o enigmatică întâlnire. Avea ceva să-i spună, ceva despre care nu voia să vorbească în faţa Norei. Aceasta o simţise; comisarul se întreba dacă producătorul va fi în strada Bassano în dimineaţa aceea şi dacă amanta lui nu-l va împiedica să meargă acolo.

Nu făcuse, până acum, decât să atingă în treacăt o mică lume, asemeni altor câteva zeci de mii din Paris, formată din prieteni, din rude, din colegi, din amanţi şi amante, din obişnuiţii unei cafenele sau ai unui restaurant, lumi mici, care se formează, se adună pentru un moment şi se risipesc apoi, ca să formeze alte lumi mici, mai mult sau mai puţin omogene.

Cum se numea oare fotograful care fusese căsătorit de două ori, care avea copii de la ambele neveste şi care-i mai făcuse unul noii sale concubine? Confunda încă numele şi locul fiecăruia. Numai că Sophie fusese omorâtă de un obişnuit al casei – sau se sinucisese. Altfel n-ar fi deschis uşa.

Sau poate că asasinul avea o cheie?

Se plimba pe trotuar, în sus şi în jos, aşa cum făcuse Torrence toată noaptea; dar el avea norocul să se plimbe la soare. Strada forfotea de gospodine, care se întorceau să se uite la acest domn, ce se ducea şi se întorcea, cu mâinile la spate, ca un dascăl în curtea unei şcoli.

Da, mai avea să-i pună încă multe întrebări lui Francis… Şi fără îndoială, ca şi în ajun, va avea în faţa lui un animal sperios, care-o să se cabreze şi-o să se calmeze, rând pe rând, neîncrezător, nerăbdător, gata să zvârle din copite…

— Sunt la dispoziţia dumneavoastră…

Maigret arătă spre bistroul vânzătorului de cărbuni.

— Nu vrei să bei ceva?

— Nu, mulţumesc.

Păcat, pentru că lui Maigret i-ar fi făcut plăcere să-şi înceapă ziua asta de primăvară cu un vinişor alb.

CAPITOLUL 5

Era un moment greu de trecut. Ca în aproape toate anchetele, Maigret cunoştea această etapă, mai mult sau mai puţin lungă, de incertitudini, în timpul căreia, aşa cum spuneau pe şoptite colaboratorii săi, avea aerul că rumegă.

În timpul primei etape, adică atunci când se găsea deodată faţă în faţă cu un mediu nou, cu oameni despre care nu ştia nimic, s-ar fi zis că aspiră în mod mecanic toată viaţa care-l înconjoară, umflându-se ca un burete.

O făcuse în ajun, la *Vieux Pressoir*, memoria lui înregistrând inconştient cele mai mici amănunte ale atmosferei, gesturile, schimbările de fizionomie ale fiecăruia.

Dacă nu s-ar fi simţit obosit, s-ar fi dus mai încolo la *Clubul Zéro*, pe care-l frecventau unii dintre membrii micului grup.

Până acum absorbise multe impresii, o puzderie de imagini, de fraze rostite, de cuvinte mai mult sau mai puţin importante, de priviri pe care le surprinsese, dar nu ştia încă la ce-o să-i servească.

Cei care-l cunoşteau ştiau că e mai bine să nu-i pună întrebări, sau să-l privească cu ochi iscoditori, căci devenea lesne morocănos.

Aşa cum se aştepta, o notă pe biroul său îl anunţa să-l cheme pe judecătorul Camus la telefon.

— Alo!… Aici Maigret…

Lucrase rareori cu acest magistrat, pe care nu-l clasa nici printre pisălogi, nici printre cei care, cu prudenţă, îi lasă timp poliţiei să-şi facă meseria.

— V-am rugat să mă chemaţi pentru că am primit un telefon de la procuror… E nerăbdător să ştie unde a ajuns ancheta…

Comisarul era gata să răspundă:

— Nicăieri…

Lucru care, de fapt, era adevărat. O crimă nu pune o problemă de algebră. Pune în joc fiinţe umane, despre care nu se ştia nimic în ajun, care nu erau decât nişte trecători ca toţi ceilalţi. Şi, deodată, fiecare din gesturile lor, fiecare cuvânt al lor capătă importanţă şi existenţa lor e cercetată cu de-amănuntul.

— Cercetările continuă, preferă el să murmure. E probabil că într-o oră sau două să punem mâna pe arma care a fost folosită. Scafandrii o caută pe fundul Senei.

— Ce-aţi făcut cu soţul?

— E aici, la „gheţărie”.

Se opri, căci era o expresie pe care nu puteau s-o înţeleagă decât inspectorii din brigada lui. Când nu ştiau ce trebuie făcut cu un martor, pe care doreau totuşi să-l aibă sub control, când aveau de-a face cu un suspect, nesigur încă, îl duceau la „gheţărie”.

Când îl băgau în sala de aşteptare cu glasvanduri, care dădea spre coridorul cel lung, îi spuneau:

— Aşteptaţi-mă aici doar un minut…

Se aflau acolo în permanenţă oameni care aşteptau, femei nervoase, unele care plângeau şi-şi ştergeau ochii cu batista, tinerei care se străduiau să-şi păstreze o atitudine

încrezătoare, oameni cumsecade uneori, care priveau răbdători pereţii vopsiţi în verde-deschis, întrebându-se dacă nu cumva s-a uitat de existenţa lor.

O oră sau două în „gheţărie” erau adeseori de ajuns ca să-i facă pe oameni vorbăreţi. Martori foarte hotărâţi să nu spună nimic deveneau foarte maleabili.

Se întâmpla să fie „uitaţi”, peste o jumătate de zi pândeau uşa, se ridicau pe jumătate ori de câte ori se apropia aprodul, sperând că le venise, în sfârşit, rândul.

Îi vedeau pe inspectori plecând la ora prânzului, îşi luau inima în dinţi şi se duceau să-l întrebe pe Joseph:

— Sunteţi sigur că domnul comisar ştie că sunt aici?

— E tot în şedinţă.

În lipsă de altceva, Maigret îl dusese pe Ricain în „gheţărie”.

Traduse termenul pe înţelesul judecătorului de instrucţie:

— E în sala de aşteptare. O să-l interoghez din nou, de îndată ce voi avea noi informaţii.

— Ce părere aveţi? E vinovat?

Iar o întrebare pe care magistratul n-ar fi pus-o dacă ar fi lucrat mai multă vreme cu Maigret.

— N-am nici o părere.

Era adevărat. Aştepta cât mai mult posibil înainte de a-şi forma o părere. Şi nici măcar atunci nu şi-o „forma”, îşi păstra mintea liberă, până în clipa în care un fapt i se impunea ca evident sau până când interlocutorul său ceda.

— Credeţi că o să dureze mult?

— Nădăjduiesc că nu.

— S-a îndepărtat ipoteza unei crime din bestialitate?

De parcă nu toate crimele sunt bestiale! Nu se vorbea aceeaşi limbă la Palatul de justiţie şi la Poliţia judiciară, oamenii nu-şi făceau aceeaşi imagine despre un acelaşi individ.

Era foarte greu de admis că un necunoscut, în căutare de bani, să se fi prezentat, după ora zece seara, în strada Saint-Charles, şi că Sophie Ricain, care se pregătea de culcare, să-l fi introdus fără teamă în garsonieră.

Sau poate că asasinul ei avea o cheie, sau poate că era o persoană pe care ea o cunoştea, în care avea încredere. Mai ales că asasinul trebuie să fi deschis, în prezenţa ei, sertarul comodei, ca să ia revolverul.

— Fiţi amabil să mă ţineţi la curent… Nu mă lăsaţi prea mult timp fără veşti… Parchetul e nerăbdător…

Da, desigur! Parchetul e întotdeauna nerăbdător. Nişte domni care trăiesc confortabil în birourile lor şi care nu privesc criminalitatea decât din punctul de vedere al textelor lor juridice şi al statisticilor. Un telefon de la cabinetul ministrului îi face să tremure.

— Cum, n-a fost încă nimeni arestat?

Ministerul era sâcâit de nerăbdarea ziarelor, pentru care afacerea rentabilă, crima frumoasă, e cea care le aduce în fiecare zi o altă noutate spectaculară. Dacă cititorul e lăsat prea mult în aşteptare, uită de afacere. Cui pe cui se scoate. Şi uite aşa se pierd titluri frumoase din prima pagină.

— De acord, domnule judecător… Da, domnule judecător… Am să vă chem,

domnule judecător…

Maigret îi făcu cu ochiul lui Janvier.

— Du-te din când în când pe culoar şi vezi cum se comportă… E tipul de om care ori face o criză de nervi, ori se năpusteşte la mine în birou…

Citi totuşi scrisorile care-i erau adresate, se duse la raport, unde îşi întâlni colegii şi unde se discuta fără patimă despre cele câteva afaceri în curs.

— Nimic nou, Maigret?

— Nimic nou, domnule director.

Aici, nu se insistă. Erau între oameni de meserie.

Când comisarul se reîntoarse în birou, puţin înainte de ora zece, fu chemat de brigadă fluvială.

— Aţi găsit arma?

— Din fericire, curentul e destul de slab zilele astea şi Sena a fost dragată în locul acela chiar toamna trecută. Oamenii mei au găsit aproape imediat, la patruzeci de metri de pod în susul apei şi la vreo zece metri de malul stâng, un automat 6,35 de fabricaţie belgiană. Mai sunt încă cinci cartuşe în încărcător.

— Vreţi să-l trimiteţi la Gastinne-Renette?

Apoi, către Janvier:

— Te ocupi de asta, da? Există şi glontele.

— Am înţeles.

Maigret era gata să telefoneze în strada Bassano, dar hotărî să nu-şi anunţe sosirea şi se îndreptă spre scara mare, evitând să se întoarcă spre sala de aşteptare.

Plecarea sa nu putea să-i scape lui Ricain, care se întreba, probabil, unde se duce. Se întâlni pe drum cu tânărul Lapointe, care sosea şi, în loc să ia un taxi, aşa cum avusese de gând, îl rugă pe acesta să-l însoţească până la imobilul în care îşi avea Carus birourile.

Se uită în linişte la plăcile de aramă de sub bolta de la intrare, remarcând că aproape la fiecare etaj se afla câte-o întreprindere de filme. Societatea care-l interesa se numea *Carossoc*; sediul ei social se găsea la mezanin.

— Merg cu dumneavoastră?

— Prefer.

Nu era numai metoda sa, dar aşa era şi recomandat în regulamentul ofiţerilor din Poliţia judiciară.

O intrare destul de întunecoasă, a cărei singură fereastră dădea spre o curte unde un şofer lustruia de zor un Rolls. O dactilografă roşcată în faţa unei centrale telefonice.

— Domnul Carus, vă rog?

— Nu ştiu dacă a sosit.

Ca şi cum ai fi putut intra în birouri fără să treci prin faţa ei!

— Din partea cui?… Vi s-a fixat o anumită oră?

— Comisarul Maigret.

Ea se ridică, voi să-i conducă spre anticameră, să-i pună acum pe ei în „gheţărie”.

— Mulţumesc… O să aşteptăm aici…

Era evident că treaba asta nu-i plăcu. Şi în loc să-şi cheme şeful la telefon, deschise o uşă capitonată, în spatele căreia rămase câteva minute.

Nu apăru ea prima, ci Carus în persoană, într-un costum gri-deschis, ras proaspăt, răspândind un miros de lavandă.

Se vedea că de-abia ieşise de la frizer şi fără îndoială că i se făcuse şi un masaj facial. Era tipul de om care petrece cel puţin o jumătate de oră, în fiecare dimineaţă, în fotoliul frizeriei.

— Ce mai faceţi, scumpe prietene?…

Întinse o mână cordială scumpului prieten, pe care nu-l cunoscuse decât în ajun, după ora şase.

— Intraţi, vă rog… Poftim şi dumneata, tinere… Presupun că e unul dintre colaboratorii dumneavoastră?…

— Inspectorul Lapointe…

— Mulţumesc, domnişoară… Nu sunt aici pentru nimeni. Şi nu primesc niciun telefon, decât dacă mă cheamă de la New York.

Explică, surâzând:

— Detest să fiu întrerupt de telefoane…

Avea totuşi pe birou nu mai puţin de trei aparate de telefon. Camera era mare, pereţii erau capitonaţi cu piele bej, ca şi fotoliile, pe jos o mochetă groasă de-un maro plăcut.

Cât priveşte imensul birou din lemn de palisandru era atât de încărcat de dosare încât ar fi avut ce lucra o duzină de secretare.

— Luaţi loc, vă rog… Ce pot să vă ofer?

Se îndreptă spre o mobilă joasă, care se dovedi a fi un bar destul de măricel.

— E poate puţin cam prea devreme pentru băutură, dar am aflat că sunteţi amator de bere… Şi eu sunt… Am o bere excelentă, pe care am adus-o direct de la München…

Era mult mai degajat decât în ajun, poate pentru că nu mai trebuia să se ocupe de reacţiile Norei.

— Ieri m-aţi luat pe nepregătite… Ducându-mă să iau masa la vechiul meu prieten Bob, aşa cum fac deseori, nu mă aşteptam să vă întâlnesc… Luasem mai înainte două sau trei whisky-uri la care s-a mai adăugat şampania… Nu eram beat… Nu sunt niciodată… Nu mai păstrez totuşi în dimineaţa asta decât o amintire destul de vagă asupra anumitor amănunte din conversaţia noastră… Soţia mea mi-a reproşat că aş fi vorbit prea mult şi cu prea multă patimă… În sănătatea dumneavoastră!… Sper că nu asta-i impresia pe care v-am făcut-o?

— Se pare că-l consideraţi pe François Ricain un băiat de valoare, care are toate şansele să devină unul dintre marii noştri regizori…

— Da, probabil că v-am spus asta… Obişnuiesc să am încredere în tineri şi-mi exteriorizez lesne entuziasmul…

— Nu mai sunteţi de aceeaşi părere?

— Ba da! Ba da! Cu unele nuanţări, totuşi. Există la băiatul ăsta o tendinţă spre dezordine, spre o oarecare anarhie… Uneori are prea multă încredere în el, alteori îi lipseşte cu desăvârşire…

— Dacă-mi reamintesc bine cuvintele dumneavoastră, menajul lui era, în ochii dumneavoastră, foarte unit.

Carus se afundase într-un fotoliu, picior peste picior, cu paharul într-o mână şi ţigara într-alta.

— Am spus asta?

Se hotărî deodată să se scoale, puse paharul care-l încurca pe-o consolă, trase câteva fumuri de ţigară şi măsură cu paşi mari mocheta.

— Ştiţi, domnule comisar, am sperat mult că o să veniţi azi-dimineaţă…

— Am impresia că am înţeles bine.

— Nora e o femeie excepţională… Cu toate că evită să pună piciorul în aceste birouri, aş putea spune că e cea mai bună colaboratoare a mea…

— Mi-aţi vorbit despre calităţile ei de medium…

Mişcă mâna, ca pentru a şterge nişte cuvinte scrise pe-o tablă invizibilă.

— Asta o spun în faţa ei, pentru că-i face plăcere… Adevărul e că are mult bun-simţ şi că se înşală foarte rar când judecă pe cineva… Eu mă înflăcărez… Mă încred cu prea multă uşurinţă…

— Într-un cuvânt, vă serveşte drept supapă de siguranţă?

— Dacă vreţi… Sunt foarte hotărât ca, după ce voi obţine divorţul, s-o iau de soţie… E ca şi făcut…

Se simţea că lucrurile deveneau mai complicate şi că îşi căuta cuvintele, în timp ce privirea îi era aţintită pe cenuşa trabucului.

— Cum să vă spun? Nora, cu toate că e o fiinţă superioară, nu se poate împiedica să fie geloasă… Iată de ce ieri, faţă de ea, am fost obligat să vă mint.

— Scena din dormitor?

— Exact… Nu s-a desfăşurat aşa cum v-am povestit-o, bineînţeles… E adevărat că Sophie se refugiase în camera aceea ca să plângă, în urmă cuvintelor grele pe care i le spusese Nora, nu mai ştiu ce anume, pentru că băuserăm cu toţii foarte mult… Pe scurt, m-am dus după ea s-o consolez…

— Era amanta dumneavoastră?

— Dacă ţineţi la cuvântul ăsta… S-a ghemuit în braţele mele şi, dintr-una într-alta, am devenit imprudenţi, foarte imprudenţi…

— Soţia dumneavoastră v-a văzut?

— Un comisar de poliţie n-ar fi ezitat să dreseze un proces-verbal de adulter…

Surâse, cu puţină satisfacţie.

— Spuneţi-mi, domnule Carus. Presupun că prin birourile dumneavoastră defilează zilnic fete frumoase. Cea mai mare parte sunt gata de orice ca să obţină un rolişor.

— Aşa-i.

— Bănuiesc că vi se întâmpla să profitaţi.

— Nu m-ascund…

— Nici de Nora?

— Am să vă explic… Dacă profit din când în când, aşa cum spuneţi, de-o fată frumoasă, Nora nu se nelinişteşte prea mult, cu condiţia ca treaba asta să n-aibă urmări… Face parte din meserie… Toţi bărbaţii fac la fel, atâta doar că n-au toţi aceleaşi prilejuri… Chiar şi dumneavoastră, domnule comisar…

Maigret îl privi lung, fără să surâdă.

— Vă cer iertare dacă v-am jignit… Unde rămăsesem? Ştiu că i-aţi interogat pe unii dintre prietenii noştri şi că o veţi face în continuare… Prefer să joc cu dumneavoastră cu cărţile pe faţă… Aţi auzit cum vorbeşte Nora despre Sophie… N-aş vrea să vă faceţi o

idee despre sărmana fată după cele spuse de ea… Nu era o ambiţioasă, dimpotrivă, şi nu era nici o femeie care să se culce cu oricine. Un elan o împinsese, încă de tânără – era aproape o copilă – spre Ricain, lucru fatal de altfel, căci exercită o anumită atracţie… Femeile se lasă impresionate de bărbaţii frământaţi, de ambiţioşi, de cei trişti sau violenţi.

— Aşa l-aţi caracteriza?

— Dar dumneavoastră?

— Nu ştiu încă.

— Pe scurt, s-a măritat cu el… A avut încredere în el… L-a urmat ca un căţeluş bine dresat, tăcând atunci când el nu voia ca ea să vorbească, ocupând cât mai puţin loc posibil, ca să nu-l deranjeze şi acceptând viaţa precară pe care i-o oferea…

— Era nefericită?

— Suferea, dar căuta să nu se vadă… Şi apoi, dacă el avea nevoie de ea, de prezenţa ei pasivă, existau şi momente în care felul ei de-a fi îl scotea din sărite şi-i reproşa că e un balast, un obstacol în cariera lui, acuzând-o că e proastă ca o vacă…

— V-a spus ea?…

— Ghicisem lucrurile astea mai dinainte, din anumite fraze schimbate faţă de mine…

— Aţi devenit confidentul ei?

— Dacă vreţi… Fără să vreau, vă asigur. Se simţea cu desăvârşire pierdută într-un mediu prea dur pentru ea şi n-avea pe nimeni de care să se agaţe…

— Când aţi devenit amantul ei?

— Iar un cuvânt care nu-mi place… Nutream faţă de ea mai ales milă, duioşie… Intenţia mea era s-o ajut…

— Să facă o carieră în cinema?

— O să vă surprindă, dar mie mi-a venit ideea asta şi ea s-a opus… Nu era o frumuseţe izbitoare, una dintre acele femei după care întorci capul pe stradă, ca după Nora… Cunosc destul de bine dorinţele publicului… Dacă nu le-aş cunoaşte, n-aş face meseria pe care-o fac… Cu figura ei destul de obişnuită, cu trupul ei micuţ şi cam plăpând, Sophie întruchipa destul de exact imaginea fetei tinere aşa cum şi-o reprezintă cea mai mare parte a oamenilor… Părinţii ar fi putut s-o asemene fiicelor lor, tinerii verişoarelor sau iubitelor lor… Mă înţelegeţi?…

— Aveaţi intenţia s-o lansaţi?

— Să zicem că-mi trecea prin minte…

— I-aţi spus-o?

— Nu într-un mod precis. Am făcut uşoare sondaje…

— Unde aveau loc întâlnirile dumneavoastră?

— Întrebarea e neplăcută, dar sunt obligat să răspund, nu-i aşa?

— Mai ales că aş putea găsi eu însumi răspunsul.

— Ei bine, am închiriat o garsonieră mobilată, destul de cochetă şi de confortabilă, în noul imobil din strada François I… Ca să fiu mai exact, e imobilul acela mare care face colţul cu şoseaua George al V-lea… De aici n-am de mers decât trei sute de metri…

— O secundă. Această garsonieră era destinată în exclusivitate întâlnirilor cu Sophie, sau servea şi la alte întâlniri?

— În principiu era pentru Sophie… Ne era greu să găsim aici o atmosferă mai intimă

şi nici nu mă puteam duce la ea acasă…

— N-aţi fost niciodată acolo în absenţa soţului ei?

— O dată sau de două ori…

— De curând?

— Ultima dată acum vreo cincisprezece zile… Nu-mi telefonase, aşa cum făcea de obicei… N-am găsit-o nici în strada François I… Am sunat la ea şi mi-a spus că nu se simte bine…

— Era bolnavă?

— Descurajată… Francis devenea din ce în ce mai nervos. I se întâmpla să fie violent… La limita răbdării, voia să plece oriunde, să lucreze ca vânzătoare în primul magazin care i-ar fi ieşit în cale…

— Aţi sfătuit-o să n-o facă?

— I-am dat adresa unuia dintre avocaţii mei, ca să-l consulte cu privire la un eventual divorţ… Ar fi fost mai bine pentru amândoi…

— Era hotărâtă?

— Şovăia… Francis îi inspira milă… Considera că e de datoria ei să rămână alături de el, până când va reuşi…

— Lui i-a spus ceva despre asta?

— Sigur că nu…

— De ce sunteţi atât de sigur?

— Pentru că ar fi reacţionat violent…

— Aş vrea să vă pun o întrebare, domnule Carus. Gândiţi-vă bine înainte de-a răspunde, pentru că nu vă ascund că e importantă. Ştiaţi că acum aproape un an Sophie a fost gravidă?

Se roşi deodată, strivind nervos trabucul în scrumiera de cristal.

— Da, ştiam… murmură el aşezându-se din nou pe fotoliu. Totuşi vă declar pe loc, vă jur pe ce-am mai scump, că nu era copilul meu… Pe vremea aceea n-aveam încă raporturi intime… Adaug că, tocmai cu această ocazie, a început să-mi facă destăinuiri… O vedeam nervoasă, preocupată… Am întrebat-o… Mi-a mărturisit că aşteaptă un copil şi că Francis o să fie furios…

— De ce?

— Pentru că va fi o greutate în plus, o piedică în cariera lui… Trăgeau mâţa de coadă… Cu un copil… Pe scurt, era sigură că nu i-o va ierta şi mi-a cerut adresa unei moaşe sau a unui medic binevoitor…

— I-aţi dat-o?

— Trebuie să mărturisesc că am călcat legea…

— E puţin cam târziu ca să pretindeţi contrariul.

— I-am făcut acest serviciu…

— Francis n-a ştiut nimic?

— Nu… E prea preocupat de el însuşi pentru a se mai interesa de ceea ce se petrece în jurul lui, chiar atunci când e vorba de nevasta lui…

Se ridică şovăind şi, fără îndoială pentru a-şi ascunde stânjeneala, se duse să ia nişte sticle de bere rece din bar.

I se spunea domnul Gaston, cu o respectuoasă familiaritate, căci era un om serios şi demn, conştient de responsabilităţile care apasă pe umerii portarului unui hotel mare. Îl reperase pe Maigret înainte ca acesta să fi intrat pe uşă şi încruntase din sprâncene, în timp ce prin minte îi defilau foarte repede chipurile clienţilor care ar fi putut determina vizita poliţiei.

— Aşteaptă-mă o clipă, Lapointe…

Aşteptă şi el până ce o doamnă în vârstă întrebă de ora sosirii unui avion de la Buenos Aires, înainte de a-i strânge discret mâna domnului Gaston.

— Nici o teamă. Nimic neplăcut.

— Ori de câte ori vă văd intrând, mă întreb întotdeauna…

— Dacă nu mă-nşel, domnul Carus ocupă un apartament la dumneavoastră, la al patrulea?

— Exact… Cu doamna Carus…

— E înscrisă pe numele acesta?

— În sfârşit, acesta e numele pe care i-l dăm noi…

Domnul Gaston aproape că nici n-avu nevoie să surâdă ca să se facă înţeles.

— E sus?

O privire spre tabloul cheilor.

— Nu ştiu de ce mă uit… Un obicei vechi… La ora asta sigur că-şi ia micul dejun…

— Domnul Carus a lipsit săptămâna asta, nu-i aşa?

— Miercuri şi joi…

— A plecat singur?

— Şoferul l-a condus la Orly, pe la ora cinci… Cred că trebuia să ia avionul de Frankfurt…

— Când s-a întors?

— Ieri după-amiază, venind de la Londra…

— Cu toate că dumneavoastră nu sunteţi noaptea aici, aveţi posibilitatea să ştiţi dacă doamna Carus a ieşit miercuri noaptea şi la ce oră s-a întors?

— E uşor…

Răsfoi paginile unui registru mare, legat în negru.

— Când se întorc seara, clienţii au obiceiul să se oprească un moment, pentru a-i spune colegului meu de noapte la ce oră doresc să fie treziţi şi ce vor lua la micul dejun. Doamna Carus face asta întotdeauna… Nu se notează orele la care se întorc, dar după poziţia numelor pe pagină e posibil să se stabilească o oră aproximativă… Staţi… Sunt doar vreo zece nume miercuri înaintea numelui ei… Miss Trevor… O domnişoară bătrână, se culcă devreme, se întoarce întotdeauna înainte de ora zece… Soţii Maxwell… Cu aproximaţie v-aş spune că s-a întors înainte de miezul nopţii, să zicem între zece şi douăsprezece… în orice caz, înainte de ieşirea de la teatru… Diseară am să-i cer colegului meu de noapte să-mi confirme…

— Vă mulţumesc. Vreţi să mă anunţaţi?

— Vreţi s-o vedeţi?… O cunoaşteţi?…

— Am luat cafeaua aseară cu ea şi cu soţul ei. Să zicem că-i o vizită de curtoazie.

— Daţi-mi 403, vă rog… Alo… Doamna Carus?… Aici portarul… Comisarul Maigret întreabă dacă poate urca… Da… De acord… Am să-i spun…

Şi către Maigret:

— Vă roagă să aşteptaţi vreo zece minute…

O făcea ca să-şi termine teribilul şi savantul ei machiaj sau ca să telefoneze în strada Bassano?

Comisarul se apropie de Lapointe şi amândoi, în tăcere, trecură de la o vitrină la alta, admirând bijuteriile expuse de către cei mai mari bijutieri din Paris, mantourile de blană, lenjeria.

— Nu ţi-e sete?

— Mulţumesc…

Avea neplăcuta impresie că sunt urmăriţi şi simţi o mare uşurare văzând că trecuseră cele zece minute şi că pot să intre într-unul dintre ascensoare.

— La al patrulea.

Nora, care veni să le deschidă, purta un capot de satin verde-pal, asortat la culoarea ochilor, şi părul îi părea mai decolorat decât în ajun, aproape alb.

Salonul era mare, luminat de două ferestre mari, dintre care una dădea înspre balcon.

— Nu mă aşteptam la vizita dumneavoastră şi m-aţi luat din aşternut…

— Sper că nu v-am întrerupt micul dejun?

Tava nu era acolo, dar desigur că era în camera vecină.

— Dacă vă interesează soţul meu… să ştiţi că a plecat de mult la birou…

— Dumneavoastră aş vrea, în treacăt, să vă pun două-trei întrebări. Bineînţeles, nimic nu vă obligă să răspundeţi. Mai întâi, o întrebare pe care-o pun din rutină tuturor celor care au cunoscut-o pe Sophie Ricain. Nu mi-o luaţi în nume de rău. Unde aţi fost miercuri seară?

Ea nu clipi, se instală într-un fotoliu alb şi întrebă:

— La ce oră?

— Unde aţi cinat?

— O secundă… Miercuri?… Aseară aţi fost cu noi… Joi am cinat singură la *Fouquet's*, nu în sala de la primul etaj, cum fac atunci când mă însoţeşte Carus, ci la parter, la o măsuţă… Miercuri… miercuri n-am cinat, e foarte simplu… Trebuie să vă spun că, în afară de micul dejun, nu iau de obicei decât o masă pe zi… Dacă iau dejunul, nu mai cinez… Şi dacă cinez, o fac bineînţeles pentru că n-am luat dejunul… Miercuri am dejunat la *Berkeley* cu nişte prieteni… După masă am fost la o probă, la doi paşi de-aici… După aceea am luat un pahar la *Jean*, pe strada Marbeuf… Trebuie să fi fost în jur de ora nouă când m-am întors…

— V-aţi urcat direct în apartament?

— Exact… Am citit până la ora unu, căci nu pot să adorm devreme… înainte m-am uitat la televizor…

În colţul salonului se afla un televizor.

— Nu mă întrebaţi ce program a fost… Tot ce ştiu e că am văzut tineri cântăreţi şi cântăreţe… Sunteţi satisfăcut?… Nu vreţi să-l chem pe chelnerul de la etaj?… E adevărat că nu-i tot acela… Dar diseară puteţi să-l întrebaţi pe băiatul din schimbul de noapte…

— I-aţi comandat ceva?

— Un sfert de şampanie…

— La ce oră?

— Nu ştiu… Puţin înainte de-a mă culca… Mă bănuiţi că m-am dus în strada Saint-Charles şi că am omorât-o pe biata Sophie?

— Eu nu bănui pe nimeni. Îmi fac meseria silindu-mă să fiu cât mai inoportun cu putinţă. Aseară mi-aţi vorbit despre Sophie Ricain în nişte termeni care mă fac să presupun că nu vă prea simpatizaţi.

— N-am încercat să ascund acest lucru…

— A fost vorba de o seară, petrecută aici, şi în cursul căreia aţi găsit-o în braţele soţului dumneavoastră.

— N-ar fi trebuit să vorbesc despre asta… Dar am făcut-o ca să vă arăt că se lega de toţi bărbaţii, că nu era o gâsculiţă nevinovată, şi nici femeia îndrăgostită nebuneşte de Francis, aşa cum desigur că v-au descris-o unii…

— La cine vă gândiţi?

— Nu ştiu… Bărbaţii se lasă uşor prinşi de genul ăsta de fasoane… Pentru majoritatea celor pe care-i frecventăm, eu trebuie să trec drept o femeie rece, ambiţioasă, calculată… Nu-i aşa?…

— Nimeni nu mi-a vorbit de dumneavoastră în aceşti termeni…

— Sunt sigură însă că asta gândesc… Chiar un băiat cum e Bob, care ar trebui să aibă mai multă experienţă… Mica Sophie, din contră, dulce şi resemnată, devine o îndrăgostită neînţeleasă… Gândiţi ce doriţi despre asta… V-am spus adevărul…

— Carus era amantul ei?

— Cine pretinde asta?

— Dumneavoastră mi-aţi spus că i-aţi surprins…

— Am spus că era prăbuşită în braţele lui, că smiorcăia ca să fie compătimită, dar n-am pretins că soţul meu era amantul ei…

— Ceilalţi au fost toţi, nu? Cam asta trebuie să înţeleg?

— Întrebaţi-i… Să vedem dacă o să îndrăznească să vă mintă…

— Şi Ricain?

— Mă puneţi într-o situaţie dificilă… Nu mi se cuvine mie să dau verdicte asupra oamenilor cu care ne întâlnim şi care nu-mi sunt neapărat prieteni… V-am spus eu că Francis ştia?… E posibil… Nu-mi amintesc… Am obiceiul să vorbesc direct sub impulsia momentului… Carus ţine grozav la băiatul acesta, căruia i-a prevăzut un viitor mirobolant… Eu una îl consider un şmecher care face pe artistul… Alegeţi…

Maigret se sculă, îşi scoase pipa din buzunar.

— Asta-i tot ce voiam să vă întreb. A! Încă o mică întrebare. Sophie începuse o sarcină, cam acum un an.

— Ştiu…

— V-a vorbit despre asta?

— Era gravidă în luna a doua sau a treia, am uitat… Francis nu voia copii din cauza carierei sale… Atunci m-a întrebat dacă nu cunosc vreo adresă… I se vorbise despre Elveţia, dar şovăia să facă o asemenea călătorie…

— Aţi putut s-o ajutaţi?

— I-am răspuns că nu cunosc pe nimeni… Nu ţineam ca eu şi Carus să fim amestecaţi într-o poveste de felul ăsta…

— Şi cum s-a sfârşit?

— Bine, fără îndoială, din punctul ei de vedere, pentru că nu ne-a mai vorbit de aşa ceva şi nici n-a născut…

— Vă mulţumesc.

— N-aţi trecut pe la biroul lui Carus?

Maigret răspunse la întrebare cu o altă întrebare.

— Nu v-a telefonat?

Era sigur astfel că, de îndată ce va rămâne singură, Nora va da un telefon în strada Bassano.

— Mulţumesc, Gaston… spuse el, trecând prin faţa portarului.

Pe trotuar respiră adânc.

— Dacă totul se termină cu o confruntare generală, va fi foarte spectaculoasă.

Şi, ca şi cum ar fi vrut să-şi spele gura, se duse să bea un vin alb în primul bar întâlnit în drum. Dorea să facă asta încă de dimineaţă, pe când mai era în strada Saint-Louis-en-l'Ile; berea lui Carus nu-i potolise pofta.

— La birou, micul meu Lapointe. Sunt curios să văd în ce stare o să-l găsim pe Francis al nostru.

Nu era în cuşca de sticlă, unde nu se vedea decât o femeie bătrână, împreună cu un tânăr cu nasul strivit. În biroul său îl găsi pe Janvier, care-i arătă, pe-un scaun, un Ricain turbat.

— A trebuit să-l aduc aici, şefule. Făcea mult zgomot pe culoar şi pretindea că portarul să-l ducă imediat la director, ameninţând că o să alarmeze ziarele…

— E dreptul meu! ţipă tânărul. M-am săturat să fiu tratat ca un imbecil sau ca un răufăcător… Soţia mea a fost ucisă, iar eu sunt supravegheat de parcă aş încerca să fug… Nu sunt lăsat nici măcar o secundă în pace şi…

— Vrei un avocat?

Francis se uită ţintă în ochii lui, cu ură în priviri, dar şovăind.

— Dumneavoastră… dumneavoastră…

Mânia îl împiedica să-şi găsească cuvintele.

— Dumneavoastră vă daţi aere părinteşti… Trebuie că vă admiraţi cât sunteţi de bun, de răbdător, de înţelegător… Şi eu credeam la fel… Constat acum că tot ceea ce se spune despre dumneavoastră sunt gogoşi…

Se ambală, cuvintele se îngrămădeau, debitul verbal devenea din ce în ce mai rapid.

— Cât îi plătiţi pe ziarişti ca să vă tămâieze? Am fost un imbecil… Când v-am văzut numele în portofel, mi-am închipuit că sunt salvat, că am găsit în sfârşit pe cineva care o să mă înţeleagă… V-am chemat… căci fără telefonul meu nu m-aţi fi găsit… Cu banii dumneavoastră aş fi putut… Când mă gândesc că nu mi-am oprit nici măcar cât îmi trebuia ca să mănânc… Şi, drept rezultat, m-aţi închis într-o cameră de hotel mizeră… Cu un inspector de pază pe trotuar… Apoi m-aţi băgat în cuşca asta, în care oamenii dumneavoastră intră din când în când să mă contemple pe geam… Am numărat cel puţin doisprezece care-au venit să-şi bată joc astfel de „fenomen”… Şi toate astea pentru că nevastă-mea a fost ucisă în lipsa mea şi pentru că poliţia nu e în stare să-i apere pe cetăţeni… Şi pentru că, în loc să-l caute pe adevăratul vinovat, poliţia se leagă de omul cel mai uşor de suspectat, soţul, care are ghinionul să-şi piardă capul…

Maigret trăgea liniştit din pipă, în faţa lui Francis dezlănţuit, care, în picioare, gesticula în mijlocul camerei, cu pumnii strânşi.

— Ai terminat?

Îi punea întrebarea cu o voce liniştită, calm, fără ironie.

— Mai vrei să chem un avocat?

— Sunt în stare să mă apăr singur… Va trebui desigur, la un moment dat, să vă recunoaşteţi greşeala şi să-mi daţi drumul…

— Eşti liber.

— Vreţi să spuneţi că…?

Se linişti deodată şi rămase pe loc, cu braţele înmuiate, privindu-l pe comisar, plin de încredere.

— Ai fost liber tot timpul, ştii bine. Dacă am vrut să-ţi dau un adăpost noaptea trecută, am făcut-o pentru că n-aveai nici un ban şi bănuiesc că nu doreai să dormi în garsoniera din strada Saint-Charles.

Maigret scoase portofelul din buzunar, acelaşi portofel pe care Francis i-l furase pe platforma autobuzului. Luă două bilete de zece franci.

— Poftim, ca să ai cu ce mânca şi ca să ajungi în cartierul Grenelle. Unul dintre prietenii dumitale o să-ţi împrumute ceva bani, ca să faci faţă cheltuielilor imediate. Te anunţ că am telegrafiat părinţilor soţiei dumitale, la Concarneau, şi că tatăl va sosi diseară la Paris. Nu ştiu dacă va lua contact cu dumneata. N-am vorbit chiar eu cu el la telefon, dar mi se pare că vrea să ducă corpul fiicei sale în Bretania.

Ricain nu mai vorbea de plecare. Încerca să înţeleagă.

— Bineînţeles, dumneata eşti soţul şi dumneata trebuie să hotărăşti.

— Ce mă sfătuiţi să fac?

— Funeraliile costă mult. Bănuiesc că n-o să ai prea mult timp să te duci la cimitir. Dacă familia ţine…

— Trebuie să mă mai gândesc.

Maigret deschisese uşa dulapului său, unde avea întotdeauna o sticlă de coniac şi pahare, precauţie care se dovedise de multe ori folositoare.

Umplu un pahar şi-l întinse tânărului.

— Bea!

— Şi dumneavoastră?

— Mulţumesc.

Francis bău coniacul dintr-o înghiţitură.

— De ce-mi daţi alcool?…

— Ca să-ţi revii.

— Bănuiesc că voi fi urmărit.

— Câtuşi de puţin! Cu condiţia să-mi spui unde te pot găsi. Crezi că te vei întoarce în strada Saint-Charles?

— Unde m-aş putea duce?

— Unul dintre inspectorii mei e acolo acum. Apropo, ieri seară telefonul a sunat de două ori în garsonieră. Inspectorul a ridicat receptorul, dar nu i-a vorbit nimeni.

— Nu puteam să fiu eu, pentru că…

— Nu te-ntreb dacă erai dumneata. Cineva a chemat casa dumitale. Cineva care

poate nu citise ziarele. Mă întreb dacă acel bărbat, sau acea femeie, se aştepta să audă vocea dumitale sau vocea soţiei dumitale.

— Habar n-am…

— Nu ţi s-a întâmplat niciodată să ridici receptorul şi să n-auzi decât o răsuflare?

— Vă gândiţi la ceva anume?

— Să zicem că, socotindu-te absent, cineva a vrut să vorbească cu Sophie.

— Iar? Ce v-or fi povestit toţi cei pe care i-aţi interogat aseară şi azi-dimineaţă? Ce murdării încercaţi să… să…

— O întrebare, Francis.

Acesta tresări, surprins că era chemat astfel.

— Ce-ai făcut acum aproape un an când ai aflat că Sophie e însărcinată?

— N-a fost niciodată însărcinată…

— Raportul medical a sosit, Janvier?

— Iată-l, şefule… L-a trimis Delaplanque…

Maigret îl parcurse cu privirea.

— Uite! Vezi că nu pretind nimic şi că mă refer pur şi simplu la nişte constatări medicale.

Ricain îi azvârli din nou o privire sălbatică.

— Dar ce-i, Doamne Dumnezeule, toată povestea asta? S-ar zice c-aţi jurat să mă înnebuniţi… Când mă acuzaţi că mi-am omorât soţia, când…

— Nu te-am acuzat niciodată.

— E ca şi cum aţi fi făcut-o… insinuaţi… Apoi, ca să mă calmaţi…

Luă paharul în care fusese coniac şi-l azvârli violent pe podea.

— Ar fi trebuit să vă cunosc mai bine toate trucurile astea!… Ce film frumos s-ar mai face… Dar Prefectura ar avea grijă să-l interzică… Deci, Sophie a fost însărcinată acum un an?… Şi, natural, cum noi n-avem copii, presupun că ne-am adresat unei făcătoare de îngeri… Aşa-i?… E-o nouă acuzaţie pe care aţi găsit-o împotriva mea, în lipsă de altceva?…

— N-am pretins că ai fost la curent. Te-am întrebat dacă soţia dumitale ţi-a vorbit despre asta. În realitate, s-a adresat altcuiva.

— Pentru că asta privea pe altcineva decât pe mine, soţul său?

— A vrut să-ţi evite bătaia de cap, poate o dramă de conştiinţă. Îşi închipuia că un copil, în acest moment al carierei dumitale, ar fi pentru dumneata un handicap.

— Şi atunci?

— I s-a adresat unuia dintre prietenii dumitale.

— Cui, pentru Dumnezeu?

— Lui Carus.

— Cum? Vreţi să mă faceţi să cred că…

— Carus mi-a afirmat-o azi-dimineaţă. Nora mi-a confirmat-o o jumătate de oră mai târziu, cu o modificare, totuşi. După ea, Sophie nu era singură când a vorbit despre copil. Eraţi împreună.

— A minţit…

— E posibil.

— O credeţi?

— Deocamdată nu cred pe nimeni.
— Nici pe mine?
— Nici pe dumneata, Francis. Asta nu înseamnă că nu eşti totuşi liber.
Maigret îşi aprinse pipa şi se aşeză în faţa biroului, răsfoind un dosar.

CAPITOLUL 6

Ricain plecase, şovăind, stângaci. Ca o pasăre neîncrezătoare când îşi vede colivia deschisă, iar Janvier îşi privise şeful cu un aer întrebător. Îl lăsa liber de-a binelea, fără supraveghere?

Maigret, făcându-se că nu înţelege această întrebare mută, continuă să frunzărească dosarul, se ridică în sfârşit oftând şi se instală în faţa ferestrei.

Era mahmur. Janvier se duse din nou în biroul inspectorilor, unde, pe şoptite, schimba impresii cu Lapointe când intră comisarul. Cei doi bărbaţi, instinctiv, se depărtară unul de altul, dar gestul era inutil. Maigret părea că nu vede.

Intra şi se ducea dintr-un birou într-altul, de parcă n-ar fi ştiut ce să facă cu trupul său greoi, se oprea în faţa unei maşini de scris, a unui telefon sau a unui scaun gol, schimba, fără nici un motiv, locul unei foi de hârtie.

Sfârşi prin a mormăi:

— Anunţaţi-o pe soţia mea că nu vin la prânz acasă.

N-o chema personal, şi asta însemna ceva. Nimeni nu îndrăznea să vorbească, cu atât mai puţin să-l întrebe. În biroul inspectorilor toată lumea era în aşteptare, Maigret simţea asta şi, dând din umeri, intră în biroul său şi îşi luă pălăria.

Nu spuse nimic, nici unde se duce, nici când o să se întoarcă, nu lăsă nici o instrucţiune, ca şi cum, aşa deodată, se dezinteresa de această afacere.

Pe scara mare, plină de praf, îşi goli pipa, lovind-o încet de tocul pantofului, apoi traversă curtea, îl salută în treacăt pe paznic şi se îndreptă spre Piaţa Dauphine.

Poate că nu într-acolo ar fi vrut să meargă. Gândul lui rătăcea în cartierul care nu-i era prea familiar: bulevardul Grenelle, strada Saint-Charles, şoseaua La-Motte-Piquet.

Revăzu bara întunecată a metroului aerian care tăia cerul în diagonală şi i se păru că aude zgomotul surd al vagoanelor… Atmosfera liniştită, puţin dulceagă a restaurantului *Vieux Pressoir*, voia bună a Rosei care-şi ştergea mâinile fără încetare pe şorţ, faţa de ceară a fostului cascador cu surâs ironic…

Maki, enorm şi blând în colţul său, cu ochii tot mai tulburi şi cu privirea tot mai pierdută pe măsură ce bea… Gerard Dramin, cu figura ascetică, corectând la nesfârşit scenariul… Carus care făcea eforturi să se arate cordial cu fiecare, şi Nora, artificială din vârful unghiilor şi până la părul decolorat…

S-ar fi zis că paşii îl duceau fără voia lui, în virtutea obişnuinţei, la braseria Dauphine, unde-l salută mecanic pe patron, aspiră mirosul îmbietor al localului, se îndreptă spre colţul lui, în care se aşezase de mii de ori pe aceeaşi banchetă.

— Avem cârnăciori de porc, domnule comisar.

— Cu piure?

— Şi înainte?

— Indiferent. O carafă de *Sancerre*.

Colegul său de la Informaţii generale dejuna, în alt colţ, în tovărăşia unui funcţionar de la Interne, pe care Maigret nu-l cunoştea decât din vedere. Ceilalţi clienţi erau aproape toţi obişnuiţii localului, avocaţi care nu vor întârzia să traverseze piaţa, ca să se

ducă să pledeze, un judecător de instrucţie, un inspector de Jocuri.

Patronul înţelesese şi el că nu e momentul să angajeze o conversaţie şi Maigret mâncă încet, tacticos, ca şi cum ar fi făcut un lucru foarte important.

O jumătate de oră mai târziu, umbla în jurul Palatului de justiţie, cu mâinile la spate, cu paşi măsuraţi, fără să-l intereseze nimic în mod special, ca un singuratic care-şi plimbă câinele şi, în sfârşit, se trezi din nou pe scară, împingând uşa biroului său.

Îl aştepta o notă de la Gastinne-Renette. Nu era încă raportul definitiv. Pistolul regăsit în Sena era într-adevăr arma care trăsese glontele din strada Saint-Charles.

Ridică iar din umeri, căci ştia dinainte lucrul ăsta. Uneori se simţea depăşit de toate problemele secundare, de rapoarte, de telefoane, de acest du-te-vino rutinier.

Joseph, bătrânul portar, bătu uşor la uşă şi intră ca de obicei fără să aştepte răspunsul.

— A venit un domn…

Maigret întinse mâna, aruncă o privire pe fişă:

— Să intre.

Omul era îmbrăcat în negru, lucru care făcea să-i iasă în evidenţă obrazul colorat şi smocul de păr cenuşiu din creştetul capului.

— Luaţi loc, domnule Le Gal. Condoleanţele mele…

Omul avusese timp să plângă în tren şi se părea că, pentru a-şi da curaj, băuse câteva păhărele. Avea o privire pierdută şi i se împleticea limba.

— Ce s-a făcut cu ea?… N-am vrut să mă duc la ea acasă, de teamă să nu-l întâlnesc pe bărbatul ăla, pe care cred că l-aş strânge de gât, cu mâinile mele…

De câte ori fusese martor Maigret la aceleaşi reacţii din partea familiilor?

— Oricum, domnule Le Gal. Corpul nu mai e în strada Saint-Charles, ci la Institutul medico-legal…

— Unde-i asta?

— Aproape de podul Austerlitz, pe chei. Voi ruga pe cineva să vă conducă, pentru că e indispensabil să vă recunoaşteţi oficial fiica.

— A suferit?

Strângea pumnii, dar fără convingere. Se simţea că, de-a lungul kilometrilor parcurşi, energia i se evaporase, la fel ca şi mânia, astfel că, fără nici o idee precisă, nu făcea decât să repete. Cuvinte în care nu mai credea.

— Sper că l-aţi arestat?

— Nu există probe împotriva soţului.

— Dar, domnule comisar, din ziua în care a venit să ne vorbească despre acest bărbat, am prezis că o să termine rău…

— Vi l-a adus acolo?

— Nu l-am văzut niciodată… Nu-l cunosc decât dintr-o fotografie nereuşită… N-o trăgea inima să ni-l prezinte… De când l-a întâlnit, familia a încetat să mai existe pentru ea… Tot ce voia era să se mărite cât mai repede… Pregătise până şi scrisoarea de consimţământ pe care trebuia s-o semnez… Maică-sa a vrut să mă împiedice… În cele din urmă am cedat, astfel că mă consider într-o oarecare măsură răspunzător de ceea ce i s-a întâmplat…

Nu se reedita oare în fiecare caz această latură emoţionantă şi sordidă totodată?

— Era singurul dumneavoastră copil?

— Avem, din fericire, un băiat de cincisprezece ani…

În fond, Sophie dispăruse de multă vreme din viaţa lor.

— Aş putea să duc corpul la Concarneau?

— În ceea ce ne priveşte pe noi, formalităţile s-au încheiat.

Spusese „formalităţile”.

— Au… Vreau să spun, a avut loc o…

— Da, o autopsie. Pentru transport, vă sfătuiesc să vă adresaţi unei antreprize de pompe funebre, care se va ocupa de toate demersurile necesare.

— Şi el?

— I-am vorbit despre asta. Nu se opune să fie înmormântată la Concarneau.

— Nădăjduiesc că n-are intenţia să vină acolo?… Pentru că, în cazul ăsta, nu mai răspund de nimic… Unii de pe-acolo ar putea să aibă mai puţin sânge rece decât mine şi…

— Ştiu. Voi face în aşa fel încât să rămână la Paris.

— El e, nu-i aşa?

— Vă spun că nu ştiu.

— Cine altul ar fi putut-o ucide? Nu mai vedea decât cu ochii lui. Îi luase minţile de-a binelea. După căsătorie nu ştiu dacă ne-a scris de trei ori şi nu s-a mai obosit nici măcar să ne felicite de Anul Nou… Din ziare i-am aflat noua adresă… O credeam încă în micul hotel din strada Montmartre, unde au locuit după cununie… O cununie ciudată, fără rude, fără prieteni!… Credeţi că asta poate să aducă noroc, ce ziceţi?…

Maigret ascultă până la capăt, dând din cap compătimitor, apoi închise uşa în urma vizitatorului a cărui respiraţie duhnea a alcool.

Şi tatăl lui Ricain? N-avea să apară şi el? Comisarul se aştepta la asta. Trimisese un inspector la Orly, un altul la *Raphäel*, ca să fotografieze pagina registrului pe care i-o arătase portarul.

— Au venit doi ziarişti, domnule comisar…

— Spune-le să se adreseze lui Janvier.

Acesta intră puţin mai târziu.

— Ce trebuie să le spun?

— Orice. Că ancheta îşi urmează cursul.

— Credeau că-l găsesc pe Ricain aici şi au adus un fotograf.

— Să-l caute. Să sune în strada Saint-Charles, dacă vor.

Îşi urmărea cu greutate şirul gândurilor, sau mai precis gândurile sale diferite, contradictorii. Făcuse bine lăsându-l pe Francis în libertate, în starea de surescitare în care se găsea?

Nu va merge prea departe cu cei douăzeci de franci pe care-i dăduse comisarul. Trebuia să înceapă din nou să alerge după bani, să bată la uşi, să-şi caute, pe rând, prietenii.

— Nu e totuşi greşeala mea dacă…

S-ar fi putut crede că Maigret avea conştiinţa încărcată, că avea ceva să-şi reproşeze. Reluă mereu afacerea de la început, de la început de tot, adică de la platforma autobuzului.

Revedea femeia cu figură inexpresivă a cărei sacoşă cu alimente îi tot izbea

picioarele. Un pui, unt, ouă, praz, ţelină. Se întrebase ce-o fi apucat-o să-şi facă piaţa atât de departe de casă.

Un tânăr fuma o pipă prea scurtă şi prea groasă. Părul său blond era la fel de deschis ca şi părul decolorat al Norei.

În momentul acela n-o cunoştea încă pe amanta lui Carus, care, la *Raphäel*, ca şi pretutindeni, trecea drept soţia acestuia.

Îşi pierduse o clipă echilibrul şi cineva îi scosese uşurel portofelul din buzunar.

Ar fi vrut să disece într-un fel acel moment, care i se părea cel mai important. Necunoscutul coborând din autobuzul în mers, în strada Temple, şi năpustindu-se printre gospodine, spre străduţele strâmte din cartierul Marais…

Imaginea lui era clară în mintea comisarului. Era sigur că-l va recunoaşte, căci hoţul se întorsese…

De ce se întorsese? Şi de ce, descoperind identitatea lui Maigret, datorită conţinutului portofelului, îl pusese într-un plic maro şi i-l trimisese înapoi proprietarului?

La ora aceea, la ora furtului, se credea hăituit… Era convins că va fi acuzat de asasinarea soţiei sale şi că va fi arestat… Dăduse o explicaţie foarte ciudată dorinţei sale de-a nu fi arestat… Claustrofobia…

Era pentru prima dată, în treizeci de ani de carieră, când auzea un suspect explicându-şi astfel fuga.

Gândindu-se totuşi mai bine, Maigret fu nevoit să admită că uneori era, poate, cazul. El însuşi nu lua metroul decât când nu putea să facă altfel, pentru că se sufoca înăuntru.

Şi de unde-i venea mania asta de-a se ridica tot timpul de la birou, ca să se instaleze în faţa ferestrei?

I se reproşa uneori, mai ales de către domnii de la Parchet, că-şi asumă personal sarcini care le revin inspectorilor, că merge la faţa locului pentru a interoga martorii, în loc să-i convoace la el, că se întoarce fără motive serioase la locul crimei, ba chiar că face de pază, pe vreme bună sau rea…

Îşi îndrăgea biroul, dar nu treceau nici două ore, că simţea nevoia să iasă. În cursul unei anchete, ar fi vrut să fie în acelaşi timp peste tot.

Probabil că la ora asta Bob Mandille îşi făcea siesta, căci restaurantul *Vieux Pressoir* închidea noaptea târziu. Rose o fi dormind şi ea? Oare ce i-ar fi spus ea dacă ar.fi stat, numai ei doi, la o masă în restaurantul pustiu?

Fiecare din ei avea o altă părere despre Ricain şi Sophie. La interval de câteva ore, unii nu şovăiau chiar să-şi exprime sentimente contradictorii, aşa cum făcuse Carus.

Ce-o fi fost Sophie? Una dintre puştancele alea care cad pe capul tuturor bărbaţilor? O ambiţioasă care crezuse că un Francis o va face să cunoască viaţa vedetelor de cinema?

Se întâlnea cu producătorul în garsoniera din strada François I. Dacă, bineînţeles, Carus spusese adevărul.

Se vorbise despre gelozia lui Ricain, care nu-şi lăsa, practic, niciodată soţia singură. În schimb, nu şovăia să împrumute bani de la amantul ei.

Ştia ceva? Închidea ochii?

— Să intre…

Prevăzuse. Era tatăl. Tatăl lui Ricain de data asta, un bărbat înalt şi voinic, cu aerul

unui om încă tânăr, în ciuda părului cărunt pe care-l purta tuns perie.

— Am ezitat să vin…

— Luaţi loc, domnule Ricain.

— E aici?

— Nu. A fost azi-dimineaţă, dar a plecat.

Omul avea trăsăturile adânc conturate, ochii de culoare deschisă şi o expresie meditativă.

— Aş fi venit mai devreme, dar conduceam trenul pe linia Vintimille-Paris…

— Când l-aţi văzut pe Francis pentru ultima oară?

Repetă surprins:

— Francis?

— Aşa îl numesc mai toţi prietenii.

— Acasă i se spunea François… Staţi… A venit să mă vadă puţin înainte de Crăciun…

— Rămăseserăţi în raporturi bune?

— Îl vedeam aşa de rar!

— Şi soţia lui?

— Ne-a prezentat-o cu câteva zile înainte de căsătorie.

— Ce vârstă avea când a murit maică-sa?

— Cincisprezece ani… Era un băiat bun, dar încă de pe vremea aceea avea un caracter dificil şi nu suporta să fie contrazis… Era inutil să-l opreşti să facă după capul lui… Aş fi vrut să intre la Căile Ferate… Nu neapărat ca muncitor… Ar fi putut să obţină un loc bun în birouri…

— De ce-a venit să vă vadă înainte de Crăciun?

— Ca să-mi ceară bani, bineînţeles… N-a venit niciodată decât pentru asta… N-avea o meserie sigură.. Scria fleacuri şi pretindea că într-o zi o să devină celebru. Am făcut şi eu cum m-am priceput mai bine… Nu puteam să-l leg… Lipseam deseori câte trei zile… Nu era prea vesel pentru el să se întoarcă acasă într-o locuinţă goală şi să-şi facă de mâncare… Dumneavoastră ce ziceţi, domnule comisar?…

— Nu ştiu.

Omul părea surprins. Faptul că un înalt funcţionar de la poliţie n-are o părere definitivă depăşea posibilităţile lui de înţelegere.

— Nu-l credeţi vinovat?

— Până acum nimic n-o dovedeşte, după cum nimic nu dovedeşte contrariul.

— Credeţi că femeia aceea s-a purtat bine cu el?… Când mi-a prezentat-o, nici măcar nu s-a ostenit să-şi pună o rochie pe ea; a venit în pantaloni, cu nişte pantofi care semănau mai degrabă a papuci… Nici măcar nu era pieptănată… E adevărat că mai sunt şi altele aşa ca ea pe străzi…

Urmă o tăcere destul de lungă, în timpul căreia domnul Ricain îi zvârli comisarului câteva priviri pline de şovăială. În sfârşit, scoase un portofel uzat din buzunar şi luă din el câteva sute de franci.

— E mai bine să nu mă duc să-l văd… Dacă vrea să mă vadă, ştie unde locuiesc… Bănuiesc că iarăşi n-are bani… Poate că o să aibă nevoie, ca să-şi plătească un avocat bun…

Pauză. O întrebare:

— Aveţi copii, domnule comisar?

— Din păcate, nu.

— Nu trebuie să se simtă părăsit… Orice-ar fi făcut, dacă a făcut ceva rău, nu e el vinovat de asta… Spuneţi-i că aşa gândesc eu… Spuneţi-i că poate să vină acasă când vrea… Nu-l oblig… înţeleg…

Maigret, emoţionat, privea bancnotele pe care o mână mare, bătătorită, cu unghii pătrate, le împingea pe birou.

— În sfârşit… suspină tatăl, ridicându-se în picioare şi învârtindu-şi pălăria în mâini. Dacă vă înţeleg bine, pot să mai sper că-i nevinovat… Vedeţi dumneavoastră, eu am convingerea… Degeaba vorbesc ziarele, nu-mi vine să cred c-a făcut un asemenea lucru…

Comisarul îl conduse până la uşă şi strânse mâna care i se întindea cu şovăială.

— Să mai sper?

— Omul nu trebuie să-şi piardă niciodată speranţa.

Rămas singur, Maigret avu intenţia să-l cheme pe doctorul Pardon. I-ar fi făcut plăcere să pălăvrăgească cu el, să-i pună o serie de întrebări. Desigur, Pardon nu era psihiatru. Nici psiholog de meserie.

Dar, în cariera sa de medic de cartier, văzuse tot soiul de lucruri şi adeseori părerile lui le întăriseră pe cele ale lui Maigret.

Pardon, la ora aceea, era în cabinetul său, cu vreo douăzeci de pacienţi aliniaţi în sala de aşteptare. Doar săptămâna următoare trebuia să aibă loc masa lor din fiecare lună.

Curios: deodată, fără nici un motiv precis, avu o penibilă impresie de singurătate.

Nu era decât un element în maşinăria complicată a justiţiei şi dispunea de specialişti, de inspectori, de telefon, de telegraf, de toate colaborările care ar fi fost de dorit; peste el era Parchetul, judecătorul de instrucţie şi, în ultimă instanţă, magistraţii şi juraţii.

Atunci, de ce se simţea răspunzător? I se părea că de el depinde soarta unei fiinţe omeneşti, nu ştia încă despre cine e vorba, a celui sau a celei care luase revolverul din sertarul comodei vopsite în alb şi care trăsese asupra Sophiei.

De la început îl impresionase un detaliu pe care nu izbutise încă să şi-l explice. Se întâmplă rar ca în cursul unei discuţii violente sau într-un moment de emoţie cineva să ţintească în cap.

Reflexul, chiar în caz de apărare, e să tragi în piept. Şi doar profesioniştii trag în pântec, ştiind că cel rănit scapă foarte rar.

La distanţă de circa un metru, ucigaşul ţintise capul… Pentru a face să se creadă că e vorba de-o sinucidere?

Nu, o dată ce lăsase arma în garsonieră… Cel puţin dacă era să-l crezi pe Ricain…

Soţii se întorceau pe la ora zece… El avea nevoie de bani… Contrar obiceiului, îşi lăsase soţia în strada Saint-Charles şi pornise în căutarea lui Carus, sau a unui alt prieten care să-i poată împrumuta două mii de franci…

De ce aşteptase noaptea aceea, dacă banii trebuiau să fie vărsaţi a doua zi de dimineaţă? Francis se întorsese la *Vieux Pressoir*, deschisese uşa, pentru a vedea dacă sosise producătorul…

La ora aceea Carus era deja la Frankfurt; lucrul era pe cale de-a fi verificat la Orly.

Nu-şi anunţase călătoria, nici lui Bob, nici vreunui alt membru al grupului…

Nora, în schimb, era la Paris… Nu în apartamentul ei din hotelul *Raphäel*, după cum pretinsese dimineaţa, pentru că registrul portarului o contrazicea…

De ce minţise? Carus ştia că ea lipsise din hotel? Nu-i telefonase cumva odată ajuns la Frankfurt?…

Telefonul zbârnâi.

— Alo… Doctorul Delaplanque… Vi-l dau?…

— Te rog… Alo!

— Maigret?… Îmi cer scuze că te deranjez, dar de azi-dimineaţă mă nelinişteşte ceva… N-am vorbit despre acest lucru în raportul meu, pentru că e ceva destul de neprecis… în cursul autopsiei am relevat urme uşoare pe încheieturile moartei, ca şi cum ar fi fost strânsă cu oarecare violenţă… La drept vorbind, nu sunt chiar nişte vânătăi…

— Ascult.

— Asta-i tot… Nu pretind că a existat o luptă, dar n-aş fi totuşi surprins… Îl văd pe agresor apucând victima de mâini şi împingând-o… Probabil că a căzut pe divan, s-a ridicat şi în clipa în care nu era încă complet în picioare, s-a tras… Asta ar explica faptul că glonţul a fost scos din perete, la circa un metru şi douăzeci de la pământ, în timp ce, dacă tânăra ar fi fost în picioare…

— Înţeleg. Vânătăile sunt foarte uşoare?

— O singură urmă e puţin mai precisă decât celelalte… Ar putea fi cea a degetului mare, dar nu pot afirma nimic. Iată de ce mi-e imposibil să menţionez acest lucru oficial… Vedeţi, poate că scoateţi ceva din asta…

— În situaţia în care am ajuns, trebuie să scot ceva din orice. Mulţumesc, doctore.

Janvier, tăcut, stătea în uşă.

Reveni în cartier, singur de data aceasta, cu un aer supărat, de parcă ar fi fost vorba de-o chestiune personală între Grenelle şi el. Se plimbă pe malul Senei, se opri patruzeci de metri mai sus de podul Bir-Hakeim, acolo unde fusese aruncat revolverul în Sena şi scos mai apoi. Pe urmă se îndreptă către imobilul cel nou şi mare de pe bulevardul Grenelle.

Intră, în sfârşit, în imobil, bătu la cuşca de sticlă a portăresei. Era tânără, amabilă şi avea la dispoziţie o cameră mică, bine luminată.

După ce-i arătă insigna, Maigret întrebă:

— Dumneavoastră strângeţi chiriile?

— Da, domnule comisar.

— Bineînţeles că-l cunoaşteţi pe François Ricain?

— Soţii Ricain locuiesc în curte şi trec rar pe-aici… vreau să spun că treceau… în sfârşit, mi s-a spus că el a revenit… Dar ea... Îi cunoşteam, bineînţeles, şi nu era plăcut să le cer tot mereu bani… În ianuarie au cerut un răgaz de-o lună, apoi la 15 februarie un nou răgaz… Proprietarul a hotărât să-i dea afară, dacă la 15 martie nu plătesc cele două trimestre din urmă…

— Şi n-au făcut-o?…

— Alaltăieri a fost în 15… miercuri…

— Nu v-a neliniştit faptul că nu i-aţi văzut?

— Nu mă aşteptam să plătească… Dimineaţa Ricain n-a venit să-şi ia poşta şi mi-am zis că preferă să nu dea ochii cu mine… Primea, de altfel, puţine scrisori… Mai ales prospecte şi reviste, la care era abonat… După-amiază m-am dus să bat la uşa lor şi n-a răspuns nimeni… Joi dimineaţa am bătut din nou, şi cum tot nu răspundea nimeni, am întrebat-o pe-o locatară dacă n-a auzit ceva… Am crezut chiar că poate s-au mutat pe furiş… Pentru ei era uşor, din cauza portalului care e totdeauna deschis înspre strada Saint-Charles.

— Ce părere aveţi despre Ricain?

— Nu-i dădeam nici o atenţie… Din când în când, locatarii se plângeau că-i deranjează pentru că ascultă muzică sau primesc prieteni până dimineaţa, dar mai sunt şi alţii în imobil care fac la fel, în special tinerii… Avea aerul unui artist…

— Şi ea?

— Ce vreţi să vă spun? Trăgeau mâţa de coadă… Nu-i prea vesel… E sigur că nu s-a sinucis?…

Nu aflase nimic nou şi nici nu prea căuta să afle. Dădea târcoale, privea străzile din jurul lui, casele, ferestrele deschise, interiorul magazinelor.

La ora şapte împinse uşa de la *Vieux Pressoir* şi fu aproape dezamăgit nevăzând-o pe Fernande cocoţată pe taburetul ei.

Bob Mandille, la o masă, citea un ziar de seară, în timp ce chelnerul termina de aranjat mesele, punea pe fiecare faţă de masă în carouri un vas subţire şi înalt de cristal cu câte-un trandafir.

— Ia te uită!… Domnul comisar…

Bob se ridică şi veni să-i strângă mâna lui Maigret.

— Ei? Ce-aţi descoperit?… Ziariştii nu sunt mulţumiţi… Pretind că s-a făcut mister în jurul acestei afaceri şi că sunt ţinuţi la distanţă…

— Pur şi simplu pentru că n-avem nimic să le spunem.

— E adevărat că l-aţi eliberat pe Francis?

— N-a fost niciodată închis, e liber să facă ce vrea şi să se ducă unde vrea. Cine ţi-a spus asta?

— Huguet, fotograful, care locuieşte în acelaşi imobil, la patru. Cel care are două neveste şi care i-a făcut un copil celei de-a treia… L-a văzut pe Francis în curte în clipa în care se întorcea acasă… Mă mir că n-a venit să mă vadă… Spuneţi, are bani?…

— I-am dat douăzeci de franci să mănânce ceva şi să ia autobuzul…

— Atunci vine sigur… Cu condiţia să nu fi trecut pe la ziar şi, printr-o minune, să fi găsit bani în casă… Se mai întâmplă din când în când şi asta…

— N-ai văzut-o pe Nora miercuri seară?

— Nu, n-a venit… Nu-mi amintesc, de altfel, s-o fi văzut fără Carus… El era plecat…

— Da, în Germania. A ieşit singură. Mă-ntreb unde a putut să se ducă.

— Nu v-a spus?

— Pretinde că s-a întors la *Raphäel* către ora nouă.

— Nu-i adevărat?

— Registrul portarului arată că era peste ora unsprezece.

— Curios…

Bob afişă un surâs discret şi ironic, care făcea ca gura să-i pară ca o crăpătură pe faţa lui împietrită.

— Te amuză?

— Recunoaşteţi că domnul Carus ar merita-o!… El, care profită fără ruşine de toate ocaziile… Ar fi nostim ca şi Nora, la rândul ei… Totuşi nu cred asta despre ea…

— Pentru că-l iubeşte?

— Nu, pentru că e prea inteligentă şi prea rece. N-ar risca să piardă totul, acum când e atât de aproape de ţintă, pentru o aventură, fie şi cu cel mai seducător dintre bărbaţi.

— Poate că e mai puţin aproape de ţintă decât îţi închipui?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Carus se întâlnea regulat cu Sophie, într-un apartament din strada François I, închiriat special pentru asta.

— Lucrurile erau chiar atât de serioase?

— El aşa pretinde. Pretinde chiar că Sophie avea stofă de vedetă şi că n-ar fi întârziat să devină cunoscută.

— Vorbiţi serios? Carus, cel care… Dar era o puştoaică, aşa cum găseşti cu duzina… Dacă o iei pe Champs-Elysees, aduni din astea cât să pui pe toate ecranele lumii…

— Nora e la curent cu legătura lor.

— Atunci, nu mai înţeleg nimic… E adevărat că, dacă ar fi trebuit să înţeleg poveştile sentimentale ale clienţilor mei, m-aş fi îmbolnăvit până acum… Duceţi-vă şi povestiţi-i toate astea neveste-mii… S-ar supăra pe dumneavoastră, dacă nu v-aţi duce la bucătărie să-i ziceţi bună ziua… Vă simpatizează foarte mult… Nu vreţi să luaţi un pahar?

— Imediat…

Bucătăria era mai mare şi mai modernă decât îşi închipuise. După cum se aştepta, Rose îşi şterse mâna înainte de a i-o întinde.

— Sunteţi aşadar hotărât să-l eliberaţi?

— Te miră?

— Nu mai ştiu… Fiecare din cei care vin aici are părerea lui. Pentru unii, Francis a omorât-o din gelozie… Pentru alţii, ar fi vorba de-un amant de care ea încerca să scape… După alţii, în sfârşit, s-o fi răzbunat vreo femeie…

— Nora?

— Cine v-a spus asta?

— Carus avea o legătură serioasă cu Sophie… Nora ştia… Avea intenţia s-o lanseze…

— E adevărat, sau scorniţi toate astea ca să mă faceţi să vorbesc?

— E adevărat. Te surprinde?

— Pe mine?… De multă vreme nu mă mai surprinde nimic… Dacă aţi fi avut de-a face ca mine cu lumea asta…

Nu-i trecea prin minte că cei de la Poliţia judiciară au o anumită experienţă cu privire la oameni.

— Numai că, dragă domnule comisar, dacă Nora e vinovată, o să vă fie destul de greu s-o dovediţi, pentru că e destul de şireată ca să vă tragă pe sfoară pe toţi… Luaţi

masa aici? Am raţă cu portocale… La început, vă pot servi nişte *petoncle*[4], sosite acum de la La Rochelle… Mi le-a trimis maică-mea… Ei! Da… A trecut de şaptezeci şi cinci de ani, dar e în piaţă în fiecare dimineaţă…

Huguet, fotograful, veni cu prietena sa. Era un băiat cu obrajii trandafirii, cu o expresie naivă, cu un aer vesel şi ai fi jurat că e mândru să se afişeze cu o femeie gravidă în şapte luni.

— Vă cunoaşteţi? Domnul comisar Maigret… Jacques Huguet… Prietena lui…

— Jocelyne… preciză fotograful, ca şi cum faptul era important, sau i-ar fi făcut plăcere să pronunţe acest nume poetic.

Şi cu o grabă exagerată, de-ai fi zis că-şi bate joc de ea:

— Ce bei, scumpa mea?

O înconjura cu mici atenţii, o învăluia cu priviri calde şi tandre, părând că le spune celorlalţi: „Vedeţi, sunt îndrăgostit, şi nu mi-e ruşine… Am făcut dragoste… Aşteptăm un copil… Suntem fericiţi… Şi puţin ne pasă dacă ne găsiţi ridicoli."

— Ce luaţi, copii?

— Un suc de fructe pentru Jocelyne… Un porto pentru mine…

— Şi dumneavoastră, domnule Maigret?

— Un pahar cu bere.

— Francis n-a venit?

— Aveţi întâlnire aici?

— Nu, dar mi se pare că va dori să-şi revadă prietenii… Chiar de-ar fi numai ca să le arate că e liber şi că n-au existat motive să fie reţinut… Aşa-i el…

— Aveaţi impresia că-l vom reţine?

— Nu ştiu… E greu să prevezi ce va face poliţia…

— Credeţi că şi-a omorât soţia?

— Ce contează că a fost el sau altul… A murit, nu? Dacă Francis a ucis-o, înseamnă că a avut motive serioase s-o facă…

— Care, după dumneavoastră?

— Nu ştiu… Poate că se săturase de ea?… Sau poate că-i făcea scene?… Sau îl înşela?… Ar trebui ca oamenii să fie lăsaţi să trăiască cum le place, nu-i aşa, scumpa mea?…

Intrau clienţi care nu erau obişnuiţi ai localului şi care ezitau să se îndrepte spre o masă sau alta.

— Trei persoane?

Căci era vorba de-o pereche de-o anumită vârstă şi de-o fată.

— Pe aici…

Asista la marele joc al lui Bob: lista de mâncare, sfaturile şoptite, elogiul vinului alb de Charentes, al ciorbei de peşte… Uneori le făcea cu ochiul tovarăşilor săi rămaşi la bar.

Intră Ricain şi se opri brusc, zărindu-l pe comisar în compania lui Huguet şi a femeii însărcinate.

---

4 Specie de moluşte comestibile.

— Ah! Iată-te!… strigă fotograful. Ce ţi s-a întâmplat?… Te credeam în străfundurile celei mai sumbre închisori…

Francis se sili să surâdă.

— Sunt aici, după cum vezi. Bună seara, Jocelyne… Pentru mine aţi venit, domnule comisar?

— În prezent, pentru raţă cu portocale…

— Ce iei? veni Bob să-l întrebe, după ce trecuse comanda chelnerului.

— Ăsta-i porto?

Şovăi.

— Nu. Un scotch… Numai dacă nu găseşti că nota mea e prea lungă…

— Azi îţi mai fac credit…

— Şi mâine?

— Depinde de domnul comisar…

Maigret era puţin derutat de tonul conversaţiei, dar bănui că e genul de glume pe care-l gusta grupul.

— Ai trecut pe la ziar? îl întrebă el pe Ricain.

— Da… De unde ştiţi?

— Cum aveai nevoie de bani…

— Am obţinut doar un avans de o sută de franci din suma pe care mi-o datorează…

— Şi Carus?

— Nu m-am dus la el…

— L-ai căutat totuşi, miercuri seara, apoi aproape toată noaptea.

— Nu mai e miercuri…

— De fapt, interveni fotograful, eu l-am văzut pe Carus… M-am dus la studio, făcea o probă cu o puştancă pe care n-o cunosc… Mi-a cerut chiar fotografii…

— Ale puştoaicei?

Maigret se întrebă dacă-i făcuse fotografii şi Sophiei.

— Cinează aici… în tot cazul, aşa intenţiona pe la ora trei după-masă, dar cu el nu se ştie niciodată… Mai ales cu Nora… De fapt, am dat ochii şi cu Nora…

— Azi?

— Acum două-trei zile… Într-un loc unde nu mă aşteptam s-o găsesc… Un mic local din Saint-Germain-Des-Prés, unde nu vezi decât tinerei…

— Când s-a întâmplat asta? întrebă Maigret, deodată atent.

— Staţi… E sâmbăta… vineri… joi… Nu… joi am fost la premiera baletului… Era miercuri… Căutam fotografii pentru a ilustra un articol despre tinerii sub douăzeci de ani… Mi-a fost recomandat localul acela…

— Cât era ceasul?

— Cam pe la ora zece… Da, trebuie să fi ajuns acolo la zece… Era şi Jocelyne cu mine… Ce zici, scumpa mea?… Era ora zece, nu-i aşa?… Un local sărăcăcios, dar pitoresc, unde toţi tinerii aveau părul până la guler…

— Ea te-a văzut?

— Nu cred… Stătea într-un colţ cu un tip solid, care nu prea era dintre cei sub douăzeci de ani… Bănuiesc că era patronul şi aveau aerul că discută foarte serios…

— A stat mult acolo?

— M-am strecurat prin două-trei camere, unde aproape toată lumea dansa… În sfârşit, dacă asta se poate numi dans… Făceau şi ei ce puteau în înghesuiala aia… Am văzut-o o dată sau de două ori, printre capete şi umeri… Continua să discute… Tipul scosese un creion din buzunar şi scria nişte cifre pe-un capăt de hârtie… E nostim, dacă mă gândesc… Ea şi aşa nu-i prea reală în viaţa de toate zilele… Dar acolo, în universul ăla abracadabrant, chiar că merita să-i trag o poză…

— N-ai făcut-o?

— Ce-s tâmpit?… Nu vreau să am necazuri cu papa Carus… Cam jumătate din *beefsteak*-ul meu depinde de el…

Se auzi vocea lui Maigret comandând:

— Încă o bere, Bob… Glasul, atitudinea lui, nu mai erau chiar ca înainte.

— Puteţi să-mi rezervaţi locul pe care l-am ocupat ieri?

— Nu mâncaţi cu noi? se miră fotograful.

— Cu altă ocazie.

Avea nevoie să rămână singur, să gândească. Încă o dată, din întâmplare, i se încurcaseră ideile pe care le pusese cap la cap şi nimic nu mai stătea în picioare.

Francis îl privea pe furiş, neliniştit. Şi Bob era conştient de schimbarea survenită.

— S-ar zice că vă surprinde faptul că Nora s-a dus într-un loc ca ăla…

Dar comisarul se întoarse spre Huguet:

— Cum se numeşte localul?

— Vreţi să faceţi şi dumneavoastră un studiu despre *beatnici*?… Staţi!… Firma nu e prea originală. Probabil că datează de pe vremea când nu era decât un bistro pentru vagabonzi… La *Asul de Pică*… Da… Pe stânga, cum urci…

Maigret îşi goli paharul.

— Îmi păstraţi locul, repetă el.

Câteva clipe mai târziu, un taxi îl duse la *Contrescarpe*.

Ziua, localul era lipsit de viaţă. Nu se vedeau decât trei consumatori pletoşi şi o fată cu haină şi pantaloni de bărbat, care fuma trabuc. Un tip cu pulover ţâşni din camera alăturată, se postă în faţa tejghelei, cu o privire iscoditoare.

— Ce doriţi?

— O bere, zise mecanic Maigret.

— Şi după aia?

— Nimic.

— Nici o întrebare?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Că eu nu-s de ieri de azi şi că dacă domnul comisar Maigret intră aici, n-o face pentru că i-e sete. Aşa că aştept să daţi cărţile pe faţă.

Batjocoritor, bărbatul îşi turnă un păhăruţ.

— Cineva a venit să vă vadă miercuri seara…

— O sută de cineva, dacă-mi permiteţi să vă corectez.

— Mă refer la o femeie, cu care aţi discutat îndelung.

— Jumătate erau femei şi am discutat, aşa cum spuneaţi dumneavoastră, cu multe dintre ele.

— Nora.

— Iată-ne! Deci?…
— Ce făcea aici?
— Ceea ce face cam o dată pe lună.
— Adică?
— Socoteala.
— Pentru că?…
Maigret, uluit, descoperise adevărul, înainte ca omul să i-l spună.
— Pentru că-i patroana, da, domnule comisar!… Nora nu strigă asta în gura mare… Nu sunt sigur că papa Carus e la curent… Fiecare are dreptul să-şi plaseze banii cum îi convine, nu-i aşa? Eu nu v-am zis nimic… Dumneavoastră îmi spuneţi o poveste, şi eu vă răspund nici da, nici ba… Chiar de mă întrebaţi dacă mai are şi alte localuri de acelaşi gen…
Maigret îl privi întrebător, şi omul clipi afirmativ.
— Există oameni care simt pulsul modei… conchise el pe-un ton degajat. Nu întotdeauna cei care se cred deştepţi fac şi cele mai bune plasamente… Cu trei localuri ca ăsta, şi numai într-un an, eu unul m-aş retrage pe Coasta de Azur… Dar cu vreo zece, dintre care câteva în Place Pigalle şi unul pe Champs-Elysées…

CAPITOLUL 7

Când Maigret intră din nou la *Vieux Pressoir*, „prietenii” puseseră trei mese cap la cap şi începuseră să mănânce împreună. Carus, zărindu-l, se sculă şi se îndreptă spre el, ţinând în mână şervetul în carouri.

— Sper că ne veţi face plăcerea să staţi cu noi la masă?…

— Să nu mi-o luaţi în nume de rău, dar prefer să mănânc în colţul meu.

— Vă temeţi să staţi la masă cu vreunul dintre cei pe care veţi fi silit să-l arestaţi, mai curând sau mai târziu?

Îl privea drept în ochi.

— Căci sunt toate şansele, nu-i aşa, ca asasinul sărmanei Sophie să fie printre noi în seara asta?… În sfârşit!… Cum doriţi… O să vă rugăm să veniţi măcar să luaţi un *armagnac* împreună cu noi…

Hob îl condusese la masa lui, în colţul de lângă uşa de intrare, şi comandase *pentocle* şi raţă cu portocale, recomandate de Rose.

Îi vedea înşiraţi pe două rânduri. Era evident, de la prima ochire, că Walter Carus e personajul cel mai important. Purtarea lui, felul său de a fi, gesturile, vocea, privirea, erau cele ale unui om conştient de valoarea şi de însemnătatea sa.

Ricain luase loc în faţa lui, nu prea încântat de asta, şi lua parte la conversaţie fără tragere de inimă. Dramin era însoţit de-o tânără pe care Maigret n-o cunoscuse încă, o persoană destul de ştearsă, puţin fardată, îmbrăcată sobru, şi despre care Bob îi spuse mai târziu că e o monteuză.

Maki mânca mult, bea sec, îşi privea tovarăşii pe rând şi răspundea cu mormăituri la întrebările care i se puneau.

Huguet, fotograful, era cel care-i dădea cel mai des replica producătorului. Părea în mare formă şi continua să arunce către pântecul placidei Jocelyne priviri de proprietar satisfăcut.

De la distanţă nu era posibil să urmăreşti conversaţia. Din frânturi de fraze, totuşi, din exclamaţii, din expresia chipurilor, Maigret ajungea mai mult sau mai puţin să reconstituie sensurile.

— O să vedem cui îi va veni rândul acum…

Cam aşa ceva spusese fotograful cel glumeţ. Şi privirea lui, în acel moment, se îndreptase spre comisar.

— Ne observă… Ne disecă… Acum, când a scos tot ce-a avut de scos de la Francis, o să se ia de altul… Dramin, dacă o să continui să faci mutra asta, ţie o să-ţi vină rândul…

Nişte clienţi izolaţi, care-i observau de la distanţă, erau invidioşi văzându-i cum se amuză. Carus comandase şampanie şi două sticle se răceau în frapiere de argint. Bob în persoană se apropia din când în când de masă ca să umple cupele.

Ricain bău mult. El bău cel mai mult şi nu surâse niciodată auzind glumele fotografului, care nu erau toate de cel mai bun gust.

— Ia un aer natural, Francis… Nu uita că ochiul lui Dumnezeu e aţintit asupra ta…

Se referea la Maigret. Oare aveau mai mult haz, în alte seri, când li se întâmpla să se adune cu toţii?

Carus îl ajuta pe Huguet, pe cât putea, să destindă atmosfera. Nora, în schimb, îi fixă pe rând cu privirile ei de gheaţă.

În fond, masa asta era lugubră şi toată lumea era lipsită de naturaleţe, în parte poate pentru că toată lumea simţea prezenţa comisarului.

— Pariez că într-o zi ai să faci din toată povestea asta un film pe care-l va produce bunul nostru prieten Carus… Toate dramele se sfârşesc astfel…

— Vrei să taci?

— Iartă-mă… nu ştiam că…

Era şi mai rău când se aşternea tăcerea în jurul mesei. În realitate, nu exista prietenie între ei. Nu se aleseseră unii pe alţii? Fiecare avea motive speciale să se afle acolo.

Nu depindeau cu toţii de Carus? Nora, în primul rând, care-i storcea bani ca să-şi cumpere localuri de noapte. N-avea nicio certitudine că o va lua în căsătorie vreodată şi prefera să-şi ia măsuri de precauţie.

Oare el bănuia ceva? Se credea iubit pentru el însuşi?

Puţin probabil. Era realist. Avea nevoie de-o prietenă şi, pentru moment, ea mai făcea faţă încă destul de bine. Trebuie să-i fi convenit faptul că era destul de stridentă ca să atragă atenţia pretutindeni unde mergeau împreună.

— E Carus şi prietena sa… Nora… O persoană ieşită din comun…

De ce nu? Asta nu-l împiedicase să devină amantul Sophiei, pe care voia s-o facă vedetă.

Se putea deci presupune că se va descotorosi de Nora… Mai fuseseră şi altele înaintea ei… Şi aveau să mai fie şi altele…

Dramin plimba prin viaţă scenarii neterminate, cărora Carus ar fi putut să le dea viaţă… Cu condiţia să se încreadă în talentul lui…

Francis se găsea în aceeaşi situaţie, cu diferenţa că se arăta mai puţin umil, mai puţin răbdător, că adopta uşor o atitudine agresivă, mai ales după ce bea câteva pahare…

Cât priveşte pe Maki, îşi rumega gândurile în singurătate… Sculpturile sale nu se vindeau încă… Aşteptând ca negustorii să se intereseze de ele, făcea decoruri bune sau rele, pentru Carus sau pentru indiferent cine, satisfăcut atunci când nu trebuia să-şi plătească el masa şi când mânca de două ori mai mult şi comanda felurile cele mai scumpe…

Fotograful… Maigret îi definea mai greu fizionomia… La prima vedere, nu conta… Aproape în toate grupurile deseori întâlnite se află un tip mai naiv, cu ochi mari şi limpezi, care face pe glumeţul… Candoarea sa aparentă îi permitea să calce în străchini, să spună câte-un adevăr neplăcut, lucru care nu i-ar fi fost îngăduit altuia…

Chiar meseria pe care-o avea îl făcea să fie o persoană foarte puţin importantă… întotdeauna se râdea pe seama lui şi a soţiilor sale veşnic însărcinate…

Rose, ştergându-şi mâinile, veni să se asigure că toată lumea e mulţumită şi acceptă, în picioare, o cupă de şampanie.

Bob se aşeza din când în când lângă Maigret.

— Fac şi ei ce pot… îi şoptea el cu un aer complice.

Lipsea Sophie. Fiecare simţea asta. Cum se comporta oare Sophie în aceste ocazii?

Îmbufnată, fără îndoială, sau timidă, ştiind, totuşi, că de ea se interesează cel mai mult bărbatul bogat din grup, Carus-producătorul. Nu-l întâlnise chiar în după-amiaza aceea în garsoniera din strada François I?

— Ai răbdare, iepuraşule… Mă ocup eu de tine…

— Dar Nora?

— Nu mai durează prea mult… Pregătesc terenul… Oricât m-ar costa…

— Francis?

— La început va fi jignit că ai reuşit înaintea lui şi că ai câştiguri mari… O să se obişnuiască… O să-i dau să facă un film… Apoi, într-o zi, când lucrurile se vor coace, ai să poţi cere divorţul…

Aşa se petreceau oare lucrurile? Şi Carus, la rândul lui, avea nevoie de ei. Lansând tineri, el câştiga cel mai mult. Faptul de a fi înconjurat de-un fel de curte la *Vieux Pressoir* îi dădea mai mult simţul importanţei decât dacă ar fi stat la masă cu financiari mai bogaţi şi mai influenţi decât el.

Bob făcu un semn cu ochiul, în timp ce aducea alte două sticle la masa cea mare. Ricain, exasperat de glumele fotografului, răspundea tăios. Puteai să prevezi clipa în care o să se ridice furios şi o să plece singur. Nu îndrăznea încă s-o facă, dar abia se stăpânea.

Adevărul e că unul dintre ei o ucisese probabil pe Sophie, şi Maigret, care se congestionase din cauza căldurii, le scrută chipurile.

Carus era la Frankfurt miercuri seara, se primise confirmarea de la Orly. Nora, între zece şi unsprezece, discuta afaceri în atmosfera supraîncărcată de la Asul de Pică.

Maki?… Dar de ce s-o fi omorât Maki?… Se culcase cu Sophie din întâmplare, pentru că ea aştepta asta de la el, aşa cum aştepta acest lucru, se pare, de la toţi prietenii lor. Era un fel de-a se asigura, de a-şi dovedi ei însăşi că are farmec, că nu-i o puştoaică oarecare, nebună după cinema.

Huguet?… Avea deja trei soţii… şi o manie, după cum se părea, să le facă copii… Te puteai întreba cum reuşeşte să hrănească aceste diferite căminuri…

Francis, el…

Maigret îşi reaminti cum îşi petrecuse timpul Ricain… întoarcerea în strada Saint-Charles, pe la ora zece… Nevoia imediată de bani… Sperase să-l întâlnească pe Carus la *Vieux Pressoir*, dar Carus nu era acolo… Bob dăduse înapoi în faţa importanţei sumei…

O lăsase pe Sophie acasă…

De ce, dacă de obicei îşi târa soţia pretutindeni după el?

— Nu! exclamă fotograful cu glas tare. Nu aici, Jocelyne… Nu e ora de dormit…

Şi le explică celorlalţi că, de când e însărcinată, adoarme oricând şi oriunde.

— Sunt unele femei care cer castraveciori, care devorează picioare de porc, cap de viţel… Ea doarme… Şi nu numai că doarme, dar şi sforăie…

Maigret nu-i dădu nici o importanţă acestuia, străduindu-se să reconstituie sosirile şi plecările lui Ricain, până în momentul în care-i furase portofelul, în strada Temple, pe platforma autobuzului.

Ricain, care nu păstrase nici o centimă… Ricain, care-i telefonase să-i spună că…

Îşi umplu pipa, o aprinse. S-ar fi putut crede că aţipise şi el în colţul său, în faţa ceştii cu cafea.

— Nu veniţi să luaţi ultimul pahar cu noi, domnule comisar?

Iar Carus… Maigret se hotărî să-l urmeze şi să stea o clipă cu ei…

— Atunci, glumi Huguet, pe cine arestaţi?… E destul de impresionant să vă simţim acolo, încercând să nu vă scape nimic din expresiile feţelor noastre… Uneori mi se întâmplă să-mi simt sufletul încărcat…

Ricain arăta atât de prost, că nimeni nu se miră când se ridică iute de la masă, ca să se năpustească spre toaletă.

— Ar trebui să se elibereze permise de băut, aşa cum există permise de conducere… spuse visător Maki.

Cu siguranţă că sculptorul ar fi obţinut uşor acest permis, căci golise pahar după pahar, şi singurul lor efect nu fusese decât să-i facă ochii sticloşi şi tenul îmbujorat.

— De fiecare dată e acelaşi lucru cu el…

— În sănătatea dumneavoastră, domnule Maigret… spuse Carus, întinzând paharul. Era să spun, pentru succesul anchetei dumneavoastră, pentru că toţi suntem nerăbdători să descoperiţi adevărul…

— Afară de unul! rectifică fotograful.

— Afară de unul, poate… Numai să nu fie vorba de vreunul dintre noi…

Când Francis reveni, avea pleoapele roşii, chipul descompus. Bob, fără să-i fi cerut cineva, aduse un pahar cu apă.

— Te simţi mai bine?

— Nu mai suport alcoolul…

Evită privirea lui Maigret.

— Cred că am să mă duc să mă culc…

— Nu ne aştepţi?

— Aţi uitat că n-am prea dormit de trei zile încoace…

Astfel tulburat, părea mai tânăr. Te făcea să te gândeşti la un puşti prea precoce, căruia prima ţigară îi face rău şi căruia îi e ruşine.

— Salut…

Carus se sculă, îl urmă înspre uşă, vorbindu-i încet. Apoi, producătorul se aşeză la masa pe care-o ocupase Maigret, împinse o ceaşcă de cafea şi completă un cec, pe care Francis îl aştepta privind în altă parte.

— Nu puteam să-l las în pană… Dacă aş fi fost la Paris miercuri, poate că nu s-ar fi întâmplat nimic… Aş fi cinat aici… Mi-ar fi cerut bani pentru chirie şi n-ar fi trebuit s-o părăsească pe Sophie…

Maigret tresări, îşi repetă mintal fraza, îl privi încă o dată pe fiecare.

— Îmi permiteţi să plec?

Simţea nevoia să iasă la aer, căci începea să se sufoce. Poate că şi el băuse prea mult? În orice caz, nu terminase enormul pahar de *armagnac*.

Fără vreun scop precis, cu mâinile în buzunar, mergea pe trotuare, trecând pe lângă câteva vitrine care mai erau încă luminate. Mai ales perechile se opreau să contemple maşinile de spălat şi televizoarele. Tinere perechi care visau, calculau.

— O sută de franci pe lună, Louis…

— Plus cele două sute cincizeci de franci pentru maşină…

Francis şi Sophie s-or fi plimbat şi ei aşa, braţ la braţ, prin cartier.

Visau oare la maşină de spălat şi la televizor?

Maşină aveau, Triumph-ul cel vechi şi rablagit, pe care Ricain îl abandonase undeva, miercuri, în cursul nopţii de pomină. Se dusese s-o ia înapoi?

Cu cecul pe care-l primise va putea să-şi plătească chiria… Avea de gând să locuiască singur în garsoniera în care fusese asasinată soţia sa?

Maigret traversă bulevardul. Un bătrân dormea pe-o bancă. Imobilul cel mare şi nou se înălţa în faţa lui, cu jumătate din ferestre încă luminate.

Ceilalţi locatari erau la cinema, sau la prieteni, sau mai întârziau, ca şi cei de la *Vieux Pressoir*, în faţa unei mese de restaurant.

Afară continua să fie plăcut, dar nori mari ameninţau să acopere curând faţa lunii pline.

Maigret dădu colţul străzii Saint-Charles şi intră în curte. O fereastră mică, cu geamul mat, era luminată lângă uşa lui Ricain, fereastra băii.

Alte uşi, alte ferestre luminate se aflau atât înspre partea garsonierelor, cât şi în corpul central.

Curtea era pustie, tăcută, lăzile de gunoi la locul lor, o pisică se strecura pe furiş de-a lungul zidurilor.

Uneori se închidea o fereastră, se stingea o lampă. Oameni care se culcă devreme. Apoi, la etajul patru se lumină o fereastră. Aşa cum stelele încep să strălucească deodată sau dispar de pe cer.

I se păruse că recunoaşte, în spatele storului, silueta voluminoasă a Jocelynei şi părul vâlvoi al fotografului.

Atunci, privirea i se mută de la etajul patru la parter.

„În jur de ora zece…"

Ştia pe dinafară oră cu oră ce se petrecuse în noaptea aceea. Soţii Huguet mâncaseră la *Vieux Pressoir* şi, fiind singuri la masă, cina probabil că durase puţin. La ce oră se întorseseră acasă?

Ricain şi Sophie deschiseseră uşa garsonierei şi aprinseseră luminile către ora zece. Apoi, aproape imediat, Francis plecase…

Maigret continua să vadă, sus, siluete mişcându-se încoace şi încolo… Până la urmă nu mai rămase decât una, cea a fotografului, care deschise fereastra şi privi o clipă cerul… În momentul în care voia să plece, se uită în jos, spre curte… Probabil că văzu fereastra luminată a garsonierei şi, în mijlocul curţii goale, silueta lui Maigret conturându-se în lumina lunii…

Comisarul îşi goli pipa lovind-o de tocul pantofului şi pătrunse în imobil. Venind dinspre curte, nu fu nevoit să treacă prin faţa cuştii portarului. Intră în ascensor, apăsă pe butonul pentru etajul patru şi apoi îi trebuiră câteva clipe ca să se descurce pe coridoare.

S-ar fi zis că Huguet se aştepta la vizita lui, căci, atunci când bătu la uşă, îi deschise imediat.

— Dumneavoastră sunteţi!… spuse el cu un surâs ciudat. Soţia mea e gata să se bage în pat… Intraţi, sau preferaţi să vă însoţesc afară?…

— Ar fi mai bine, poate, să coborâm.

— O clipă… O anunţ şi-mi iau ţigările…

Se vedea un living-room în dezordine, unde rochia pe care Jocelyne o purtase în

seara aceea era azvârlită pe-un fotoliu.

— Ba nu… Ba nu… Te asigur că mă întorc imediat…

Apoi vorbi mai încet. Ea şoptea. Uşa camerei rămăsese deschisă.

— Eşti sigur?

— Nu fii îngrijorată… Peste câteva minute…

Nu purta niciodată pălărie. Nu-şi luă pardesiul.

— Haideţi…

Ascensorul nu se mişcase. Coborâră cu el.

— Încotro?... Pe bulevard sau în curte?

— În curte.

Ajunseră jos şi merseră, unul lângă altul, în întuneric. Când Huguet ridică privirea, o zări pe Jocelyne care se uita pe fereastră şi-i făcu semn să se ducă la culcare.

Mai era încă lumină în baia lui Ricain. Stomacul îi mai făcea o dată figura?

— Aţi ghicit? întrebă în sfârşit fotograful, după ce tuşi uşor.

— Mă întreb.

— Nu e o situaţie agreabilă, ştiţi… De atunci încerc să fac pe deşteptul… Adineauri, la masă, am petrecut cea mai scârboasă seară din viaţa mea.

— Se vedea.

— Aveţi un chibrit?

Maigret îi întinse cutia şi începu să-şi umple încet una din cele două pipe pe care le avea în buzunar.

CAPITOLUL 8

— Ricain şi soţia lui au cinat miercuri seara la *Vieux Pressoir*?

— Nu… Adevărul e că nu mâncau acolo decât atunci când, din întâmplare, erau în fonduri sau când găseau pe cineva să-i invite… Au trecut pe la opt şi jumătate… Numai Francis a intrat… Adeseori, seara, nu făcea decât să bage capul pe uşă… Dacă Walter Carus era acolo, intra, urmat de Sophie, şi se ducea să se aşeze la masa lui…

— Miercuri cu cine a vorbit?

— Când l-am văzut eu, schimba două-trei cuvinte cu Bob… A întrebat: „Carus e aici?” Şi când i s-a răspuns că nu, a plecat…

— N-a încercat să împrumute bani?

— Atunci, nu…

— Dacă Ricain conta pe Carus ca să-l invite la masă, înseamnă că nu mâncaseră încă?

— Probabil că s-au dus să mănânce la autoservirea de pe La-Motte-Picquet. Mergeau deseori acolo.

— Aţi stat mult timp la masă, dumneata şi soţia?

— Am plecat de la *Vieux Pressoir* pe la ora nouă… Am luat aer cam vreun sfert de oră… Ne-am întors acasă şi Jocelyne s-a dezbrăcat imediat… De când e însărcinată, îi e mereu somn.

— Ştiu…

Fotograful îl privi cu un aer întrebător.

— Ai mai spus-o în timpul mesei. Se pare chiar că sforăie.

— Celelalte două neveste ale mele, la fel… Cred că toate femeile sforăie când sunt însărcinate în câteva luni… Îi spuneam asta ca s-o tachinez…

Vorbeau pe şoptite, în liniştea pe care n-o tulbura decât zgomotul maşinilor de pe bulevardul Grenelle, din cealaltă parte a imobilului. Strada Saint-Charles, dincolo de grilajul deschis, era pustie, şi numai din loc în loc se zărea silueta vreunui trecător sau a vreunei femei de noapte, cocoţată pe tocuri înalte.

— Ce-aţi făcut?

— Am băgat-o în pat şi m-am dus să-mi sărut copiii…

E adevărat că primele două neveste ale sale locuiau în acelaşi imobil, una cu doi copii, cealaltă cu unul.

— Faceţi asta în fiecare seară?

— Aproape în fiecare seară. Numai dacă nu mă întorc prea târziu…

— Sunteţi bine primit?

— De ce să nu fiu? Nu sunt supărate pe mine… Mă cunosc… Ştiu că nu pot să fiu altfel…

— Cu alte cuvinte, într-o bună zi, o s-o părăsiţi şi pe Jocelyne pentru alta?

— Dacă o să fie cazul… Ştiţi, eu nu dau prea multă importanţă… Sunt mort după copii… Cel mai mare om din istorie a fost Abraham…

Era greu să nu surâzi, mai ales că de data asta vorbea sincer. Găseai la el, într-adevăr,

în afară de glume prea căutate, un fond de puritate morală.

— Am rămas un moment cu Nicole… Nicole e a doua… Ni se întâmpla să ne regăsim… ca mai înainte…

— Jocelyne ştie?

— N-o deranjează… Dacă n-aş fi fost aşa, n-ar fi fost cu mine…

— Aţi făcut dragoste?

— Nu… Dar m-am gândit la asta… Copilul a început să vorbească în somn şi am plecat în vârful picioarelor…

— Ce oră era?

— Nu m-am uitat la ceas… M-am întors la mine… Mecanic, am schimbat clişeul de la unul din aparate, căci trebuia să fac fotografii a doua zi de dimineaţă devreme… Apoi m-am dus la fereastră şi am deschis-o… O deschid în fiecare noapte, mai întâi mult, ca să se împrăştie fumul de ţigări, apoi pe jumătate, căci iarna, ca şi vara, nu pot să dorm cu fereastra închisă…

— Apoi?

— Fumam o ultimă ţigară… Era lună ca şi acum… Am văzut o pereche traversând curtea şi i-am recunoscut pe Francis şi pe soţia sa… Nu se ţineau de braţ, după obiceiul lor, şi vorbeau foarte însufleţit…

— N-aţi auzit nimic?

— O singură frază, pe care Sophie a pronunţat-o cu un glas ascuţit şi care m-a făcut să cred că era furioasă…

— I se întâmpla des?

— Nu… Ea a zis: „Nu fă pe nevinovatul. Ştiai foarte bine”.

— El a răspuns?

— Nu. A luat-o de cot şi a împins-o spre uşă…

— Tot nu ştiţi cât era ceasul?

— Ba da… Am auzit bătând ora zece la biserică… Fereastra de la baie s-a luminat… Am mai aprins o ţigară…

— Eraţi intrigat?

— Pur şi simplu nu-mi era somn… Mi-am turnat un pahar de *Calvados*…

— Eraţi în *living-room*?

— Da… Uşa camerei era deschisă şi stinsesem lumina, ca Jocelyne să poată dormi…

— Cât timp a trecut?

— Atât cât mi-a trebuit să termin ţigara pe care-o aprinsesem la prima mea nevastă, apoi pe cea pe care-o aprinsesem în faţa ferestrei… Ceva mai mult de cinci minute? Mai puţin de zece, în orice caz…

— N-aţi auzit nimic?

— Nu… L-am văzut pe Francis ieşind şi îndreptându-se repede spre portal. Îşi lăsa întotdeauna maşina pe strada Saint-Charles… După câteva secunde, motorul a început să tuşească, apoi, ceva mai târziu, maşina a pornit…

— Când aţi coborât?

— Un sfert de oră mai târziu…

— De ce?

— V-am spus… Nu-mi era somn… Aveam chef să sporovăiesc…

— Numai să sporovăiţi?
— Poate şi de altceva…
— Mai înainte avuseserăţi raporturi cu Sophie?
— Vreţi să ştiţi dacă mă culcasem cu ea?… O dată… Francis era beat şi, cum nu mai era nimic de băut, a ieşit să aducă o sticlă de la un bistro care mai era încă deschis…
— A acceptat de bunăvoie?
— I s-a părut foarte normal…
— Şi după asta?
— După asta, nimic… Ricain s-a întors fără sticlă, pentru că n-au vrut să-i vândă… ne-am băgat în pat… Zilele următoare n-a mai fost vorba de nimic.
— Să revenim la miercuri seara… Aţi coborât…
— M-am apropiat de uşă… Am bătut… Şi, pentru ca Sophie să nu se sperie, am şoptit: „Sunt eu, Jacques…”
— N-a răspuns nimeni?
— Nu… Şi nu se auzea înăuntru nici un zgomot…
— Nu vi s-a părut ciudat?
— Mi-am zis că s-o fi certat cu Francis şi că nu mai doreşte să vadă pe nimeni… Mi-o închipuiam trântită pe pat, furioasă sau plângând…
— Aţi insistat?
— Am bătut de două sau de trei ori, apoi m-am dus sus, la mine…
— V-aţi întors la fereastră?
— După ce mi-am pus pijamaua, am aruncat o privire în curte… Era goală… Lumina rămăsese aprinsă în baia soţilor Ricain… M-am culcat şi am adormit…
— Continuaţi…
— M-am sculat la ora opt şi mi-am pregătit cafeaua, în timp ce Jocelyne mai dormea încă… Am deschis larg fereastra şi mi-am dat seama că în baia lui Francis mai era încă lumină…
— Nu vi s-a părut curios?
— Nu prea… Se mai întâmpla… Am fost la studio, unde am lucrat până la ora unu, apoi am mâncat ceva, în grabă, cu un prieten. Aveam întâlnire la *Ritz* cu un actor american, care m-a făcut să aştept aproape o oră, ca de abia să-mi lase după aia timp să-l fotografiez… Pe scurt, era ora patru când m-am întors.!
— Soţia dumneavoastră n-a ieşit în oraş?
— Ba da, ca să-şi facă piaţa… După masă s-a culcat din nou… Dormea…
Huguet îşi dădea seama de comicul acestui laitmotiv…
— Continua să fie…
— Lumină, da…
— Aţi coborât să bateţi la uşă?
— Nu… am telefonat… N-a răspuns… Mi-am zis că Ricain se întorsese, dormise şi apoi ieşiseră amândoi fără să stingă lumina.
— Li se întâmpla?
— I se poate întâmpla oricui… Iată… Jocelyne şi cu mine am fost la un cinema de pe Champs-Elysées…
Maigret era gata să mormăie: Şi ea a adormit?

Pisica veni să se frece de pantalonii săi şi să-l privească de parcă-i cerea s-o mângâie, dar când Maigret se aplecă, se îndepărtă dintr-o săritură, ca să miaune doi metri mai departe.

— A cui e pisica?

— Nu ştiu… A tuturor… I se aruncă bucăţele de carne pe fereastră şi îşi petrece tot timpul pe-afară…

— La ce oră v-aţi întors acasă joi seara?

— Pe la zece şi jumătate… După cinema am băut un pahar într-o braserie şi am întâlnit un prieten…

— Lumina?

— Evident… Dar nu mai era nimic surprinzător… căci soţii Ricain poate că se întorseseră acasă… Am telefonat, cu toate acestea… Mărturisesc că, neauzind nici un răspuns, am fost puţin tulburat…

— Numai puţin?

— Nu puteam totuşi să bănuiesc realitatea… Dacă ar trebui să ne gândim la un asasinat ori de câte ori cineva uită lumina aprinsă…

— Pe scurt…

— Ia uitaţi-vă!… Nici acum n-a stins… Nu pot să cred că are de lucru…

— A doua zi dimineaţa?

— Bineînţeles, am telefonat din nou şi încă de două ori în cursul zilei, până am aflat din ziar că Sophie a murit… Eram la Joinville, în studiouri, ca să iau fotografii în timpul unui film…

— V-a răspuns cineva?

— Da… Un glas pe care nu-l cunosc… Am preferat să tac şi să închid, după ce-am aşteptat câteva secunde…

Huguet tăcu. Apoi dădu din umeri şi-şi reluă expresia comică.

— Ştiţi ce, eu nu sunt de la poliţie!

Maigret, care fixa mecanic lumina care străbătea prin sticla mată, se repezi brusc către uşa garsonierei. Fotograful îl urmă, crezând că înţelege.

— În timp ce noi stăm de vorbă…

Dacă Francis nu lucra, dacă nu dormea, dacă lumina, în seara asta, continua să fie aprinsă…

Izbi violent în uşă.

— Deschide!… Aici Maigret…

Făcea atâta zgomot încât un vecin apăru în uşă. În pijama. Îi privea pe cei doi bărbaţi cu mirare.

— Ce s-a întâmplat? Nu puteţi lăsa oamenii…

— Alergaţi la portăreasă… Întrebaţi-o dacă n-are un şperaclu…

— N-are…

— De unde ştiţi?

— Pentru că i-am cerut eu unul, într-o seară, când îmi uitasem cheia… A trebuit să caut un lăcătuş…

Huguet, pentru un om care făcea pe naivul, nu-şi pierdea sângele rece. Înfăşurându-şi pumnul cu o batistă, izbi puternic geamul, care se făcu ţăndări.

— Repede… strigă el privind înăuntru.

Maigret se uită şi el. Ricain, îmbrăcat, stătea în cadă, care era prea mică ca să se poată întinde complet în ea. Apa curgea din robinet, se înroşise şi dădea pe dinafară.

— N-aveţi un burghiu mare, un cric, un obiect mai greu?

— În maşina mea… Staţi…

Vecinul se duse să-şi pună un halat şi ieşi, urmărit de întrebările nevestei. Trecu portalul şi se auzi zgomotul unui port-bagaj care se deschide.

Cum femeia apăru la rândul ei, Maigret îi spuse:

— Telefonaţi unui medic.. Cel mai apropiat…

— Ce s-a întâmplat? Nu-i de ajuns că…

Se îndepărtă mormăind, în timp ce soţul ei reveni cu un cric. Era mai solid, mai lat în umeri, mai greoi decât comisarul.

— Lăsaţi-mă pe mine… De îndată ce nu trebuie să-mi pese de pagube…

Lemnul rezistă mai întâi, apoi plesni. Încă două izbituri mai jos, apoi mai sus, şi uşa cedă brusc, aşa că omul se agăţă ca să nu cadă înăuntru.

Restul se desfăşură confuz. Alţi vecini auziseră zgomotul şi curând câţiva dintre ei se şi instalară la intrarea garsonierei. Maigret îl scosese pe Francis din cadă şi-l târâse spre divan. Îşi amintise de sertarul de la comodă, de conţinutul său eteroclit.

Găsi o sfoară. Un creion mare, albastru, îi servi să improvizeze un garou. Abia terminase, când un tânăr doctor îl îndepărtă. Locuia în imobil şi, în grabă, se mulţumise să-şi pună doar pantalonii.

— De câtă vreme?…

— Abia l-am descoperit…

— Telefonaţi după o ambulanţă…

— Are şanse să…?

— La naiba! să nu mi se mai pună întrebări!…

Ambulanţa se opri în curte, cinci minute mai târziu.

Maigret se urcă în faţă, lângă şofer. La spital trebui să rămână pe culoar, în timp ce externul îi făcea o transfuzie lui Ricain.

Fu surprins să-l vadă sosind pe Huguet.

— O să scape?

— Nu se ştie încă.

— Credeţi că a vrut într-adevăr să se sinucidă?

Se simţea că are îndoieli. Şi Maigret se îndoia. Încolţit, Francis avusese nevoie de-o lovitură de teatru.

— De ce credeţi că a făcut asta?

Comisarul nu înţelese exact sensul întrebării.

— Pentru că se credea prea inteligent. Bineînţeles, fotograful nu pricepu răspunsul şi-l privi cu oarecare stupoare.

Nu la moartea Sophiei se gândea în acel moment Maigret. Ci la un eveniment cu mult mai puţin grav, dar poate mai semnificativ, mai important pentru viitorul lui Ricain: furtul portofelului.

CAPITOLUL 9

Dormise până la ora zece, dar nu putu să-şi ia micul dejun în faţa ferestrei deschise, aşa cum îşi promisese, pentru că începuse să cadă o ploaie măruntă.

Înainte de a trece în baie, de unde nici un geam, fie el mat sau obişnuit, nu dădea spre curte, telefonă la spital şi cu mare greutate izbuti să intre în legătură cu internul de serviciu.

— Ricain… Cine-i ăsta?… O urgenţă?… Am avut opt urgenţe noaptea trecută, şi dacă ar trebui să-mi aduc aminte de toate numele… Bine… Transfuzie… încercare de sinucidere… Hm!… Dacă artera ar fi fost secţionată, n-ar mai fi aici, ci la răcoare în subsol… Se simte bine, da… Nu şi-a descleştat dinţii… Nu… Nici un cuvânt… În faţa uşii lui e un sticlete… Trebuie să fiţi la curent…

La ora unsprezece Maigret era în biroul lui. Iar îl dureau picioarele, căci se hotărâse să-şi pună din nou pantofii cei noi pe care era totuşi nevoit să-i înmoaie.

Stând jos, în faţa lui Lapointe şi a lui Janvier, îşi aranjă în mod mecanic pipele după mărime şi îşi alese una, cea mai lungă, pe care-o umplu cu grijă.

— Aşa cum îi spuneam aseară fotografului…

Cei doi inspectori se uitară unul la altul, întrebându-se despre ce fotograf e vorba.

— Cum spuneam, deci, e prea inteligent. Uneori e tot atât de periculos să fii prea deştept pe cât e să fii prea prost. O inteligenţă care nu se bizuie pe-o oarecare forţă de caracter. N-are a face! Ştiu ce vreau să spun, chiar dacă nu găsesc cuvintele cele mai potrivite. De fapt nu-i treaba mea, e treaba psihiatrilor şi a medicilor. Sunt aproape sigur că era un idealist, un idealist incapabil să trăiască la înălţimea idealului său. Înţelegeţi?

Poate că nu prea bine. Maigret fusese rareori atât de prolix şi de confuz totodată.

— Ar fi vrut să fie un om extraordinar în toate. Să reuşească foarte repede, căci clocotea de nerăbdare, rămânând însă curat…

Se descuraja, frazele îi rămâneau cu mult în urma gândului.

— Tot ce-i mai rău şi tot ce-i mai bun. Trebuie să-l fi urât pe Carus, pentru că avea nevoie de el. Acceptă totuşi mesele pe care i le oferea producătorul şi nu ezită să-l tapeze. Îi era ruşine de asta. Îi era necaz pe sine însuşi. Nu era atât de naiv încât să nu-şi dea seama că Sophie nu e femeia pe care voia el să şi-o închipuie. Dar şi de ea avea nevoie. Profită chiar, în cele din urmă, de relaţiile ei cu Carus. Va refuza să admită acest lucru. Nu poate să-l admită. Şi tocmai de aceea a tras în ea. Deja intrând în curte, miercuri seara, se certau. Nu interesează de ce. Se săturase probabil să-l mai vadă jucând un rol atât de echivoc şi, fără îndoială, i-a azvârlit adevărul în faţă. Şi nu m-ar mira să-i fi zis că-i peşte. Sertarul era poate întredeschis. În orice caz, nu putea să accepte s-o audă pronunţând un asemenea adevăr. A tras. Apoi a rămas acolo, înspăimântat de ceea ce făcuse şi de consecinţe. Din acel moment, sunt convins, a hotărât că n-o să se lase condamnat şi, în timp ce colinda pe străzi, creierul lui a început să lucreze, să născocească un plan complicat. Atât de complicat, în fapt, încât era cât pe-aci să reuşească. Se întoarce la *Vieux Pressoir*. Se interesează de Carus. Are nevoie, imediat, de două mii de franci şi ştie că nu Bob va fi cel care-i va împrumuta o asemenea sumă. A

azvârlit arma în Sena, ca să elimine astfel problema amprentelor digitale. S-a arătat de mai multe ori la *Clubul Zéro* – Carus nu sosise încă? – Bea, umblă, merge fără nici-o ţintă, modificându-şi mereu planul. E adevărat că n-are destui bani ca să fugă în străinătate, dar şi de-ar avea, tot nu i-ar servi la nimic, pentru că mai curând sau mai târziu ar fi extrădat. Va trebui, vrând-nevrând, să se întoarcă în strada Saint-Charles, să se facă că a descoperit corpul, să alarmeze poliţia. Şi iată că începe să se facă că a descoperit corpul, să alarmeze poliţia. Şi iată că începe să se gândească la mine. O să-mi joace o farsă care nu i-ar trece prin minte unui om normal. Amănuntele se înlănţuie. Plecările şi venirile lui îl servesc. Mă pândeşte, de dimineaţă, la uşa casei. Dacă nu iau autobuzul, are fără îndoială o altă soluţie. Îmi fură portofelul, îmi telefonează, îmi joacă o comedie care să-mi îndepărteze bănuielile de la el. Dar face prea multă comedie, îmi dă meniul pretinsei cine a lui Sophie, de la *Vieux Pressoir*. Îi lipseşte echilibrul, simplul bun-simţ. Poate să inventeze o poveste extravagantă şi s-o facă plauzibilă, dar nu se gândeşte la amănuntele cele mai simple, cele mai obişnuite.

— Credeţi că o să meargă la juraţi, şefule? întrebă Lapointe.

— Asta depinde de psihiatri.

— Dumneavoastră ce-aţi hotărî?

— Juraţii.

Şi, cum cei doi colaboratori ai săi părură uimiţi de un răspuns atât de categoric, puţin conform cu ceea ce ştiau ei despre comisar, Maigret lăsă să cadă:

— Ar fi prea nenorocit să fie considerat nebun sau chiar numai parţial responsabil. În boxa acuzaţilor, din contră, va ţine să joace rolul unei fiinţe excepţionale, un fel de erou.

Ridică din umeri, surâse trist şi se îndreptă spre fereastră ca să privească cum plouă.

EPALINGES, 11 noiembrie 1966.